

แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES OF BOY SCOUT INSTRUCTION FOR ELEMENTARY SCHOOL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

สุทธิ สีพิกา : แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (GUIDELINES OF BOY SCOUT INSTRUCTION FOR ELEMENTARY SCHOOL) อ.ที่
 ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.ยศวีร์ สายฟ้า, 201 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย เก็บข้อมูลโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จำนวน 660 คน จาก 220 โรงเรียน ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูส่วนใหญ่กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ครูกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ระเบียบแถว และการผจญภัยและค่ายพักแรม ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ครูควรมุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย คุณธรรม และการนำความรู้ไปใช้ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูควรกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรไว้ในภาคเรียนที่ 1 และกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษไว้ในภาคเรียนที่ 2 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และมีเวลาเรียนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น วิธีการสอนลูกเสือ 10 วิธี การใช้ระบบหมู่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูควรวัดและประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ มีการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและชัดเจน

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน ปลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน ปลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2560

5883884227 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION

KEYWORDS: BOY SCOUT / INSTRUCTION

SUTTHI SIPHIKA: GUIDELINES OF BOY SCOUT INSTRUCTION FOR ELEMENTARY SCHOOL. ADVISOR: ASST. PROF. YOTSAWEE SAIFAH, Ph.D., 201 pp.

The purposes of this research were to study the state of boy scout instruction for elementary school and propose guidelines of boy scout instruction for elementary school. This research used descriptive research method. The survey of data was main data collecting procedure. The samples were 660 boy scout teachers in 220 schools under the office of basic education commission which were selected by multistage random sampling. The questionnaire forms were the research instruments. The data were analyzed by statistical and content analyzes.

The findings of the study were as follows: (1) state of boy scout instruction for elementary school, mostly teachers identify the behavioral objectives to develop physical, mental, intelligence and social to develop the concept of national citizenship. The content relating those objectives are scout promise and law, scout row and category in adventure and camping. Teachers cultivate the concept of national consciousness: nation, religion and royal. In terms of evaluation, teacher use the various methods. (2) guidelines of boy scout instruction for elementary school, In terms of specifying outcomes, teachers should use the disciplines, morality and application knowledge as tools. The content should be set up the compulsory contents in the first semester and add interesting content in the second semester. In designing activities, teachers should set up the activities from real life situations with various methods at least an hour per week. These methodologies should be 10 scouting's teaching, patrol system, experiential learning and outdoor activity. In assessment and evaluation, teachers should evaluate both concepts and skills with the clear and diverse methods.

Department: Curriculum and Instruction Student's Signature

Field of Study: Curriculum and Instruction Advisor's Signature

Academic Year: 2017

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จากความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยศวีร์ สายฟ้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ ต่องานวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งเสมอมา

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ อินทร์ธมยา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายที่เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผศ.ดร. ญัฐภรณ์ หลาวทอง ดร.สมบัติ เดชบำรุง ดร.สมใจ เดชบำรุง ดร.จามจรี จำเมือง ผศ.ดร.สุธนะ ดิงศภัทย์ และนายประมาณ จัยประเสริฐ ด้วยท่านทั้งหลายคอยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และประเด็นแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้ได้ผลการวิจัยที่ออกมาอย่างสมบูรณ์

กราบขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษาทุกท่าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัยด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดี

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ได้ทำการอบรมสั่งสอน และให้ความรู้แก่ผู้วิจัยทั้งการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตและปริญญาบัณฑิต และขอขอบพระคุณ คุณพ่อ สว่าง สีพิกา คุณแม่ชั้นทอง สีพิกา คุณประกาศนีย์ บุตรโคตร คุณปฎิญา मुखสาร ที่เป็นกำลังใจ คอยช่วยเหลือ และสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	12
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ.....	22
การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	89
กรอบแนวคิดในการวิจัย	95
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
การกำหนดแบบแผนการวิจัย.....	96
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	97
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล	109

การวิเคราะห์ข้อมูล	114
การนำเสนอข้อมูล	134
สรุปขั้นตอนการวิจัย	134
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา	137
1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	137
1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	140
1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา.....	147
ตอนที่ 2 ผลการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา	157
2.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้.....	157
2.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้.....	157
2.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	159
2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	159
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	161
สรุปผลการวิจัย.....	161
อภิปรายผลการวิจัย.....	167
ข้อเสนอแนะ	175
รายการอ้างอิง	177
ภาคผนวก.....	182
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	183
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย	186

ณ

หน้า

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	190
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	201

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	17
ตารางที่ 2 หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือตรี)	52
ตารางที่ 3 หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือโท).....	53
ตารางที่ 4 หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือเอก).....	54
ตารางที่ 5 หมวดหมู่และรายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ	56
ตารางที่ 6 เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา	65
ตารางที่ 7 เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย	70
ตารางที่ 8 หมวดหมู่เนื้อหาสาระและกิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย	73
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ	86
ตารางที่ 10 ภูมิภาค จำนวนจังหวัดทั้งหมด และจำนวนกลุ่มตัวอย่างจังหวัดที่ใช้ในการวิจัย.....	98
ตารางที่ 11 ภูมิภาค จำนวนจังหวัด และจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	99
ตารางที่ 12 จำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	100
ตารางที่ 13 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนกิจกรรม ลูกเสือ ที่ใช้ในการวิจัย.....	100
ตารางที่ 14 สรุปรวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากการส่งแบบสอบถามและได้รับการตอบกลับ	101
ตารางที่ 15 ประเด็นการปรับแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ	106
ตารางที่ 16 อัตราการตอบกลับของโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่าง.....	111
ตารางที่ 17 สรุปผลความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม.....	112
ตารางที่ 18 แสดงการแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย และสภาพปัจจุบัน	115
ตารางที่ 19 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ.....	120

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้.....	123
ตารางที่ 21 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้.....	125
ตารางที่ 22 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	129
ตารางที่ 23 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	132
ตารางที่ 24 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	137
ตารางที่ 25 วุฒิทางลูกเสือและประสบการณ์เกี่ยวกับลูกเสือสามัญของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	139
ตารางที่ 26 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้.....	140
ตารางที่ 27 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการ กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร)	141
ตารางที่ 28 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการ กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร)	143
ตารางที่ 29 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้าน วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	144
ตารางที่ 30 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	146
ตารางที่ 31 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้.....	147
ตารางที่ 32 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้.....	149
ตารางที่ 33 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	152

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	155
---	-----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 องค์ประกอบของวิธีการลูกเสือ	36
ภาพที่ 2 การนำวิธีการทางลูกเสือไปใช้	39
ภาพที่ 3 การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	47
ภาพที่ 4 สมุดบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	83
ภาพที่ 5 สรุปขั้นตอนการวิจัย	135
ภาพที่ 6 แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา.....	160

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ของสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและกำลังเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ทำให้หลายประเทศ อาทิ สหรัฐอเมริกา ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศไทยได้ปฏิรูปการศึกษาเพื่อเตรียมการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้มีคุณภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเริ่มมีแนวคิดปฏิรูปการศึกษามา โดยตลอด ดังเช่นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 22 - 24 และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า การพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพจะต้องการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) อีกทั้งในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีและกิจกรรมชุมนุม และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษา ด้วยลักษณะดังกล่าว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

กิจกรรมลูกเสือเป็นหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความสำคัญอันมุ่งเน้นการปลูกฝังให้เยาวชนเป็นผู้มีทักษะ มีความสามารถในการใช้ชีวิต มีคุณลักษณะที่ดี ความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมส่วนรวม ชุมชนและประเทศชาติเป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548; สุทัศน์ เมทลีกุล, 2539) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงตั้งกองลูกเสือกองแรกขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2454 เป็นต้นมา เพื่อฝึกให้เยาวชนปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือให้มีความเจริญในทุกด้านอย่างจริงจัง ทั้งในด้านความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเอง มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตนอยู่ในหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือ พัฒนาบุคลิกลักษณะที่ดี มีลักษณะของการเป็นผู้นำที่สามารถนำมาใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นภูมิคุ้มกันแก่เด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นคนดีของสังคมที่มีส่วนช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้า (สุขวิช รังสิตพล, 2540) ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมลูกเสื่อดังกล่าว โดยกำหนดนโยบายเร่งรัดการฝึกอบรมเยาวชนในวัยเรียนของสถานศึกษาในสังกัด ด้วยการจัดให้มีการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือขึ้นในโรงเรียน โดยให้เน้นเรื่องระเบียบวินัย การเสียสละ และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่พัฒนาด้านจริยธรรม คุณธรรมให้แก่เยาวชน และยังกำหนดให้เป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตรที่จะต้องมีการดำเนินการในสถานศึกษา เพื่อฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ใช้เวลาจัดกิจกรรมดังกล่าว 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 (กรมวิชาการ, 2545) จวบจนปัจจุบันกิจกรรมลูกเสือยังคงใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน แต่มีการประเมินผลเป็นผ่านและไม่ผ่าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

กิจกรรมลูกเสือมีคุณค่าในการอบรมบ่มนิสัยเยาวชนและพลเมืองของชาติ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับกันทั้งภาครัฐและเอกชนว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเยาวชนของชาติอย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่ความมั่นคงของชาติและประชากรโลกอย่างแท้จริง และเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำตนเป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย ผ่านการจัดกิจกรรมตามวิธีการของลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ คำปฏิญาณและกฎ เรียนรู้จากการกระทำ ระบบหมู่ การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน การศึกษาธรรมชาติ ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม และการสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) กิจกรรมลูกเสือฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมและแก้ปัญหาด้วยตัวเองจนประสบความสำเร็จ มีการยอมรับซึ่งกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รู้จักแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ซึ่งถือว่าเป็นคุณสมบัติของการอยู่ร่วมกันด้วยระบบหมู่ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยการใช้สัญลักษณ์ที่เหมือนกันที่บ่งบอกถึงศักดิ์ศรี เกียรติที่เชื่อถือได้ และระเบียบวินัยที่สง่างาม อีกทั้งอาศัยแนวทางหลักในการดำเนินการโดยการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งต้องแต่งเครื่องแบบ ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การจัดการเรียนรู้ควรเป็นไปตามขั้นตอนของการสอนที่เริ่มด้วยพิธีเปิดประชุมกอง การจัดกิจกรรมการร้องเพลง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กิจกรรมเล่าเรื่องที่เป็นประโยชน์ และพิธีปิดประชุมกอง ตลอดจนยึดคำปฏิญาณและกฎในการปฏิบัติกิจกรรม สถานที่ปฏิบัติกิจกรรมควรเป็นที่โล่งแจ้ง และหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมในห้องเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาลูกเสือจึงไม่ใช่ตำราเรื่องวิชาการหรือการประมวลในลัทธิคำสั่งสอนที่คร่ำเคร่งในการเรียนรู้ แต่กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมกลางแจ้งที่สนุกสนานที่เด็กและผู้ใหญ่สามารถออกไปผจญภัยด้วยกัน ซึ่งเป็นผลทำให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความสุข มีความชำนาญด้วยฝีมือของตนเองและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (สมยศ พรหมจันทร์, 2551)

ตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญของสมาชิกลูกเสือโลก มีความประสงค์มุ่งพัฒนาเด็กชายหญิงคนรุ่นหนุ่มสาว ให้เป็นพลเมืองดีตามความหมายของการลูกเสือ กล่าวคือเป็นบุคคลที่มีเกียรติ มีระเบียบวินัยดี เชื่อถือได้ สามารถบังคับใจตนเองได้ พึ่งตนเองได้ และพร้อมที่จะบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นและชุมชนได้ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติจึงมุ่งพัฒนาเยาวชนทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมที่ตนอยู่ให้ดี มีความสงบสุข ประเทศชาติมีความมั่นคง (กมล พันธุ์มีเขาวน, 2528) แต่จากสภาพสังคมในปัจจุบัน เยาวชนเหล่านี้ยังไม่สามารถเป็นพลังสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมได้ดีเท่าที่ควร โดยจะเห็นได้จากปัญหาของเยาวชนในด้านต่างๆ เช่น การติดยาเสพติด การใช้ความรุนแรง พฤติกรรมเบี่ยงเบน การหนีเรียนไปเที่ยวเตร่ตามห้างสรรพสินค้า ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ค่านิยมความฟุ้งเฟ้อ การใช้เวลาว่างช่วงวันหยุดไปกับสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม จาก

ปัญหาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่ายังมีเยาวชนที่ขาดจิตวิญญาณของการเป็นลูกเสือ และการจัดกิจกรรมลูกเสือยังไม่สามารถนำพาเยาวชนเหล่านั้นไปสู่ความตึงตามอุดมการณ์ของลูกเสือได้ (ศิริชาติ วงษ์ใหญ่, 2549) อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะเร่งฟื้นฟูและปฏิรูปการลูกเสือในสถานศึกษา ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 39 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2547 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล สรุปได้ว่า กิจกรรมลูกเสือแม้จะมีความมั่นคง แต่ความนิยมลูกเสือของประชาชนกลับซบเซาลงไป ทั้งนี้เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน กิจกรรมลูกเสือต่างก็ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนลูกเสือเป็นอย่างมาก เป็นผลทำให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ต่างมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือที่มุ่งเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจึงได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีการดำเนินการเพื่อฟื้นฟูกิจกรรมลูกเสือ โดยพิจารณาถึงจุดแข็ง จุดอ่อน วิฤติ และโอกาส ของการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) ประกอบกับหนังสือสั่งการของ นายการุณ สกุลประดิษฐ์ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อปี พ.ศ. 2559 ได้สั่งการไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศในเรื่อง “การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมลูกเสือ” โดยขอให้ทุกเขตพื้นที่การศึกษาให้ความสำคัญต่อการเรียนลูกเสืออย่างจริงจัง เนื่องจากที่ผ่านมาการเรียนการสอนวิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนเท่านั้น โรงเรียนบางแห่งจึงไม่ให้ความสำคัญและขาดความเอาใจใส่ในการเรียนลูกเสือ และในการประชุมคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ อาทิ ไม่สามารถสร้างลูกเสือตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติได้ ไม่สามารถจูงใจให้เยาวชนเรียนลูกเสือได้ เพราะหลักสูตรไม่ทันสมัย กิจกรรมไม่เหมาะสมกับวัย และไม่จูงใจ ครูผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดได้ เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอนลูกเสือเป็นอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และหลักการของกิจกรรมลูกเสือได้

นอกจากนี้ บุญญฤทธิ์ บัวขำ (2559) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนลูกเสือไว้ในบทความ “ได้เวลา “ปฏิรูป” ลูกเสือไทย เร่งวางปัญหา “ทุจริต” รับผิดชอบต่อหลักสูตรให้ตรงใจ “ผู้เรียน – ผู้สอน”” สรุปได้ว่า นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทยเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 ถือเป็นประเทศอันดับ 3 ของโลก ที่มีลูกเสือ กาลเวลาผ่านไป 105 ปี กิจกรรมลูกเสือทั่วโลกเจริญก้าวหน้าไปมากมายทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ สำหรับประเทศไทยปริมาณลูกเสือเจริญก้าวหน้ากว่าชาติใดๆ เพราะตามหลักสูตรของการศึกษาไทยได้บังคับ

ให้นักเรียนชายทุกคนต้องเป็นลูกเสือ ซึ่งแตกต่างจากต่างประเทศที่ส่วนใหญ่เป็นระบบอาสาสมัคร ทำให้กระบวนการในไทยเริ่มถดถอยลงเพราะกิจกรรมเข้าไปไม่ถึงตัวเด็กอย่างแท้จริง แต่กลับไปถึงบุคลากรทางการลูกเสือมากกว่า โดยเฉพาะวิชาลูกเสือที่เป็นทักษะพิเศษที่น่าสนใจกลับไม่นำมาเปิดสอน เช่น วิชาช่วยเหลือคนตกน้ำ หรือการเดินทางไกลที่เริ่มลดเหลือน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพงศ์ ปะนาสังข์ (2553) ที่พบว่าในการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีปัญหาด้านบุคลากรครูไม่ให้ความสำคัญและสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และนักเรียนไม่ให้ความสำคัญและสนใจในการเรียนกิจกรรมลูกเสือ ครูขาดทักษะในการสอนวิชาลูกเสือตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ขาดสื่อที่ทันสมัยสำหรับจัดการเรียนการสอน นักเรียนไม่ให้ความสำคัญในการเรียนกิจกรรมลูกเสือ หรือเรียนเพื่อให้ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้เท่านั้น จึงไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนกิจกรรมลูกเสือ ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ และไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจการลูกเสือได้

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องมีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ได้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมลูกเสือ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือยังประสบปัญหาหลายประการ ทั้งปัญหาในด้านการบริหารงานลูกเสือ และปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ ดังงานวิจัยของ จงกล เทียมหมอก (2547) พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือมีปัญหาในระดับมาก โดยการดำเนินงานจัดกิจกรรมวิชาพิเศษมีปัญหาสูงสุดอันดับแรก เพราะผู้บังคับบัญชาลูกเสือส่วนใหญ่ไม่ทราบขั้นตอนในการจัดกิจกรรมวิชาพิเศษ ขาดการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสืออย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ สมพิชญ์ วงษ์ด้วง (2557) เกี่ยวกับปัญหาในการประเมินผล นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานลูกเสือไม่ชัดเจนเพียงพอ โรงเรียนต้องการเน้นให้เด็กเก่งทางด้านวิชาการมากกว่า และการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่กลางแจ้ง ต้องผจญภัย ต้องอดทนและลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวุฒิ สังข์ขาว (2557) ที่พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนลูกเสือนั้น สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือไม่เหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน ไม่มีแผนการจัดการกิจกรรมลูกเสือ ทำให้ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ครบทุกขั้นตอน ไม่มีการปรับปรุงแผนการจัดการให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพปัจจุบัน นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดหรือเป็นภูมิภาคเท่านั้น ซึ่งผลการวิจัยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือเฉพาะพื้นที่ ไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือทั้งประเทศได้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาสภาพการ

จัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีจำนวน 30,711 แห่ง ทั่วประเทศ ด้วยการแบ่งพื้นที่ในการศึกษาออกเป็น 6 ภาค ตามการแบ่งภูมิภาคของคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ จะสามารถแสดงให้เห็นถึงสภาพการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือของทั้งประเทศได้เป็นอย่างดี และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอนลูกเสือที่ทำให้ทราบถึงสภาพจริงของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งจะนำไปสู่ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ให้ดียิ่งขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา เนื่องจากลูกเสือสามัญ เป็นลูกเสือระดับที่เริ่มได้รับการฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบ มากยิ่งขึ้น เริ่มใช้ชีวิตกลางแจ้งและการผจญภัย เน้นระบบหมู่และการเป็นผู้นำ รวมทั้งการบำเพ็ญ ประโยชน์โดยทั่วไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่ต้องการการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและควบคู่ไปกับวิชาชีวิต สามารถใช้ ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและไม่เบียดเบียนใคร และที่สำคัญจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและ วิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของต่างประเทศนั้น พบว่าส่วนใหญ่มีการจัด กิจกรรมลูกเสือสามัญ (Boy Scout) โดยมุ่งเน้นกิจกรรมสำหรับผู้เรียนอายุ 11 – 17 ปี สามารถ เทียบเคียงได้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนลูกเสือของต่างประเทศมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในระดับ ประถมศึกษานั้น จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดกิจกรรมลูกเสือให้กับ นักเรียนในระดับประถมศึกษาของประเทศไทยได้ ซึ่งแต่ละกิจกรรมนั้นล้วนสอดคล้องกับผู้เรียนในวัย ประถมศึกษาซึ่งเป็นวัยแห่งการเตรียมความพร้อมของพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม (Whole – Child Development) (ยศวีร์ สายฟ้า, 2555) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอน ลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการที่จะให้ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ในระดับประถมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และ สามารถพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ และมีความ สอดคล้องตามพัฒนาการของผู้เรียนอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ นั้นยังเป็น ปัญหาที่มีอยู่เสมอ อีกทั้งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาค่อนข้างกระจัดกระจาย ยังมองไม่เห็น สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในภาพกว้างทั้งประเทศ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา ในภาพรวมทั้งประเทศ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรม ลูกเสือที่เป็นปัจจุบัน และจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่การสร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมลูกเสือสามัญ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของไทยได้

ทั้งนี้ในการเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา นั้น ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่มีข้อคำถามที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของประเทศไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือด้วยนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าต่างประเทศมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ท่ามกลางบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลายและประสบความสำเร็จ และในต่างประเทศล้วนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการด้านกิจการลูกเสืออย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จากสมาคมลูกเสืออเมริกา (Boy Scout of America, 2015) ได้พัฒนาหลักสูตรลูกเสือสะเต็ม (STEM SCOUTS) โดยใช้วิธีการของลูกเสือและบูรณาการแนวคิดสะเต็มศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ และยังประสบความสำเร็จในด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยเฉพาะจากการวิจัยของ Boy Scout of America (2012) ที่ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ พบว่า ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว เพื่อน และเพื่อนบ้าน ด้านความรับผิดชอบผ่านการเป็นอาสาสมัครและการบริจาค ด้านงานอดิเรกและความสนใจ ด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม นักเรียนชายที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือจะมีพฤติกรรมปฏิบัติในด้านเหล่านี้มากกว่านักเรียนชายที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ นอกจากนี้ Robert J. Mazzuca (2010) ในฐานะ Chief Scout Executive ของ Boy Scout of America ได้กล่าวถึงความสำเร็จในด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือของประเทศสหรัฐอเมริกาว่า กิจกรรมลูกเสือทำให้เด็กๆ แต่ละคนมีความมุ่งมั่นเพื่อความดีของตนเอง ผ่านบทเรียนที่จะช่วยให้เด็กๆ ประสบความสำเร็จ ในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือและตลอดชีวิตของผู้เรียน ช่วยกระตุ้นการพัฒนาลักษณะนิสัย ลักษณะทางกาย ความสามัคคีในครอบครัว ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ความรู้สึกในการทำงานเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมั่นใจในตนเอง และการเคารพบุคคลอื่นๆ อีกทั้งกิจกรรมลูกเสือผจญภัยที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาลูกเสือในวัย 14 - 20 ปี ซึ่งประสบความสำเร็จในการพัฒนาลูกเสือให้เป็นผู้มีเข้าใจคุณค่าของค่านิยมต่างๆ ที่เป็นจริงในโลก การตัดสินใจทางจริยธรรม ทักษะชีวิต ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้เยาวชนเหล่านี้ก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การที่ต่างประเทศประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมลูกเสือเช่นนี้จะต้องมีวิธีการปฏิบัติหรือแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือที่นำไปสู่ความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ดังนั้นทำให้ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือของต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างข้อคำถามเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

กิจกรรมลูกเสือนับได้ว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้เรียนทุกคน ในการช่วย
 อบรมปณิสัยเยาวชนและพลเมืองของชาติให้เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และรู้จัก
 บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือสังคม อันเป็นคุณประโยชน์ต่ออนาคตของประเทศชาติเป็นอันมาก ซึ่งที่
 ผ่านมาพบว่าการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทำให้ผู้วิจัยมี
 ความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนด
 วัตถุประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ
 สามัญ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ และด้านการวัดและประเมินผลการ
 เรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ด้วยการสร้างข้อคำถามที่พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์เอกสารการจัดการ
 เรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อให้ได้
 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่เป็นปัจจุบัน
 มากยิ่งขึ้น จากนั้นผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนลูกเสือสามัญ
 ระดับประถมศึกษา มาทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน
 กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาต่อไป ซึ่งจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการลูกเสือไทย
 ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจการลูกเสือได้

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีสภาพเป็นอย่างไร
2. แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ควรเป็น
 อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัย
 กำหนดขอบเขตในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากร คือ ครูที่สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 6 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครูที่สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ในระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั่วประเทศไทย จำนวน 55 จังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือ 7 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 14 จังหวัด ภาคกลาง 15 จังหวัด ภาคตะวันออก 5 จังหวัด ภาคตะวันตก 4 จังหวัด และภาคใต้ 10 จังหวัด โดยในแต่ละจังหวัดจะใช้กลุ่มตัวอย่าง 12 คน จาก 4 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ในเมือง 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 6 คน และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่นอกเมือง จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 6 คน รวมจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 660 คน

3. ประเด็นที่สำคัญในการศึกษา คือ สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยศึกษา เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทยและต่างประเทศ จากนั้นจึงนำมาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นประเด็นสำคัญของการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

- 3.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 3.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- 3.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4. ในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยเน้นศึกษาประเทศที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ และมีบทบาทในการดำเนินการด้านกิจการลูกเสืออย่างจริงจัง ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศแคนาดา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสิงคโปร์ และเขตปกครองพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในประเด็นวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือเท่านั้น เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

5. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยใช้แบบสอบถามกับครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในครั้งนี ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่มีการจัดการเรียนการสอนใน 1 คาบ/สัปดาห์ และศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ในขั้นตอนการเรียนรู้ตามหลักสูตรของวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือเท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ** หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ตามหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือที่ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเป็นการจัดการเรียนการสอนในคาบเรียนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน กำหนดเวลาเรียน 1 คาบ/สัปดาห์ และเป็นการจัดการเรียนการสอนในขั้นตอนการเรียนรู้ตามหลักสูตรของวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทยและต่างประเทศ จากนั้นจึงนำมาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นประเด็นสำคัญ โดยมีองค์ประกอบของการเรียนการสอน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. **สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ** หมายถึง สภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของครูผู้สอน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.1 **ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ** หมายถึง การกำหนดสิ่งที่คาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ จากการปฏิบัติงานหรือดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า จะต้องได้อะไรออกมาจากการทำงานในครั้งนั้นๆ โดยทั่วไปจะใช้ในระดับปฏิบัติการซึ่งต้องการบรรลุผลหรือได้ผลออกมาในระยะเวลาอันใกล้ โดยหมายความรวมถึงคุณสมบัติที่พึงประสงค์จะปลูกฝังในตัวผู้เรียนหลังจากที่ได้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ เสร็จสิ้นลงไปแล้ว

2.2 **ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ** หมายถึง การคัดเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ของกิจกรรมลูกเสือสามัญให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อความสมบูรณ์ให้ได้วิชาความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งหมายถึงรวมถึงการคัดเลือกเนื้อหาวิชาแล้วพิจารณาจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นว่าเนื้อหาสาระใดควรเป็นพื้นฐาน

ของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อนหลัง ตลอดจนมีการจัดลำดับเนื้อหาที่เหมาะสมตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

2.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ หมายถึง วิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ ที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติศึกษาค้นคว้าด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการทำกิจกรรมภาคสนาม การสังเกต การสำรวจตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูล ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยใช้หลักการของการลูกเสือมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.4 ด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือสามัญ หมายถึง วิธีการในการหา ระดับความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้เรียน หลังจากที่ได้เข้าร่วมในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่ตัวผู้เรียนเป็นระยะ และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นข้อบกพร่องในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน โดยเกณฑ์การวัดผลต้องสอดคล้องกับการกำหนดคุณลักษณะและสมรรถภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของกิจกรรมลูกเสือ

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา อันประกอบด้วยองค์ประกอบที่จัดไว้อย่างมีความสัมพันธ์กันและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไป เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นจาก 1) การวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของประเทศไทยและต่างประเทศ 2) ข้อค้นพบจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และ 3) การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสารไว้ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ
3. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุข บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรมวิชาการ, 2545)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้มี 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง มุ่งเน้นการพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณค่า ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม

1.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยสรุปได้ดังนี้ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2544) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามทักษะชีวิต พหุปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545) กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ให้ได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง มีความหมายและมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์ (2548) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า เป็นกิจกรรมที่จัดด้วยรูปแบบ วิธีการ และกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งส่งเสริมเจตคติ เห็นคุณค่าชีวิต สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จารุทัศน์ วงศ์ข้าหลวง (2548) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการ ใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาเด็ก ๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ มุ่งส่งเสริมเจตคติ และคุณค่าของชีวิต สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ดังนั้น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม อีกทั้งยังมุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ

1.2 หลักการของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กำหนดหลักการของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องมีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนานตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกใน

การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กรและหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์ (2548) กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งบูรณาการวิชาการกับชีวิตจริงให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์จินตนาการที่เป็นประโยชน์ และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา เป็นผู้แนะนำ และให้ครูถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัย การจัดกิจกรรมควรยึดหลักการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และมีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินของการผ่านช่วงชั้นเรียน

กล่าวโดยสรุป หลักการของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกในด้านการบำเพ็ญประโยชน์ ยึดหลักการมีส่วนร่วม และจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะของผู้เรียน และบูรณาการกับชีวิตจริงของผู้เรียนอีกด้วย

1.3 เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กล่าวถึง เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

กนกวรณ ศุภสิริโรจน (2548) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัดและพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัวมองเห็นช่องทางในการสร้างอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง
3. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และประกอบสัมมาชีพ
4. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำรงชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม
5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

ลิขิต พุຍพรหม (2550) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า มุ่งพัฒนาให้บุคคลรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและมีความสุข มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ โดยกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบสัมมาชีพ
3. ผู้เรียนรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและมีความสุข
4. ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพตนเอง มองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง
5. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิตและเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
6. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรม และจริยธรรม

ดังนั้นเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นั้นมุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ และประสบการณ์ที่หลากหลาย มุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสนใจ เห็นคุณค่าในองค์ความรู้ต่างๆ พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติที่ดี และมีจิตสำนึกที่ดีในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

1.4 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กล่าวว่า สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
2. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม
5. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

คดี ปรีชา (2550) กล่าวว่า สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม โดยคำนึงถึงแนวทางการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงการ องค์กรความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมทางวิชาชีพ เป็นต้น
2. จัดกิจกรรมตามความสนใจ ตามความถนัด ตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่างๆ เป็นต้น
3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น
4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

กล่าวโดยสรุป แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามความสนใจผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ในแต่ละกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจะต้องมีการจัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 กิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

1.5 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กำหนดโครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	ประถมศึกษา						มัธยมศึกษา			มัธยมศึกษาตอนปลาย		
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4 – ม.6		
- กิจกรรมแนะแนว	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
- กิจกรรมนักเรียน	70	70	70	70	70	70	65	65	65	60	60	60
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	10	10	10	10	10	15	15	15	20	20	20
รวม	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360		

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 รวมทั้ง 3 ปี จำนวน 360 ชั่วโมง

2. การจัดสรรเวลาสำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนให้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1-6)	รวม 6 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)	รวม 3 ปี	จำนวน 45 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)	รวม 3 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง

3. ในแต่ละระดับชั้น ให้สถานศึกษาพิจารณากำหนดเวลาตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตร และผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบปีการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การจัดสรรเวลาของกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ให้สถานศึกษาพิจารณาจัดสรรเวลาตามความเหมาะสม ทั้งนี้จะต้องรวมกันทั้ง 3 กิจกรรม เท่ากับ 120 ชั่วโมงต่อปี

สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เท่ากับ 360 ชั่วโมง ใน 3 ปี

1.6 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับการผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร ผู้เรียนต้องเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยครูที่ปรึกษากิจกรรม ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมประเมิน ทั้งนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กำหนดหลักการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ครูที่ปรึกษากิจกรรมประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

2.3 ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ให้เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากนั้นครูที่ปรึกษากิจกรรมรายงานกิจกรรม และนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียน

2.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนดครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้นๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

3. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาโดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

3.1 กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

3.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรม สำคัญ ดังนี้

3.2.1 กิจกรรมแนะแนว

3.2.2 กิจกรรมนักเรียน

3.2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

3.3 ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

3.4 ผู้รับผิดชอบเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์แต่ละระดับการศึกษา

4. ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ซึ่งกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดรูปแบบการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินทั้ง 3 กิจกรรม อย่างต่อเนื่อง จนสำเร็จการศึกษา หากผู้เรียนได้รับการประเมินผลเป็น ไม่ผ่าน จะต้องทำการซ่อมเสริมเพื่อให้ได้รับผลเป็น ผ่าน จึงจะได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.7 บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาจะสามารถนำไปปรับปรุงและเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กำหนดบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2. ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมี ความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ สถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

4. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษา กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

5. นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานใน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

1. ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผล พัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

2. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน

3. ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความ สนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน

4. ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมิน

5. ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนใน การร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

6. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่าน เกณฑ์พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล

7. รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมา พัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

8. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้เรียน

1. ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

2. เข้าร่วมการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

3. ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามลักษณะของกิจกรรม

4. ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความ เอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

5. ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหว่างการปฏิบัติกิจกรรม (after action review) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

1. ให้ความเห็นชอบและมีส่วนในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาสมัครกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาและชุมชน

2. ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

3. ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียน

4. เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามให้แก่ผู้เรียน

5. ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปบทบาทของบุคลากรเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ว่า ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องนั้นประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องกำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชี้แจง ทำความเข้าใจ ส่งเสริม และสนับสนุน สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือ นิเทศ ติดตาม ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่วนครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมจะต้องศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ชี้แจง ทำความเข้าใจผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน บทบาทของผู้เรียนจะต้องศึกษาวิเคราะห์ตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดประสบการณ์การเรียน อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน จะมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน เป็นที่ปรึกษา และร่วมมือกับสถานศึกษาในการติดตามผลการพัฒนาผู้เรียน

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ

2.1 ความหมายของการลูกเสือ

Baden - Powell (1960) ให้ความหมายของการลูกเสือไว้ว่า การลูกเสือ หมายความว่าถึงงานและคุณสมบัติพิเศษของคนที่อยู่ในป่า ผู้สำรวจและคนที่อยู่ชายแดน

Scout Association of Hong Kong (2009) ให้ความหมายของลูกเสือไว้ว่า เป็นกระบวนการทางการศึกษาตลอดชีวิตที่ช่วยให้บุคคลได้เกิดการพัฒนาดังต่อไปนี้เนื่องตลอดชีวิตในฐานะสมาชิกของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2540) ได้ให้ความหมายของการลูกเสือไว้ว่า ลูกเสือเป็นกระบวนการฝึกอบรมเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นสมกับวัยของเด็ก เพื่อเป็นพลเมืองดีของชาติและประเทศต่อไป

จากการนำเสนอความหมายของการลูกเสือของนักวิชาการและนักการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การลูกเสือ หมายถึง กระบวนการทางการศึกษาในการเสริมสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ โดยใช้กระบวนการทางธรรมชาติอันสอดคล้องกับหลักการศึกษา มิได้มีการแบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ ศาสนา มีการปฏิบัติตามกฎและคำปฏิญาณตนของลูกเสือ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ

2.2 ประวัติความเป็นมาของการลูกเสือ

1) ความเป็นมาของการลูกเสือโลก

การลูกเสือได้กำเนิดขึ้นโดย Robert Stephenson Smyth Baden-Powell เรียกว่า “Lord Baden - Powell” หรือ B - P เกิดที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2400 ในวัยเด็ก Baden - Powell เป็นคนเรียนหนังสือไม่เก่ง แต่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติเป็นอย่างดี และยังเป็นคนที่มีนิสัยร่าเริง สนุกสนาน ชอบเล่นฟุตบอล ร้องเพลง เล่นดนตรี แสดงละคร ได้รับความนิยมนจากเพื่อนๆ มาก และท่านยังเป็นคนช่างสังเกตอีกด้วย Baden - Powell เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียน Rose Hill ในลอนดอน แล้วไปเรียนต่อที่ Tubridge Well เรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ Charter House เรียนจบแล้วเข้าโรงเรียนนายร้อยทหารบก Sandhurst ท่านมักฝึกทหารให้มีความรู้ในการสะกดรอยและสอดแนม ซึ่งเป็นพื้นฐานของลูกเสือทั้งสิ้น ต่อมาได้ถูกย้ายไปประจำที่แอฟริกาใต้ ซึ่งมีการสู้รบกับชาวพื้นเมืองหลายเผ่า เช่น เผ่า Zulu เผ่า Ashanti และเผ่า Matabele แต่ชาวพื้นเมืองกลัว Baden - Powell มาก ท่านได้รับสมญาจากข้าศึกต่างๆ เช่น Kantakye แปลว่า ผู้สวมหมวกใหญ่ Impeesa แปลว่า สุนัขป่าที่ตื่นเสมอ และ Mafeking Defender แปลว่า ผู้ป้องกันเมืองมาฟอิดิง วิธีการหนึ่งที่ Baden - Powell ใช้ คือ การจัด

เด็กๆ มาช่วยเหลือในการรักษาเมืองให้ทำหน้าที่ เช่น ผู้สื่อข่าว สอดแนม อยู่ยามบนหอคอย เป็นต้น เด็กๆ เหล่านั้นมีความสามารถเข้มแข็งว่องไว ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างได้ผล ท่านจึงคิดตั้งกระบวนการลูกเสือขึ้น ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2450 Baden - Powell ได้จัดให้เด็กชายที่เป็นบุตรของผู้มีฐานะดีจำนวน 11 คน ไปอยู่ค่ายพักแรมร่วมกับบุตรของกรรมกร 9 คน ที่ Brown Sea Island, Poole Harbor ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะอังกฤษเป็นเวลา 9 คืน คือระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม - 9 สิงหาคม ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ในระหว่างการอยู่ค่ายพักแรม Baden - Powell ได้ฝึกอบรมการช่วยเหลือตนเอง การบริการ และเรียนวิชาลูกเสือ เช่น การผูกเงื่อน การว่ายน้ำ เดินทางไกล สกต รอย ร้องเพลง และการเล่นเกมต่างๆ ผลที่ Baden - Powell ประเมินได้จากการนำเด็กไปอยู่ค่ายพักแรมในครั้งนั้นซึ่งถือว่าเป็นจุดกำเนิดของลูกเสือโลก

การรบที่เมืองมาปอิดิง Baden - Powell เป็นแม่ทัพรักษาเมืองได้จัดกองทหารเด็ก คือ นำเด็กๆ ที่มีอายุ 9 ปี ขึ้นไปมาฝึกอบรมให้ทำหน้าที่ต่างๆ ปรากฏว่าเด็กเหล่านี้มีความสามารถและกล้าหาญมาก เช่น Good Year ซึ่งแสดงความกล้าหาญอย่างน่าสรรเสริญจนได้รับเหรียญกล้าหาญ ด้วยเหตุนี้ Baden - Powell จึงเริ่มเขียนแผนการฝึกอบรมให้ Sir William Henry Smyth นำไปทดลองตั้งสมาคมเด็กขึ้นที่เมือง Glasgow Scotland, UK เมื่อ พ.ศ. 2447 และท่านได้ทดลองที่ Brown Sea Island เมื่อ พ.ศ. 2450 หลังจากนั้น Baden - Powell เขียนหนังสือ "Scouting for Boys" เมื่อ พ.ศ. 2541 โดยหนังสือเล่มนี้ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ สาระสำคัญของการลูกเสือ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ คติพจน์ของลูกเสือ รหัสและการแสดง ความเคารพของลูกเสือ การจับมือซ้ายแบบลูกเสือ เครื่องแบบลูกเสือ และแนวการฝึกอบรมลูกเสือ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ระบบหมู่ การเล่นเกม การร้องเพลง และการอยู่ค่ายพักแรม เป็นต้น

กองลูกเสือกองแรกเกิดขึ้นในอังกฤษ ต่อมา พ.ศ. 2452 พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ 1 ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์ และประเทศนอกเครือจักรภพ ประเทศชิลี เป็นกลุ่มประเทศแรกที่รับกิจการลูกเสือ ในปี พ.ศ. 2452 ประเทศสหรัฐอเมริกาเห็นความสำคัญและประโยชน์ได้นำไปตั้งกองลูกเสือเป็นประเทศกลุ่มที่ 2 ในปี พ.ศ. 2453 และประเทศไทยเป็นประเทศกลุ่มที่ 3 ในปี พ.ศ. 2454

Baden - Powell มองการณ์ไกลว่า ลูกเสือจะเป็นงานสำคัญที่จะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองมาก เพราะจะฝึกทักษะและอบรมเด็กๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ท่านจึงลาออกจากราชการทหาร ในปี พ.ศ. 2455 ท่านเดินทางรอบโลกเพื่อพบกับลูกเสือประเทศต่างๆ เป็นการเสริมสร้างความเป็นพี่น้องทั่วโลก พ.ศ. 2463 มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่กรุงลอนดอน และ Baden - Powell ได้รับยกย่องให้อยู่ในตำแหน่ง Chief Scout of the World เมื่อการลูกเสือโลกมีอายุครบ 21ปี มีสมาชิกอยู่ทั่วโลกกว่า 2 ล้านคน พระเจ้าจอร์จที่ 5 ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ท่านเป็น Baron มีชื่อว่า Lord Baden-Powell of Gilwell

ในปี ค.ศ. 1975 ได้มีการจัดตั้งสมัชชาลูกเสือโลกขึ้น มีผู้แทนลูกเสือจากประเทศต่างๆ รวม 109 ประเทศ เข้ามาประชุมร่วมกันและมีกำหนดการประชุมทุก 2 ปี สมัชชาลูกเสือโลกมีอำนาจหน้าที่ในการรับสมัครสมาชิกใหม่ ซึ่งต้องยื่นใบสมัครและรับรองว่าจะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และหลักการสำคัญของลูกเสือโลก สมัชชาลูกเสือโลกมีความเป็นอิสระ ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง และรับสมัครสมาชิกด้วยความสมัครใจ (สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2526; สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2551; อภัย จันทรวิมล, 2519)

2) ความเป็นมาของการลูกเสือไทย

คณะลูกเสือแห่งชาติ (2514), สมรรถชัย ศรีฤกษ์ และคณะ (2521), เสठीอน ศุภโสภณ (2504) และอภัย จันทรวิมล (2519) ได้อธิบายความเป็นมาของการลูกเสือไทย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

กิจการลูกเสือไทยได้เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 โดยพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ โดยพระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะอบรมคนไทยให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่คิดจะทำลายซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อให้ชาติไทยดำรงเอกราชเป็นไทยได้สมนาม

พระองค์ทรงตระหนักพระราชหฤทัยดีว่า หากพระองค์จะทรงตั้งกองลูกเสือขึ้นเพื่ออบรมคนไทยตามพระราชประสงค์แล้ว อาจมีอุปสรรคขัดขวางในการดำเนินงานของพระองค์ เพราะไม่มีผู้ใดที่จะเข้าใจในพระราชปณิธานของพระองค์ จึงได้ทรงตั้งกองเสือป่าขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 โดยให้ข้าราชการสมัครเป็นเสือป่าก่อน แล้วจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งกองลูกเสือขึ้น โดยมีพระราชปรารภในการจัดตั้งกองลูกเสือปรากฏอยู่ในคำปรารภของข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือฉบับแรก ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454

หลังจากที่ได้ตราข้อบังคับลักษณะการปกครองลูกเสือออกมาแล้ว เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนากองลูกเสือขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 ซึ่งเป็นเวลา 3 ปี หลังจากกำเนิดลูกเสือโลก นับว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ 3 ที่ได้มีการลูกเสือขึ้นในโลก ต่อจากอังกฤษและสหรัฐอเมริกา

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระราชนิพนธ์แก่วงการเสือป่าและลูกเสือไว้หลายเล่ม อันได้แก่ พระราชนิพนธ์ “ปลุกใจเสือป่า” พระราชนิพนธ์ “เทศนาเสือป่า” และยังมีบทพระราชนิพนธ์อันล้ำค่ายิ่งแก่วงการลูกเสือไทยอีกเล่มหนึ่ง ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับวิชาการของลูกเสือโดยตรง เป็นแบบเรียนที่เสือป่าและลูกเสือในยุคนั้นต้องศึกษากันอย่างจริงจัง บทพระราชนิพนธ์นี้คือ “แบบสั่งสอนเสือป่าและลูกเสือ” แต่ในปัจจุบันนี้หา

ต้นฉบับศึกษากันได้ยากยิ่ง นอกจากนี้พระองค์ยังได้พระราชทานคติพจน์ให้แก่คณะลูกเสือว่า “เสียชีพอ่าเสียสัตย์” ซึ่งยังคงเป็นคติพจน์ของคณะลูกเสือแห่งชาติจนถึงทุกวันนี้ บทพระราชนิพนธ์เรื่อง “หัวใจนักรบ” เพื่อส่งเสริมกิจการลูกเสือ และได้ทรงแต่งบทประพันธ์ซึ่งคณะลูกเสือได้นำมาเป็นบทเพลงสำหรับลูกเสือหลายเพลง เช่น เพลงสยามานุสติ เพลงบทรักชาติบ้านเมือง และเพลงไทยรวมกำลังตั้งมั่น เป็นต้น รวมทั้งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าหน้าที่ลูกเสือออกนิเทศสารรายเดือนชื่อ “ลูกเสือสยาม” ซึ่งภายหลังเปลี่ยนเป็นวารสาร “ลูกเสือ” ในปัจจุบัน เพื่อเป็นที่รวบรวมข่าวคราวเกี่ยวกับกิจการของลูกเสือทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย และยังเป็นที่ลงบทความอันเป็นสารคดีทั้งในวิชาการของลูกเสือและวิชาอื่นๆ บางประการ รวมทั้งบำเพ็ญตนเสมือนเป็นปากเสียงของวงการลูกเสือเป็นอย่างดีอีกด้วย จึงนับได้ว่านิเทศสาร “ลูกเสือสยาม” เป็นเอกสารที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่วงการลูกเสือไทย

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จสวรรคตแล้ว พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงฟื้นฟูการลูกเสืออีก โดยพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติขึ้นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2470 ในบริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์ และจัดชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 2 ณ ที่เดิม ในปี พ.ศ. 2473 ในการชุมนุมครั้งนี้ได้โปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟูโรงเรียนผู้กำกับขึ้นที่พระรามราชนิเวศน์ (พระราชนิเวศน์บ้านปืน) ในจังหวัดเพชรบุรี (ซึ่งเคยเปิดในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ มาครั้งหนึ่งแล้ว) โดยเปิดการฝึกอบรมปีละครั้ง ใช้ระยะเวลาระหว่างโรงเรียนปิดภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน - พฤษภาคม โดยคัดเลือกผู้บังคับบัญชาลูกเสือจังหวัดละ 1 คน ที่สนใจต่อกิจการลูกเสือ เปิดการอบรมอยู่จนถึง ปี พ.ศ. 2475 ในปี พ.ศ. 2476 ทางราชการได้ตั้งกรมพลศึกษาขึ้นมาในกระทรวงธรรมการ และได้ระบุให้มี “กองการลูกเสือ” มาขึ้นอยู่ในกรมพลศึกษาตั้งแต่นั้นมา

หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว กิจการลูกเสือได้ปรับปรุงใหม่ เนื่องจากในสมัยนั้นลูกเสือได้ช่วยบำเพ็ญประโยชน์แก่ราชการทหารในการปราบจลาจล เป็นที่พึงพอใจของผู้บังคับการกองผสมในขณะนั้น คือ พลโทแปลก พิบูลสงคราม รัฐบาลจึงจัดตั้งหน่วยยุวชนทหารฝึกวิชาการทหารขึ้น โดยรับเด็กที่เป็นลูกเสือมาแล้วและต้องกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป (เท่ากับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปัจจุบัน) ส่วนนักเรียนที่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คงเป็นลูกเสือเช่นเดิม แต่ให้ขยายกิจการลูกเสือให้กว้างขวางขึ้น คือ ตั้งกองลูกเสือเหล่าเสนาและลูกเสือเหล่าสมุทรเสนาขึ้น ฝึกอบรมคู่กับยุวชนทหารเรื่อยไปจนถึง พ.ศ. 2486 จึงได้มีพระราชโองการตั้งองค์การยุวชนแห่งชาติขึ้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป ฝึกอบรมหนักไปทางยุวชนทหาร การลูกเสือจึงซบเซาลง นอกจากนี้การที่การลูกเสือในสมัยการปกครองระบอบประชาธิปไตยนี้เป็นภาระโดยตรงของรัฐบาล ทำให้พระมหากษัตริย์ยุคหลังๆ นี้ไม่ค่อยได้ทรงมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่การลูกเสือ รวมทั้งวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ

(สงครามโลกครั้งที่ 2) ทำให้รัฐบาลและวงการทั่วไปหันไปให้ความสนใจด้านการทหารและการป้องกันประเทศ การลูกเสือจึงถูกทอดทิ้งให้ซบเซาลงอย่างรวดเร็ว

ต่อมา พ.ศ. 2490 ทางราชการได้ฟื้นฟูกิจการลูกเสือใหม่ จน พ.ศ. 2496 สภากรรมการจัดการลูกเสือแห่งชาติได้จัดเปิดอบรมวิชาลูกเสือให้แก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือขึ้น ในปี พ.ศ. 2497 ได้มีการจัดการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติเป็นครั้งที่ 3 ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ ต่อจากนั้นก็ได้ส่งเจ้าหน้าที่ในกองการลูกเสือไปทำการฝึกอบรมตลอดจนการเข้าร่วมดูกิจการ เข้าร่วมรับการฝึกอบรมวิชาลูกเสือตามมาตรฐานสากล ตามแบบนานาชาติตามลำดับ ในบางโอกาสทางกองการลูกเสือสากลของภาคตะวันออกไกลก็จัดส่งเจ้าหน้าที่มาช่วยสอนฝึกอบรมผู้บังคับบัญชา ปัจจุบันนี้มีผู้สำเร็จวิชาการลูกเสือเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือถูกต้องตามหลักสูตรสากลมากมาย ซึ่งทางการได้เห็นความสำคัญของการลูกเสือมาก จึงตั้งค่ายศูนย์ฝึกชลบุรี ใช้ในการฝึกอบรมเป็นครั้งแรก โดยจัดเฉพาะพิเศษและปัจจุบันนี้ได้ขยายศูนย์ฝึกหรือค่ายลูกเสือขึ้นตามภาคต่างๆ ทำให้การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือกว้างขวางยิ่งขึ้น จนใน พ.ศ. 2504 จึงได้จัดการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งที่ 4 เมื่อเดือนพฤศจิกายน ณ สวนลุมพินี ในจังหวัดพระนคร เป็นการฉลองกิจการลูกเสือครบปีที่ 50 และในวาระที่กิจการลูกเสือครบรอบ 50 ปีนี้ ได้มีการวางศิลาฤกษ์อาคารสโมสรลูกเสือ ณ บริเวณสนามกีฬาแห่งชาติ ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 ซึ่งอาคารสโมสรลูกเสือแห่งนี้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้นามว่า “ศาลาวิชราวุธ” เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดการลูกเสือไทย ในปี พ.ศ. 2507 มีประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2507 ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2516 ได้นำวิชาลูกเสือเข้าอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียน ในปี พ.ศ. 2520 เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนมาใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้วิชาลูกเสือเป็นกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งเป็นกิจกรรมสร้างนิสัยและเป็นกิจกรรมบังคับเลือกอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ต่อมาในปี พ.ศ. 2527 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เพิ่มวิชาลูกเสือเป็นอีกวิชาหนึ่งในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยเป็นวิชาบังคับในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่เน้นการสอนภาคทฤษฎี ปัจจุบันกิจกรรมลูกเสือถูกบรรจุไว้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 ประเภทของกิจกรรมลูกเสือ

ลูกเสือ (Scout) คือ เยาวชนชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 8 – 23 ปี มาเข้ารับการฝึกอบรมในวิชาลูกเสือตามหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท ซึ่งมีหลักการ (principle) วิธีการ (method) และวัตถุประสงค์ (purpose) และวิธีการของลูกเสือ (scouting) เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม โดยที่ลูกเสือแต่ละประเภทต้องมีอุดมการณ์ไปในแนวทางเดียวกันนั่นคือ ต้องปฏิบัติ

ตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ดังนั้นเพื่อให้การฝึกอบรมและการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปได้ โดยสะดวกและบรรลุถึงหลักการ วิธีการ และวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ จึงมีการแบ่งลูกเสือ ออกเป็นประเภทเพื่อให้ง่ายต่อการฝึกอบรมและจัดกิจกรรมตามพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย ตลอดจน คำนึงถึงความเหมาะสมของวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล (คณะลูกเสือแห่งชาติ, 2514) และสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งประเภทของลูกเสือออกเป็น 4 ประเภท ตามระดับชั้น ดังนี้ (สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา, 2553)

1. ลูกเสือสำรอง (cub scout) จะเป็นเด็กที่อายุระหว่าง 8-11ปี ตรงกับ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในการฝึกอบรมและปฏิบัติกิจกรรมจะจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ไม่ว่าจะเด็กคนนั้นจะเป็นนักเรียนในโรงเรียนหรือไม่เป็นก็ตาม จะเรียนอยู่ในระดับใดหรือชั้นใด ก็ต้อง คำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ

2. ลูกเสือสามัญ (boy scout) เป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี ตรงกับ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ลูกเสือในวัยนี้ จะได้รับการฝึกในด้านความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น มีการฝึกเกี่ยวกับการใช้ชีวิตแบบผจญภัยและการใช้ชีวิตกลางแจ้ง มุ่งเน้นไปที่ระบบหมู่และการเป็น ผู้นำ ตลอดจนการบำเพ็ญประโยชน์ด้วย

3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (senior scout) มีอายุ 15 – 18 ปี ตรงกับ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ลูกเสือประเภทนี้ จะมีความรับผิดชอบสูง การฝึกอบรมและจัด กิจกรรมมุ่งเน้นไปที่ระบบหมู่และความเป็นผู้นำตามระบอบประชาธิปไตย ฝึกให้ลูกเสือรู้จักการผจญ ภัย การใช้ชีวิตกลางแจ้งและทักษะวิชาลูกเสือ ให้เรียนรู้ทางด้านวิชาชีพพื้นฐานตามความถนัด และให้ มีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น

4. ลูกเสือวิสามัญ (rover scout) มีอายุ 17 – 23 ปี ตรงกับระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ลูกเสือในวัยนี้เป็นวัยของคนหนุ่มสาว การฝึกอบรมจึงมุ่งเน้นไปที่การเตรียมให้ พร้อมทั้งจะใช้ชีวิตในวัยผู้ใหญ่อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เน้นความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ เน้น ความเป็นผู้นำ วางแผนโครงการ มีการใช้ชีวิตกลางแจ้ง รู้จักให้บริการแก่ผู้อื่นและสังคมส่วนรวม

ส่วนในประเทศสิงคโปร์ได้แบ่งลูกเสือตามระดับของอายุออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ลูกเสือสำรอง (cub scout) มีอายุระหว่าง 7 – 12 ปี
2. ลูกเสือสามัญ (boy scout) มีอายุระหว่าง 12 – 16 ปี
3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (senior scout) มีอายุระหว่าง 15 – 18 ปี
4. ลูกเสือวิสามัญ (rover scout) มีอายุระหว่าง 18 – 26 ปี

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาได้แบ่งลูกเสือออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (Carbaz, 1975)

1. ลูกเสือสำรอง (cub scout) สำหรับเด็กชายที่เรียนอยู่ในระดับ 1 - 5 มีอายุระหว่าง 6 - 10 ปี ลูกเสือสำรองจึงเป็นหนึ่งในสามประเภทที่มีขนาดใหญ่ที่สุด
2. ลูกเสือสามัญ (boy scout) เป็นโปรแกรมการฝึกอบรมที่เน้นทางด้านความเป็นผู้นำสำหรับเด็กชายที่มีอายุระหว่าง 10 - 18 ปี
3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (venture scout) เป็นโปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับคนหนุ่มสาวที่มีอายุระหว่าง 14 - 21 ปี

ในประเทศบราซิล มีการแบ่งลูกเสือออกเป็น 3 ประเภทเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา แต่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ลูกเสือสำรอง (cub scout) สำหรับเด็กชายที่เรียนอยู่ในระดับ 1 - 5 มีอายุระหว่าง 7 - 11 ปี
2. ลูกเสือสามัญ (boy scout) เป็นโปรแกรมการฝึกอบรมที่เน้นทางด้านความเป็นผู้นำสำหรับเด็กชายที่มีอายุระหว่าง 11 - 18 ปี
3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (venture scout) เป็นโปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับคนหนุ่มสาวที่มีอายุระหว่าง 18 - 25 ปี

จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วการแบ่งประเภทของกิจกรรมลูกเสือ นิยมแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ลูกเสือสำรอง อายุประมาณ 8 - 11 ปี มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาตอนต้น 2) ลูกเสือสามัญ อายุประมาณ 12 - 15 ปี มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย 3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อายุประมาณ 15 - 18 ปี มีการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 4) ลูกเสือวิสามัญ อายุประมาณ 19 - 25 ปี มีการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นอกจากลูกเสือทั้ง 4 ประเภทดังกล่าวข้างต้น ยังมีลูกเสือชาวบ้าน คือ ชาวบ้านทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งได้เข้ารับการอบรมตามวิธีการของลูกเสือชาวบ้าน กับทั้งเป็นผู้ที่ได้ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติตามกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ (อภัย จันทวิมล, 2519)

2.4 หลักในการจัดกิจกรรมลูกเสือ

การลูกเสือเป็นขบวนการอาสาสมัครที่ให้การศึกษแก่เยาวชนโดยถ้วนหน้า ไม่มีการแบ่งแยกและกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ผิวพรรณ วรรณะ ตลอดจนลัทธิทางศาสนาใดๆ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการเมือง และยึดมั่นปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกคือ Baden - Powell

อย่างแน่นแฟ้นและมั่นคง วงการศึกษาทั่วโลกถือว่า การลูกเสือเป็นขบวนการที่ให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในรูปแบบนอกระบบ (อดุลย์รัตน์ นิรมเจริญ, 2553)

การลูกเสือเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลัก 4 ประการ ดังนี้ (The World Scout Conferent, 1993)

1. การเรียนเพื่อรู้ เป็นการเรียนรู้โดยผนวกความรู้ทั่วไปอย่างพอเพียงกับโอกาสในการศึกษาเชิงลึกด้านในด้านหนึ่งตามโอกาสที่เอื้อให้ตลอดชีวิต
2. การเรียนเพื่อกระทำ ไม่เพียงแต่เพื่อให้ได้ทักษะทางการประกอบอาชีพเท่านั้นแต่ยังมุ่งให้มีทักษะชีวิตที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นระหว่างบุคคลหรือความสัมพันธ์ในกลุ่ม
3. การเรียนเพื่ออยู่ร่วมกัน เป็นการพัฒนาความเข้าใจในผู้อื่น การชื่นชม การพึ่งพาระหว่างกัน ทักษะการทำงานเป็นทีมและการแก้ไขข้อขัดแย้ง รวมไปถึงการยึดมั่นในคุณค่าของประชาธิปไตย ความเคารพซึ่งกันและกัน ความเข้าใจในสันติภาพและความยุติธรรม
4. การเรียนเพื่อให้มีชีวิตอยู่ เป็นการพัฒนาบุคลิกลักษณะและการพึ่งพาตนเอง การคิดตัดสินใจ และความรับผิดชอบส่วนบุคคล ดังนั้นในการจัดการศึกษาของลูกเสือต้องไม่เพิกเฉยต่อปัจจัยที่จะพัฒนาศักยภาพของเยาวชน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ไว้ดังนี้

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนากิจด้วยความจริงใจ
2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน และความร่วมมือซึ่งกันและกัน ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ
3. เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่นและเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้อง และความเป็นธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก
4. รับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศตามความเหมาะสมของวัฒนธรรมตนเอง

กล่าวโดยสรุปพบว่า หลักการในการจัดกิจกรรมลูกเสือ จะต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเรียนรู้ ผ่านการกระทำ นำไปสู่การอยู่ร่วมกัน และมีชีวิตอยู่อย่างมีศักยภาพ มีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ รับผิดชอบต่อตนเอง และยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

2.5 สารสำคัญของลูกเสือ

ขบวนการลูกเสือดำรงอยู่ได้อย่างมีเอกภาพและเป็นแนวทางให้องค์กรสมาชิกทั่วโลก ได้พัฒนากิจการของลูกเสือให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและประเทศชาติได้ โดยอาศัยสาระสำคัญของการลูกเสือที่ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (Carbaz, 1975; สุทัศน์ เมาลีกุล, 2539; ไพฑูรย์ ฤทธิกระโทก, 2554)

1. หลักการ (principle) ประกอบไปด้วย การมีศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มีความจงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ มีความจงรักภักดีต่อประมุขของประเทศและประเทศชาติของตนเอง มีการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน รู้จักร่วมมือกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทางด้านสังคม ให้การยอมรับและมีความเคารพในศักดิ์ศรีและเกียรติของบุคคลอื่น ให้ความเคารพต่อความถูกต้องและปฏิบัติต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งในโลกนี้ด้วยความเป็นธรรมชาติ มีการพัฒนาตนเองด้วยความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ โดยยึดถือใจความสำคัญที่ Baden - Powell ได้กำหนดไว้

2. วัตถุประสงค์ (purpose) เป็นอุดมการณ์ของ Baden - Powell ที่ต้องการให้เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมให้สมบูรณ์อย่างเต็มที่และเป็นรายบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีที่มีความรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่น ของชาติ และของชุมชนระหว่างประเทศ

3. วิธีการ (method) วิธีการลูกเสือเป็นระบบการศึกษาด้วยตนเองให้เกิดความก้าวหน้าตามลำดับขั้นโดยอาศัย

3.1 การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

3.2 การเรียนรู้ด้วยการกระทำ

3.3 การเรียนรู้ในระบบหมู่และกลุ่มย่อยที่คอยรับคำแนะนำสั่งสอน โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำ สั่งสอน ฝึกอบรม ให้มีความรับผิดชอบทีละน้อยแล้วเพิ่มความรับผิดชอบต่อให้มากขึ้นตามลำดับอายุ ฝึกให้รู้จักปกครองตนเอง จนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว เพื่อให้มีความสามารถพึ่งตนเองได้เป็นผู้นำและเป็นผู้ให้ความร่วมมือที่ดี

3.4 การทดสอบความก้าวหน้าตามลำดับขั้น ปรับระดับการฝึกอบรมลูกเสือให้สูงขึ้นตามระดับอายุ

3.5 ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ (proficiency badge system)

3.6 การจัดทำหลักสูตรของการฝึกอบรมเด็กและวิชาที่เรียนให้จัดตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลักเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล

3.7 การใช้เพลง การเล่น การเล่านิทาน ฯลฯ ประกอบในการ
ฝึกอบรมลูกเสือ

3.8 พิธีการต่างๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือ รวมทั้งเครื่องแบบลูกเสือ
ตามแบบฉบับที่คณะลูกเสือแห่งชาติกำหนด

3.9 เน้นเรื่องการใช้ชีวิตกลางแจ้ง ธรรมชาติศึกษา และการชุมนุม
รอบกองไฟ ซึ่งถือเป็นหัวใจของกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท

3.10 ประเด็นสำคัญของการฝึกอบรมลูกเสือ คือ เน้นการฝึก
ทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้การบริการต่อชุมชน และฝึกให้เยาวชนนิยมใช้ชีวิต
กลางแจ้งให้สัมพันธ์กับธรรมชาติ โดยใช้กิจกรรมกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่

เนื่องจากคณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of
Thailand: NSOT) ได้จดทะเบียนเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลกเมื่อ พ.ศ. 2465 ดังนั้นในฐานะที่
เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลกจะต้องปฏิบัติตามหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการของลูกเสือ
ตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดอย่างเคร่งครัด (อดุลย์รัตน์ นิมเจริญ, 2553: 28)

นอกจากนี้ ชวน หลีกภัย (2528) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการลูกเสือที่
สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน ดังนี้

1. การพัฒนาคนให้ได้รับความรู้ มีสติปัญญา ความสามารถ มีการ
ประกอบอาชีพที่เหมาะสม มีค่านิยมและอุดมการณ์ และปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการ
ของสังคม สามารถทำให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลได้โดยการให้การศึกษา

2. ผลลัพธ์ที่ได้จากกิจกรรมลูกเสือ สามารถตรวจสอบได้จากการ
นำความรู้ความสามารถไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เป็นคนที่มีคุณภาพและ
ความรับผิดชอบต่อสังคม

3. กระบวนการศึกษาธิการบังคับให้โรงเรียนใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือกับ
นักเรียนในทุกระดับ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังในด้านความมั่นคงของประเทศชาติที่
เกี่ยวข้องกับคุณธรรม ศาสนาและพระมหากษัตริย์

4. การลูกเสือกับการศึกษาต้องมีความสอดคล้องกันทั้งภาคทฤษฎี
และภาคปฏิบัติ

กระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการสร้างคนให้เป็นคนดี ด้วยวิธีการของ
ระบบหมู่และกระบวนการกลุ่ม จึงทำให้คนมีระเบียบวินัย เรียนรู้ด้วยความตื่นตัว ใฝ่ใจ สนุกสนาน
รู้จักวิธีการคิดและแก้ปัญหา มีความสนใจในการเรียนรู้ การเรียนรู้ในวิชาลูกเสือไม่ยุ่งยากแต่มีรูปแบบ
จึงทำให้ผู้เรียนชื่นชอบ นอกจากนี้กิจกรรมลูกเสือยังครบถ้วนไปด้วยวิธีการฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม
และความเป็นประชาธิปไตยในหมู่คณะอีกด้วย

2.6 หลักสำคัญของการลูกเสือ

กระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นคนดี มีความสามารถ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมือง และสังคมโลก กระบวนการลูกเสือเป็นพระราชมรดกอันล้ำค่าที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานไว้แก่เยาวชนของชาติไทย ซึ่งรัฐบาลไทยในทุกยุคทุกสมัยได้ยึดถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เพราะกระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการที่ตอบสนองความต้องการตามวัยของเยาวชน สามารถพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลังสำคัญในการรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญมั่นคง (ไพฑูริย์ ฤทธิกระโทก, 2554) ซึ่ง Baden - Powell ผู้ให้กำเนิดลูกเสือได้กำหนดหลักการสำคัญของกิจการลูกเสือ และกำหนดให้เป็นธรรมนูญของสมาชิกลูกเสือโลก มี 8 ประการ (สุชาติดา โกรศุมิตร, 2529; สุทัศน์ เมาลีกุล, 2539) ดังนี้

1. ลูกเสือเป็นผู้มีศาสนาและมีหน้าที่ปฏิบัติตนต่อศาสนาตามหลักแห่งศาสนาของลูกเสือนั้นๆ Baden - Powell มีความเชื่อว่า “เยาวชนที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความเชื่อมั่นในศาสนา เชื่อมั่นในหลักศาสนาของตน เพราะไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดๆ ในโลก ล้วนสอนให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม”
2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมืองของตน ถ้าชาติบ้านเมืองอยู่อย่างสงบสุขทุกคนก็มีความสุข หากชาติบ้านเมืองเกิดศึกสงคราม ทุกคนก็ต้องช่วยกันป้องกันชาติของตนไว้ตามแต่ความเหมาะสมและสถานการณ์ หากเยาวชนเป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมืองของตนแล้ว ก็ควรจะช่วยกันทะนุบำรุงชาติตามบทบาทหน้าที่ที่พึงเป็น
3. ลูกเสือมีความศรัทธาในมิตรภาพและความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก B-P พยายามที่จะปลูกฝังความรักให้แก่เยาวชนทั่วไป โดยยึดถือความเป็นพี่น้องกันระหว่างลูกเสือทั่วโลก เพื่อเป็นพื้นฐานแห่งสันติภาพในโลกสืบไป
4. ลูกเสือเป็นผู้ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น Baden - Powell หวังไว้ว่าจะฝึกลูกเสือให้เป็นคนที่มีความกล้าและฉลาด ไปช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจและจริงใจ
5. ลูกเสือเป็นผู้ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเพื่อให้ลูกเสือเป็นผู้มีระเบียบในการปฏิบัติตน เพื่อความถูกต้องและเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องให้ลูกเสือยอมรับ พร้อมทั้งสามารถปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือด้วยความสมัครใจและเต็มใจ
6. ลูกเสือเป็นผู้ที่รักและสมัครเข้าเป็นสมาชิกลูกเสือด้วยใจรัก หลักจากที่ศึกษาและลองปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎแล้ว ลูกเสือจะพบว่า เป็นสิ่งที่ลูกเสือทุกคนสามารถที่จะปฏิบัติได้อย่างสบาย และเป็นเอกลักษณ์ของเยาวชนที่ดีต่อไป

7. ลูกเสือเป็นผู้ที่มีอิสระต่อบรรดาอิทธิพลทางการเมืองทั้งหลาย ด้วยเหตุที่ลูกเสือเป็นเยาวชนที่มีความบริสุทธิ์ในความคิดและการกระทำ ซึ่งเป็นที่เชื่อถือของบุคคลในวงกว้าง ต่างๆ อย่างมาก และด้วยเหตุที่ลูกเสือมีเจตนาอันบริสุทธิ์จึงไม่สมควรไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองและไม่เป็นอาวุธทางการเมืองของพรรคการเมืองใดๆ ทั้งสิ้น

8. ลูกเสือมีวิธีการพิเศษสำหรับการฝึกอบรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันได้แก่ ความมีระเบียบวินัย มีความพร้อม และบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม ดังนี้

8.1 คำปฏิญาณและกฎ เป็นเสมือนคัมภีร์ในการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ความมีระเบียบ มีวินัย มีความพร้อม และบำเพ็ญประโยชน์แก่คนส่วนรวมเสมอ

8.2 เครื่องแบบ เป็นการฝึกความมีระเบียบ เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของลูกเสือโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิทางการเมือง

8.3 ระบบหมู่ เป็นการฝึกการเป็นสมาชิก ผู้นำและผู้ตามในสังคมเล็กๆ เพื่อก้าวไปสู่สังคมใหญ่ต่อไป

8.4 มีกำหนดการ มีการวางแผนการพัฒนา มีการวางแผนกำหนดการ เพื่อทำภารกิจให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

อภัย จันทวิมล (2529), สุทัศน์ เมาลีกุล (2539), สมยศ พรหมจันทร์ (2550) อ้างถึงในไพฑูริย์ ฤทธิ์ระโทก (2554) มีแนวทางการพัฒนาลูกเสือตามอุดมการณ์ วัตถุประสงค์และวิธีการของลูกเสือ โดยยึดคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นสำคัญที่แต่ละประเทศถือเป็นหลัก ดังนี้

1. ความคิดเรื่องศาสนา การลูกเสือฝึกให้เด็กทุกคนเคารพนับถือศาสนาตามที่บิดามารดานับถืออยู่ มีความเข้าใจในศาสนา เชื่อมั่นในกฎแห่งกรรม ยึดหลักธรรมประจำใจ ผู้ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา ย่อมประสบความสำเร็จ และมีความจงรักภักดีต่อศาสนาด้วย

2. พัฒนาให้มีความรู้สึกด้านเจตคติและค่านิยม สมาคมลูกเสือเกือบทุกแห่งมุ่งเน้นการพัฒนาลูกเสือให้เกิดค่านิยม มีความรับผิดชอบ เป็นตัวของตัวเอง มีความเคารพในตนเอง มีความอดทน เอาใจใส่ ระมัดระวังในการเผชิญปัญหาสถานการณ์ปัจจุบัน รู้จักระงับความตื่นเต้น กล่าวหาญ และบังคับจิตใจของตนเองได้ ก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือแล้ว

3. การพัฒนาทางร่างกาย จะกระทำโดยการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง มีการอยู่ค่ายพักแรม การเดินทางสำรวจ เพื่อพัฒนาให้เด็กมีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง มีพละนาามัยดี มีทักษะในการดำรงชีวิต

4. การพัฒนาทางสติปัญญา การฝึกอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เน้นให้เด็กทำงานอดิเรก การฝีมือ การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

5. การพัฒนาทางสังคม เน้นการปฏิบัติให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตามคำปฏิญาณของลูกเสือข้อที่ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ลูกเสือได้ปฏิบัติตามอุดมการณ์ของลูกเสือที่ว่า ช่วยสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าเพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ การปฏิบัติตามคำปฏิญาณมีส่วนช่วยให้ลูกเสือรู้จักหลักสูตร ระบบหมู่ และมีผู้กำกับเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะแนว

6. สัมพันธภาพทางสังคมในกลุ่มลูกเสือ มุ่งเน้นให้ลูกเสือมีความจงรักภักดี และมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการทำงานเป็นระบบหมู่ตามลักษณะการปฏิบัติงานของลูกเสือซึ่งเป็นขบวนการหมู่พวก ช่วยให้เกิดความซาบซึ้งในมิตรภาพการปฏิบัติ กิจกรรมลูกเสือร่วมกันก่อให้เกิดความเข้าใจ การผูกมิตร ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ส่วนความสัมพันธ์กับผู้กำกับลูกเสือหรือผู้มีพระคุณนั้น ลูกเสือต้องมีสัมมาคารวะ ให้เคารพและระลึกถึงบุญคุณ ทั้งนี้มีความสอดคล้องกับกฎของลูกเสือข้อที่ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ ข้อที่ 4 ลูกเสือเป็นมิตรกับทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก และข้อที่ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย

7. ความรับผิดชอบต่อชุมชน เน้นถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อผู้อื่นเสมอด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นผู้สร้างสรรค์ในสังคม เป็นการพัฒนาให้ลูกเสือมีความรับผิดชอบต่อชุมชน ด้วยการบริการและพัฒนาชุมชน

8. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เน้นให้เด็กมีความสนใจในสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ด้วยความศรัทธาของลูกเสือ โดยมีชุมชนและสมาชิกในชุมชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์

สมชัย วุฒิปรีชา (2533) กล่าวถึงหลักของการลูกเสือว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ และของโลกในปัจจุบัน ประเทศที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วจะมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ คุณภาพของคนในชาติ ซึ่งการที่จะทำให้คนในชาติมีคุณภาพได้ขึ้นอยู่กับ การฝึกอบรมคนในชาติให้เป็นคนดีมีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเป็นผู้นำที่ดี มีคุณธรรมสูง มีบุคลิกภาพและมีลักษณะนิสัยที่เหมาะสมกับสังคม

กล่าวโดยสรุป หลักสำคัญของลูกเสือ จะต้องยึดมั่นในธรรมนูญของลูกเสือโลก ที่กำหนดเป็นหลักการสำคัญของกิจการลูกเสือ จำนวน 8 ประการ ได้แก่ การมีหน้าที่ต่อพระเจ้า ความจงรักภักดีต่อประเทศของตนเอง ความศรัทธาในมิตรภาพ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น การยอมรับในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ การเป็นอิสระต่ออิทธิพลพรรคการเมือง และมีกิจกรรมพิเศษสำหรับฝึกอบรมเด็ก นอกจากนี้ควรยึดหลักในการพัฒนาให้มีความรู้สึกรู้สีกด้านเจตคติและค่านิยม พัฒนาทางสติปัญญา สังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

2.7 วิธีการของลูกเสือ

Scout Association of Hong Kong (2009) ได้กล่าวถึงวิธีการในการฝึกอบรมลูกเสือให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลูกเสือโลกไว้ดังนี้

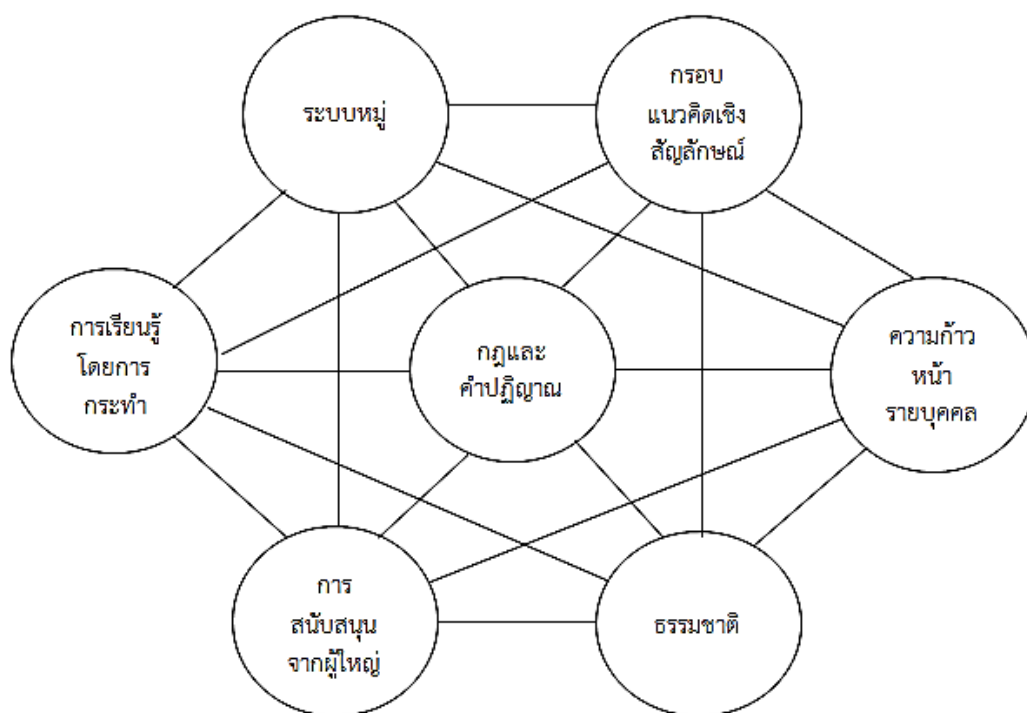
1. การเรียนรู้เพื่อความก้าวหน้าในตนเอง พื้นฐานของการลูกเสือเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ถือว่าเยาวชนแต่ละคนเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองทุกมิติ และสามารถรับผิดชอบต่อการพัฒนาการของตนเองได้ โดยยึดหลักที่ว่า “การเรียนรู้เกิดจากภายใน” ซึ่งตรงข้ามกับ “การสอนเกิดจากภายนอก” และถือว่าเยาวชนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการนี้ นั่นก็คือเป็น “ผู้ให้การศึกษา” แก่เยาวชนด้วยตัวเยาวชนเอง วิธีของลูกเสือจึงเป็นการรอบความคิดเชิงโครงสร้างที่ออกแบบมาเพื่อนำพาและสนับสนุนให้เยาวชนแต่ละคนดำเนินไปตามการเติบโตของตนเอง

2. ระบบ วิธีการของลูกเสือสามารถเรียกได้ว่าเป็นระบบอย่างหนึ่ง นั่นคือวิธีการลูกเสือเป็นองค์ประกอบหลายองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันที่รวมทุกอย่างไว้และบูรณาการขึ้นมา องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบนั้นเป็นวิธีการในตัวเองอยู่แล้ว และสามารถกล่าวถึงวิธีของลูกเสือได้ต่อเมื่อองค์ประกอบทั้งหมดมารวมกันเป็นระบบบูรณาการทางการศึกษาเท่านั้น

ในแต่ละองค์ประกอบมีหน้าที่ของตนเองอยู่และในขณะเดียวกันก็สนับสนุนองค์ประกอบอื่นด้วย องค์ประกอบทั้งหมดจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อระบบทั้งหมด ซึ่งทำให้ระบบใช้ได้และต้องใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของลูกเสือด้วย ในการนำไปใช้ต้องให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของเยาวชน วิธีการลูกเสือจึงเป็นลักษณะของรากฐานของลูกเสือ หากมีองค์ประกอบใดที่ไม่สามารถนำไปใช้ได้เนื่องจากลูกเสือไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอหรือเนื่องจากคนนั้นเจริญเติบโตเกินกว่าที่จะต้องการองค์ประกอบนั้นๆ การลูกเสือก็ไม่เหมาะสมสำหรับคนนั้นๆ อีกต่อไป ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดก็ต่อเมื่อเราพยายามนำวิธีการลูกเสือไปใช้กับเด็กที่อายุน้อย หรือกับผู้ใหญ่ที่มีอายุเกินช่วงยี่สิบปีขึ้นไป

องค์ประกอบทั้งหมดมีบทบาทต่อประสบการณ์ของลูกเสือเนื่องจากทุกองค์ประกอบมีอยู่แล้วในระบบ ไม่ใช่จะปรากฏออกมาให้เห็นได้ในเวลาใดเวลาหนึ่งได้ อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบทั้งหมดจะใช้ได้เต็มที่เมื่อเวลาได้ผ่านไปแล้ว

3. องค์ประกอบของวิธีการทางการลูกเสือ วิธีการลูกเสือมีองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันไป จะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ ดังปรากฏตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของวิธีการลูกเสือ

(Scout Association of Hong Kong, 2009)

3.1 กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือ กฎของลูกเสือมีพื้นฐานมาจากหลักการของลูกเสือ เป็นระเบียบในการใช้ชีวิตทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่ กฎของลูกเสือมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ส่วนคำปฏิญาณเป็นคำสัญญาของแต่ละคนที่ให้ไว้ต่อหน้ากลุ่มเพื่อนในการที่จะทำตามระเบียบอย่างเต็มความสามารถเมื่อได้เข้ามาสู่การเป็นลูกเสือ การที่ลูกเสือได้ปฏิญาณตนนั้นเป็นการตัดสินใจอย่างจริงจังและสมัครใจที่จะยอมรับในกฎของลูกเสือ และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้นๆ โดยการพยายาม “ทำให้อย่างเต็มความสามารถ” การปฏิญาณต่อหน้าเพื่อนไม่เพียงแต่เป็นการแสดงความยินยอมที่จะผูกมัดตนเองต่อหน้าสาธารณชนเท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของการผูกมัดทางสังคมที่มีต่อคนอื่นๆ ในกลุ่มด้วย ดังนั้นการปฏิญาณตนจึงเป็นขั้นตอนเชิงสัญลักษณ์ขั้นแรกในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งกฎและคำปฏิญาณถือว่าเป็นองค์ประกอบเดียวกันเพราะมีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด

3.2 การเรียนรู้โดยการกระทำ หมายถึง การพัฒนาที่เป็นผลมาจากประสบการณ์โดยตรงซึ่งตรงข้ามกับการสอนเชิงทฤษฎี การเรียนรู้โดยการกระทำสะท้อนให้เห็นวิธีการที่เยาวชนได้รับความรู้ ทักษะและทัศนคติต่างๆ และยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการศึกษาที่ใช้ได้จริง

อันมีพื้นฐานจากการเรียนรู้ผ่านโอกาส การมีประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำตามความสนใจ ของตนและการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้โดยการกระทำจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เยาวชน พัฒนาตนเองในทุกมิติของบุคลิกภาพ โดยผ่านการสกัดเอาปัจจัยสำคัญส่วนบุคคลออกมาจากทุกสิ่ง ที่เยาวชนได้พบเจอ

3.3 ระบบหมู่เป็นโครงสร้างเชิงองค์กรของหน่วยย่อยซึ่งประกอบด้วยกลุ่ม ลูกเสือกลุ่มเล็กหลายๆ กลุ่มกับผู้นำที่เป็นผู้ใหญ่ โดยทั่วไปแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 6 - 8 คน และ หัวหน้ากลุ่ม 1 คน สมาชิกในแต่ละกลุ่มจะจัดการชีวิตของตนเอง มีการแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ตัดสินใจ ทำกิจกรรมและประเมินผลกันเป็นกลุ่ม ผู้นำที่เป็นผู้ใหญ่จะเป็นผู้ที่คอยสนับสนุนพวกเขา ระบบหมู่ช่วยให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของกลุ่มร่วมกับผู้นำผู้ใหญ่

ระบบหมู่เป็นการอิงตามการจัดกลุ่มเล็กๆ ของลูกเสือ เป็นหนทางให้ลูกเสือ มีอิทธิพลต่อกันและกันในทิศทางที่สร้างสรรค์ ระบบหมู่ช่วยให้ลูกเสือได้พัฒนาความสามารถทั้ง ส่วนตัวและส่วนรวมผ่านการรวมกลุ่มและการสร้างทักษะ ความสามารถพิเศษ และประสบการณ์ของ ตนเอง และผ่านการพัฒนาของจิตวิญญาณของกลุ่มที่สนับสนุนกันและกัน ระบบนี้ยังทำให้ลูกเสือได้มี การพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์กับลูกเสือด้วยกัน และผู้ใหญ่คนอื่นๆ และเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิต อย่างเป็นประชาธิปไตยในการปกครองตนเอง

3.4 กรอบความคิดเชิงสัญลักษณ์ สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่คนเราค้นเคย ใช้แทน บางสิ่งบางอย่างที่มีความหมายกว้างขวางหรือเป็นนามธรรม เช่น ความคิด หรือแนวคิด สัญลักษณ์มัก ใช้ช่วยให้คนเราเข้าใจและสามารถระบุแนวคิดได้โดยอาศัยจินตนาการ ในการลูกเสือนั้นกรอบ ความคิดเชิงสัญลักษณ์เป็นชุดของสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนข้อเสนอทางการเรียนรู้ของลูกเสือสำหรับ ช่วงอายุใดช่วงหนึ่ง จุดประสงค์ของกรอบความคิดเชิงสัญลักษณ์ก็เพื่อสร้างความสามารถในการ จินตนาการ การผจญภัย การสร้างสรรค์ และการมีความคิดริเริ่มให้กับลูกเสือในทางที่ช่วยกระตุ้น พัฒนาการของลูกเสือ ช่วยให้ลูกเสือเห็นพ้องไปกับทิศทางของการพัฒนาและค่านิยมอันอยู่ภายใต้การ ลูกเสือ และกระตุ้นความสัมพันธ์และความสามัคคีภายในกลุ่มด้วย

“การลูกเสือ” เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกรอบความคิดเชิงสัญลักษณ์ที่ นำมาใช้โดย Baden - Powell เมื่อครั้งที่ท่านได้เขียนหนังสือชื่อ Scouting for Boys ทั้งนี้เพื่อสร้าง แรงบันดาลใจให้กับเยาวชนในสมัยของท่าน ท่านตั้งใจให้คำว่า “Scouting” ซึ่งหมายถึงผลงานหรือ คุณสมบัติของชาวป่า นักสำรวจ นายพราน กะลาสี ทหารอากาศ ผู้บุกเบิก และผู้อาศัยริมชายแดน ได้ นำเสนอเรื่องราวการผจญภัย กลุ่มคนที่รวมตัวกัน พลังของการสำรวจ ปฏิญาณไหวพริบ และชีวิตอัน เรียบง่ายในโลกกว้าง หรือคุณสมบัติทุกอย่างที่ Baden - Powell ได้พยายามสนับสนุน (Rex Hazlewood, 1961)

3.5 ความก้าวหน้ารายบุคคล เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการช่วยให้ลูกเสือแต่ละคนได้มีการพัฒนาแรงจูงใจภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองอย่างเข้มแข็งและมีสติ องค์ประกอบนี้ช่วยให้ลูกเสือมีความก้าวหน้าไปตามวิถีของตน ตามจังหวะของตนซึ่งเป็นไปตามทิศทางของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาของช่วงอายุ เพื่อให้ลูกเสือจะได้มีความมั่นใจและจดจำกระบวนการที่ตนใช้ได้ แบบแผนความก้าวหน้าเป็นเครื่องมือหลักที่ใช้สนับสนุนองค์ประกอบนี้ของวิธีการทางการลูกเสือ

3.6 ธรรมชาติ หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ป่า ที่ราบ ทะเล ภูเขา และทะเลทราย ซึ่งตรงข้ามกับสิ่งแวดล้อมที่สังเคราะห์ขึ้นมาอย่างสนามโรงเรียน ที่ตั้งแคมป์ พื้นที่ปูน และเมืองที่แออัด ธรรมชาติสามารถสร้างพัฒนาการให้เยาวชนได้ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติจึงเป็นสถานที่ในอุดมคติสำหรับการนำเอาวิธีการลูกเสือไปใช้ แม้ว่าจะเป็นไปได้ยากในสภาพแวดล้อมที่มีการขยายเมืองอย่างในปัจจุบันแต่เราก็ยังคงควรจัดกิจกรรมลูกเสือส่วนใหญ่ในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

อย่างไรก็ตามการใช้ธรรมชาติมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวิธีการลูกเสือนั้นมีความเกี่ยวข้องมากกว่าการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ทั้งยังเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์กับธรรมชาติด้วย ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดจากการเรียนรู้จากธรรมชาติที่ไม่เหมือนกัน จะมีส่วนช่วยสนับสนุนพัฒนาการในเยาวชนเป็นอย่างมาก เมื่อก้าวถึงป่าแล้วสามารถสรุปมุมมองของ Baden - Powell ต่อธรรมชาติในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการเรียนรู้ได้ว่า “สำหรับผู้ที่มีดวงตาไว้มอง มีหูไว้มอง ป่าก็เป็นห้องทดลอง เป็นสโมสร ที่สามารถวัดได้ในทันที”

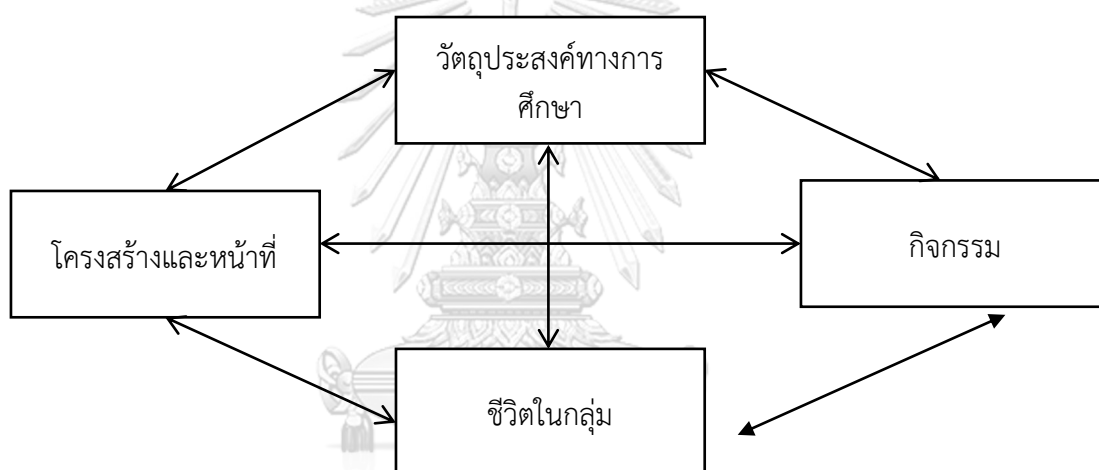
3.7 การสนับสนุนจากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่มีบทบาทในการให้การสนับสนุนภายในหมู่ลูกเสืออยู่ 3 ประการ ดังนี้

3.7.1 การเป็นผู้นำกิจกรรม ผู้ใหญ่ต้องทำให้ลูกเสือสามารถทำกิจกรรมทุกอย่างให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้ใหญ่แต่ละคนไม่ได้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับทุกกิจกรรม แต่ผู้ใหญ่ก็มีความรับผิดชอบในการสนับสนุนทางเทคนิคและทักษะความรู้ที่จำเป็นให้กับลูกเสือในเวลาและสถานที่ที่ถูกต้อง

3.7.2 การเป็นผู้ให้การศึกษา ผู้ใหญ่จำเป็นต้องให้การสนับสนุนโดยตรงต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของลูกเสือ และดูแลให้ลูกเสือได้รับประสบการณ์ที่มีผลกระทบทางบวกในด้านความรู้ ทักษะหรือทัศนคติ หรือกล่าวได้ว่าในฐานะที่ผู้ใหญ่เป็นผู้ให้การศึกษา ผู้ใหญ่ที่เป็นผู้นำต้องเข้าถึงสมาชิกทุกคนไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ลูกเสือได้ค้นพบความต้องการในการพัฒนาของตนเองและยอมรับในการพัฒนานั้นๆ และช่วยให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้นได้โดยผ่านทางหลักสูตรสำหรับลูกเสือ

3.7.3 การเป็นผู้ให้บริการ โดยธรรมชาติแล้วผู้ใหญ่และลูกเสือมีการร่วมมือกันอยู่เป็นประจำ ผู้ใหญ่ต้องคอยรักษาความสัมพันธ์ภายในกลุ่มให้เป็นไปในทางบวก ส่งเสริมความสัมพันธ์ให้ดีขึ้น และคอยดูแลสิ่งแวดล้อมในกลุ่มให้ดึงดูดและส่งเสริมให้ลูกเสือทั้งกลุ่มเติบโตต่อไป ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความร่วมมือกันที่เข้มข้นในการเรียนรู้ระหว่างลูกเสือกับผู้ใหญ่ที่อยู่บนพื้นฐานของความเคารพซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจกัน และการยอมรับซึ่งกันและกัน

4. การนำวิธีการทางลูกเสือไปใช้จริง การนำวิธีการทางลูกเสือจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้นำจะต้องสามารถใช้ประโยชน์จากองค์ประกอบในวิธีการและพลวัตของการลูกเสือได้อย่างเหมาะสม พลวัตของการลูกเสือประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกัน 4 ประการด้วยกันดังปรากฏตามภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 การนำวิธีการทางลูกเสือไปใช้

(Scout Association of Hong Kong, 2009)

4.1 วัตถุประสงค์ทางการศึกษา ในบริบทของหลักสูตรสำหรับลูกเสือจะมีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาทั่วไปจำนวนชุดหนึ่งที่ตั้งไว้สำหรับลูกเสือแต่ละกลุ่มอายุ โดยวัตถุประสงค์เหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับพัฒนาการแต่ละด้านของบุคลิกภาพของบุคคล สมาชิกแต่ละคนพยายามอย่างมากในการที่จะบรรลุไปถึงวัตถุประสงค์เหล่านี้ด้วยตนเอง ผู้นำจำเป็นต้องพิจารณาทุกอย่างในหน่วย เช่น ความเป็นไปของหน่วย กระบวนการตัดสินใจ รูปแบบความสัมพันธ์ที่ดีต้องสนับสนุนรวมถึงกิจกรรมที่เยาวชนเข้าร่วม ว่าให้ประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาได้อย่างไรบ้าง

4.2 กิจกรรม มีทั้งการโต้เขาในสถานที่ทางธรรมชาติ การบริการสังคม และอื่นๆ นอกจากนี้กิจกรรมลูกเสือยังรวมถึงสิ่งที่จำเป็นสำหรับการทำหน้าที่ของหน่วย และสำหรับการ

รับมือกับสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น การซื้ออาหาร การประกอบอาหารมือเย็นในค่าย การเดินทางไปยังสถานที่จัดกิจกรรม หรือการมีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อประเมินความก้าวหน้ารายบุคคล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการทางการเรียนรู้ และต้องนำวิธีการการลูกเสือเข้ามาใช้ในกิจกรรมด้วย กิจกรรมทำให้เกิดบริบทที่เอื้อต่อการนำวิธีการการลูกเสือไปใช้ กิจกรรมหนึ่งๆ ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมอะไรไม่ได้เป็นกิจกรรมลูกเสือได้โดยอัตโนมัติ แต่จะเป็นเมื่อมีการนำวิธีการทางการลูกเสือมาใช้กับกิจกรรมนั้นเสียก่อน

กิจกรรมลูกเสือต้องอยู่บนพื้นฐานของความสนใจและความต้องการของเยาวชน ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมนั้นๆ มีความสนุกสนานและดึงดูดความสนใจ กิจกรรมต้องมีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่ชัดเจนอยู่ในตัว ต้องมีความท้าทายที่เหมาะสมในระดับหนึ่ง และลูกเสือเห็นได้ว่ากิจกรรมเหล่านั้นมีประโยชน์ต่อตนเอง ลูกเสือควรมีกิจกรรมที่หลากหลายอย่างพอเหมาะอยู่ตลอดเวลา

4.3 ชีวิตในกลุ่ม หมายถึงรวมถึง กิจกรรมทุกอย่างที่หมู่หรือหน่วยมี ประสบการณ์ร่วมกัน อันเป็นผลมาจากการรวมกลุ่มกันของลูกเสือและผู้นำเป็นสังคมนขนาดเล็ก ความรู้สึกถึงชีวิตในกลุ่มนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพัฒนาการด้านความสามัคคีของลูกเสือที่สะท้อนให้เห็นได้จากระบบของกลุ่ม แต่ความรู้สึกของชีวิตในกลุ่มนั้นไม่ได้เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติในการลูกเสือ การปลูกฝังความรู้สึกของชีวิตในกลุ่มทำได้โดยการสนับสนุนการนำไปใช้อย่างสร้างสรรค์ของกลุ่ม ไม่ว่าจะ เป็นการมีปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ที่พัฒนาขึ้นระหว่างลูกเสือด้วยกัน และระหว่างลูกเสือกับผู้นำ นอกจากนี้ยังทำได้โดยการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่ลูกเสือได้มีปฏิริยากับลูกเสือด้วยกัน และกับภาวะผู้นำกับผู้ใหญ่ ในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติระหว่างที่ใช้เวลาในกิจกรรมลูกเสือ เมื่อความรู้สึกของชีวิตในกลุ่มจริงพัฒนาขึ้นมาแล้ว กลุ่มทั้งกลุ่มต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของคนแต่ละคน และแต่ละคนก็ต้องรับผิดชอบต่อกันทั้งกลุ่มด้วย ชีวิตในกลุ่มจะช่วยกระตุ้นประสบการณ์ที่จะนำไปสู่การเติบโตทางอารมณ์และสังคม และพัฒนาการทางทัศนคติรวมถึงค่านิยมที่เหมาะสมได้ โดยเป็นผลมาจาก

4.3.1 การที่ลูกเสือได้มีกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มเพื่อนและการได้รับประโยชน์จากกฎการใช้ชีวิตหรือกฎของลูกเสือร่วมกันนั้น ช่วยให้ลูกเสือแต่ละคนได้สัมผัสกับบริบทที่เป็นธรรมชาติที่สามารถค้นพบความหมายของการลูกเสือให้ลึกลงไปได้อีก

4.3.2 การมีปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์แบบสร้างสรรค์ระหว่างกันและกันภายในกลุ่มช่วยกระตุ้นความไว้วางใจและความใส่ใจซึ่งกันและกัน และเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านความรู้สึกถึงความเป็นตัวของตัวเอง และการเห็นคุณค่าของตัวเอง

4.3.3 โครงสร้างและการทำหน้าที่ของหน่วย หมายถึง วิธีการนำวิธีการการลูกเสือไปใช้และการจัดการดำเนินการสำหรับหน่วย เช่น การหาโอกาสที่ลูกเสือจะได้มี

ประสบการณ์ในการตัดสินใจและรับผิดชอบ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเด็กและชุมชนของตน เป็นต้น โครงสร้างและการทำหน้าที่ของหน่วยยังหมายถึงการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำกัดเฉพาะทรัพยากรทางการเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึงทรัพยากรทางเวลาด้วย ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพของประสบการณ์ทางการเรียนรู้ด้วย

เมื่อองค์ประกอบทั้งหมดส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างแท้จริงแล้ว การลูกเสือจะสามารถให้ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับลูกเสือได้

2.8 วิธีการเฉพาะของการลูกเสือ

กิจกรรมลูกเสือมุ่งเน้นวิธีการให้ลูกเสือได้เรียนรู้จากการกระทำและด้วยระบบหมู่ เป็นสำคัญ กิจกรรมของลูกเสือจึงอยู่ในรูปแบบดังต่อไปนี้ (อดุลย์รัตน์ นิรมเจริญ, 2553)

1. เรียนด้วยการกระทำ
2. ส่งเสริมให้ใฝ่รู้ ฝึกทักษะหาความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง
3. กระทำกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่ม
4. กระทำกิจกรรมนอกห้องเรียนกลางแจ้ง ใกล้ชิดสัมพันธ์กับธรรมชาติ
5. ฝึกคิดตัดสินใจดำเนินงานอย่างมีระบบ
6. กิจกรรมสนุก ใฝ่ใจ ทำทหาย ยั่วยุให้แสดงความสามารถที่มีอยู่และแสดง

ความสามารถเหนือไปจากที่มีอยู่

7. เป็นการเล่น เป็นเกมแข่งขัน
8. เป็นการศึกษา ค้นคว้า ทดสอบ ทดลอง
9. ฝึกทักษะ สร้างประสบการณ์ใหม่
10. เป็นกิจกรรมช่วยเหลือ การให้บริการ การทำประโยชน์ การผลิต การสร้าง

การริเริ่มสร้างสรรค์

11. กิจกรรมของลูกเสือต้องสอดคล้องตามวัยและสภาพแวดล้อม

Jacques Delors (1996) ได้กล่าวถึงวิธีการเฉพาะของการลูกเสือไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์ของการลูกเสือก็เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพึ่งพาตนเอง ให้เป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่ผู้อื่น มีความรับผิดชอบและยึดมั่นในคำสัญญาทั้งในฐานะสมาชิกของสังคม

2. การลูกเสือครอบคลุมหลัก 4 ประการ ทางการศึกษา นั่นคือการเรียนรู้ เพื่อกระทำ เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น และเพื่อมีชีวิตอยู่

3. การลูกเสือเป็นการศึกษานอกระบบที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานที่มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาและมุ่งเป้าไปที่บุคคลเฉพาะกลุ่ม

นอกจากนี้การลูกเสือยังมีวิธีการที่มีลักษณะเฉพาะดังต่อไปนี้

1. ใช้วิธีการแบบองค์รวมในการศึกษาของเยาวชน การลูกเสือถือว่าเยาวชนแต่ละคนเป็นปัจเจกบุคคลที่มีความซับซ้อนและสร้างความเป็นตัวตนขึ้นเอง โดยส่วนหนึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างมิติของบุคคล อันได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ระหว่างตัวบุคคลและโลกภายนอก และความเป็นจริงเชิงจิตวิญญาณ ด้วยเหตุนี้การลูกเสือจึงมุ่งพัฒนาบุคคลแบบองค์รวมผ่านการกระตุ้นและการพัฒนาในทุกด้าน ดังนี้ (Ron Jeffries, 1975)

1.1 มิติต่างๆ ของบุคคลนั้นต่างมีส่วนเชื่อมโยงและมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

1.2 การพัฒนาของบุคคลในแบบองค์รวมเกิดขึ้นได้จากการเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีมากขึ้นตามระยะเวลา

1.3 ปัจเจกบุคคลต่างมีประวัติและเรื่องราวของตนเอง สร้างบุคลิกลักษณะความต้องการ ความสามารถ และจังหวะในการพัฒนาของตนเอง ดังนั้นการลูกเสือจึงเป็นการพัฒนาของบุคคลในองค์รวมในฐานะปัจเจกบุคคล

1.4 การพัฒนาความสามารถของเยาวชนแต่ละคนนั้น เกิดขึ้นตามจังหวะของแต่ละคนพร้อมกับการเติบโตในบางด้านโดยเฉพาะ ดังนั้นการลูกเสือจึงพยายามสร้างความสอดคล้องให้กับการศึกษาของแต่ละคน ในขณะที่เดียวกันยังคงกระตุ้นการพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

1.5 ความสามารถของแต่ละบุคคลนั้นแตกต่างกัน จึงต้องหาทางพัฒนาความสามารถตามความถนัดของแต่ละคนให้ดีที่สุด

1.6 การเป็นส่วนหนึ่งของโลกที่อาศัยอยู่ การฝึกลูกเสือจึงกล่าวถึงการพัฒนาตัวบุคคลในองค์รวมในฐานะปัจเจกบุคคลที่เป็นส่วนหนึ่งของโลกที่ตนอาศัยอยู่ หารวิถีที่จะช่วยให้เยาวชนตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งแม้จะเป็นเพียงส่วนเล็กๆ ขององค์รวม และเพื่อปลูกฝังความรู้สึกมีส่วนร่วมที่จะช่วยให้ชีวิตมีความหมาย สิ่งที่จะต้องมีโอกาสอันหลากหลายสำหรับเยาวชนที่จะเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ได้ และสร้างผลงานที่มีค่าต่อโลกที่ตนมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ท้องถิ่น ประเทศชาติ ชุมชนโลก มรดกทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

2. มุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา กรอบของการศึกษาไม่ใช่ที่ว่างเปล่าที่ใครจะนำอะไรมาใส่ไว้ตามความเชื่อหรือความต้องการของตนเอง กรอบของการศึกษาไม่อาจได้รับการยอมรับเพียงบางส่วนหรือถูกปฏิเสธเป็นบางส่วน และจะกลายเป็นข้อผูกพันเมื่อเป็นที่ยอมรับแล้ว และสิ่งนี้จะต้องพัฒนาไปตามกาลเวลาแต่ไม่ใช่เป็นไปตามความเพ้อฝันของใครคนใดคนหนึ่งอย่างแน่นอน กรอบของการศึกษาไม่ได้มีเป้าหมายที่จะให้เยาวชนคนใดคนหนึ่งเป็นเหมือนต้นแบบในอุดมคติที่ได้ตั้งไว้ แต่เยาวชนจะได้พัฒนาตนเองในทุกมิติของตัวตนของตัวเองให้ได้ถึงที่สุด

ลูกเสือจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกของลูกเสือจะออกไปพร้อมกับทัศนคติที่ดีในการที่จะเข้าสู่ชีวิตแบบผู้ใหญ่ และสามารถที่จะเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างสร้างสรรค์ มั่นคง และมีความรับผิดชอบ โดยที่รู้ว่าตนเองยังต้องพัฒนาตัวเองต่อไปในฐานะที่เป็นคนที่พึ่งพาตนเองได้ ช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบ และอยู่ในกฎระเบียบ

3. ในฐานะของหน่วยงานการศึกษาในระบบ การฝึกลูกเสือนับว่ามีบทบาทในการส่งเสริมหน่วยงานทางการศึกษาอื่น หรือกล่าวได้ว่าการลูกเสือมีบทบาทเสริมต่อการพัฒนาบุคคล

ดังที่ทราบกันแล้วว่าการศึกษานั้นมี 3 ระบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ลูกเสือก็เป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการการศึกษานอกระบบ ลูกเสือจึงเป็นส่วนเติมเต็มให้แก่การศึกษาทั้งในระบบที่จัดไว้ให้เยาวชน และการศึกษานอกระบบ ลูกเสือไม่ใช่ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือการศึกษานอกระบบ ลูกเสือมีบทบาทเฉพาะซึ่งไม่ใช่บทบาทที่นำมาแทนที่โรงเรียน บ้าน หรือสถาบันอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเยาวชนคนหนึ่งได้ ครูลูกเสือจึงมีหน้าที่เฉพาะซึ่งไม่เหมือนกับหน้าที่ของครูอื่นๆ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพระ ลูกเสือมีบทบาทหน้าที่เฉพาะเจาะจงและโดดเด่นในการศึกษาของเยาวชน

วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเอกลักษณ์ของลูกเสือ จึงเป็นกุญแจสำคัญของบทบาทเฉพาะของการลูกเสือ วิธีการลูกเสือเป็นวิธีการหนึ่งประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบนั้น เป็นเครื่องมือที่ทำให้การเรียนการสอนแบบเฉพาะเจาะจงของการลูกเสือประสบความสำเร็จในการศึกษาของเยาวชน มีแหล่งให้การศึกษามากแห่งที่ได้นำวิธีการของการลูกเสือไปใช้และยังใช้กันจนถึงทุกวันนี้ ไม่ว่าจะในโรงเรียน ในสโมสรเยาวชน และในที่อื่นๆ แต่ก็ยังมีได้นำไปใช้ในโรงเรียน ในโบสถ์ หรือในครอบครัวได้ วิธีการลูกเสือที่นำไปปรับใช้ในกิจกรรมสันตนาการ ในหมู่เพื่อน และในการร่วมมือกับผู้ใหญ่นั้นทำให้เด็กมีสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ได้รับประสบการณ์และเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง เพื่อที่จะเติบโตและพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นตัวของตัวเอง พึ่งพาตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบ และอยู่ในกฎระเบียบตลอดไป การลูกเสือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางโลกของบุคคล หากมองในแง่ความสำเร็จในอุดมคติของการลูกเสือก็ไม่ต่างไปจากของโรงเรียนหรือของครอบครัวซึ่งต่างเกี่ยวข้องกับพัฒนาการโดยรวมของปัจเจกบุคคล

อย่างไรก็ตามดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น วิธีการที่การศึกษาในระบบใช้และวิธีการที่บุคคลเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการนั้นดูเหมือนจะให้ผลที่แตกต่างออกไปในเรื่องการพัฒนาความสามารถของเยาวชนในแต่ละมิติของบุคลิกภาพของมนุษย์

ดังนั้นด้วยประสิทธิภาพของวิธีการอันเป็นเอกลักษณ์ของลูกเสือ ลูกเสือสามารถให้ประโยชน์ที่แตกต่างต่อพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณของเยาวชนได้เมื่อเทียบกับสิ่งที่ได้จากโรงเรียน ครอบครัว กลุ่มเพื่อน จากสื่อหรือสถาบันทางศาสนา หรือจากสิ่งอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการศึกษานอกระบบของบุคคลนั้นๆ ตัวอย่างเช่น ในด้านการพัฒนาทางสติปัญญา แหล่งศึกษา

หลายแห่งเน้นเรื่องการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้ ในขณะที่การลูกเสือใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพ เน้นย้ำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ การมีไหวพริบและอื่นๆ

4. การลูกเสือเป็นการจัดการศึกษาให้เยาวชนโดยเฉพาะ ด้วยความที่ลูกเสือเป็นกระบวนการทางการศึกษาสำหรับเยาวชน การลูกเสือจึงสามารถให้การสนับสนุนในกระบวนการดังกล่าวได้ดังนี้ (Norwegian Guide and Scout Association, 1975)

4.1 ลูกเสือเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลต่อชีวิตของเยาวชนคนหนึ่ง

4.2 การศึกษาเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดชีวิต บุคคลแต่ละคนมีศักยภาพในตนเอง และจะแสดงออกมาเรื่อยๆ ตลอดชีวิตของแต่ละคน โดยมีสิ่งสมควรคำนึงถึงดังนี้

4.2.1 เยาวชนควรได้เป็นสมาชิกลูกเสือมานานพอเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดโดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นเพื่อจะได้มีโอกาสบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาลำดับสุดท้ายของการลูกเสือ การเป็นสมาชิกในช่วงเวลาที่สั้นกว่าโดยเฉพาะในช่วงอายุที่ต่ำกว่าจะให้ผลและให้ประโยชน์ต่อเยาวชนด้วยเช่นกันแต่ไม่มากนัก

4.2.2 นอกจากแนวทางการลูกเสือจะเป็นไปเพื่อการช่วยให้เยาวชนรับผิดชอบต่อการพัฒนาของตนเองแล้ว ยังเป็นไปเพื่อการช่วยให้เยาวชนพัฒนาความสามารถภายในจิตใจ ความปรารถนา และช่วยให้เยาวชนคงความตระหนักถึงศักยภาพของตนเองในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลและในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้สร้างสรรค์ของโลกใบนี้ เมื่อเยาวชนได้ออกไปจากความเป็นลูกเสือแล้ว

2.9 กองลูกเสือในโรงเรียน

เมื่อมีการนำกระบวนการลูกเสือมาเป็นเครื่องมือในการฝึกฝนอบรมเยาวชนของชาติในโรงเรียนตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กิจการลูกเสือก็มีการดำเนินงานตลอดมาแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้นแล้วก็ตาม (อดุลย์รัตน์ นิรมัศจรรย์, 2553) ในปัจจุบันตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดกิจกรรมลูกเสือไว้ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ 4 ประเภท คือ

1. ลูกเสือสำรอง (cub scout) มีอายุตั้งแต่ 8 – 11 ปี การฝึกอบรมและกิจกรรมลูกเสือสำรองจะจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็กโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจเป็นพื้นฐาน ไม่ว่าเด็กนั้นกำลังเรียนอยู่ชั้นใด ระดับใดก็ตาม จะเป็นนักเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือไม่เป็นนักเรียนก็ตาม

2. ลูกเสือสำรอง (boy scout) มีอายุตั้งแต่ 12 – 14 ปี ลูกเสือสามัญเริ่มได้รับการฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น เริ่มใช้ชีวิตกลางแจ้งและการผจญภัย เน้นระบบหมู่และการเป็นผู้นำรวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์โดยทั่วไป

3. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (senior scout) มีอายุตั้งแต่ 15 – 17 ปี ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีความรับผิดชอบสูง การฝึกอบรมและกิจกรรมเน้นเรื่องระบบหมู่และการเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ฝึกการใช้ชีวิตกลางแจ้ง การผจญภัย และทักษะวิชาลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นมากขึ้น

4. ลูกเสือวิสามัญ (rover scout) มีอายุตั้งแต่ 18 – 21 ปี ลูกเสือวิสามัญเป็นวัยของคนหนุ่มสาว ดังนั้นการฝึกอบรมลูกเสือวิสามัญจึงมุ่งที่จะเตรียมให้คนหนุ่มสาวเหล่านี้พร้อมที่จะใช้ชีวิตผู้ใหญ่อย่างถูกต้องและสมบูรณ์แบบให้ เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อไป การฝึกอบรมจะเน้นการเป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การวางแผนโครงการ และการปฏิบัติงานตามโครงการ ฝึกให้นิยมชีวิตกลางแจ้ง การให้บริการแก่ผู้อื่น และสังคมเป็นชีวิตจิตใจ

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการกลุ่มลูกเสือ รองผู้อำนวยการกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับกองลูกเสือ และรองผู้กำกับกองลูกเสือ โรงเรียนที่มีกลุ่มลูกเสือตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปมีผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน 1 คนเป็นผู้รับผิดชอบและมีรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนเป็นผู้ช่วยในระดับกลุ่มลูกเสือ แต่ละกลุ่มมีผู้กำกับกลุ่มลูกเสือกลุ่มละ 1 คน เป็นผู้รับผิดชอบ และมีรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือเป็นผู้ช่วย ในระดับกองลูกเสือแต่ละกองมีผู้กำกับกองลูกเสือกองละ 1 คน เป็นผู้รับผิดชอบ และมีรองผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้ช่วย

การดำเนินการเรียนการสอนลูกเสือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ต้องจัดเพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ทั้งรายบุคคลและกลุ่มตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถ โดยยึดเอาคำปฏิญาณและกฎ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือที่จัดขึ้นในโรงเรียนคือ

1. การปฐมนิเทศ จัดขึ้นเพื่อให้ลูกเสือได้ทราบว่าจะต้องเตรียมตัวอย่างใด ใครเป็นผู้จัดการลูกเสือโรงเรียน ใครเป็นรองผู้จัดการลูกเสือโรงเรียน ใครเป็นผู้กำกับกลุ่ม ใครเป็นรองผู้กำกับกลุ่ม ใครเป็นผู้กำกับกอง ใครเป็นรองผู้กำกับกอง และตนเองอยู่ในกองไหน

2. การแจกใบสมัคร (ล.ส. 3) จะให้กับผู้ที่สมัครใจเข้าเป็นลูกเสือ โดยมีผู้ปกครองอนุญาตให้ผู้กำกับจัดลงทะเบียนจัดเข้าหมู่แต่งตั้งนายหมู่และรองนายหมู่

3. การเรียนการสอน ผู้กำกับและรองผู้กำกับจะดำเนินการสอนลูกเสือ ภายใต้อาณัติตามหลักสูตรกำหนดไว้ รวมทั้งวิชาพิเศษของลูกเสือแต่ละประเภท

4. การเปิด - ปิด ประชุมกองลูกเสือ ปกติจะทำการประชุมกองลูกเสือทุกครั้งเมื่อมีการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ โดยเริ่มจากผู้กำกับหน้าเสาธงเรียก “แพค” สำหรับลูกเสือประเภทสำรอง และเรียก “กอง” สำหรับลูกเสือประเภทสามัญ โดยให้สัญญาณมือรูปครึ่งวงกลม ผู้กำกับสั่ง “นิ่ง” ตามระเบียบพักและสั่ง “แพค” หรือ “กองตรง” เมื่อหมู่บริการเชิญธงขึ้น มีการสวด

มนต์สบบึง ตรวจ แยกเพื่อเล่นเกมการบริหารร่างกาย เรียนวิชา การเล่นเกมทดสอบ เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ เวลาปิดประชุมกองมีการนัดหมาย ตรวจพล เชิญธงลง และเลิกแถว

5. การประชุมนายหมู่ จัดให้มีสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือ 2 สัปดาห์ต่อครั้ง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ประชุมนายหมู่ประกอบด้วยนายหมู่ของทุกหมู่ภายในกอง ลูกเสือมีประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน โดยได้รับเลือกจากที่ประชุมนายหมู่ ผู้กำกับหรือรองผู้กำกับ เข้าร่วมประชุมเพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและภายในห้องประชุมประกอบด้วยธงชาติสัญลักษณ์ของศาสนา (พระพุทธรูป) พระบรมฉายาลักษณ์ โต้ะ และเก้าอี้ สำหรับนั่งประชุม ควรมีคำปฏิญาณ กฎศตพจน์ คำขวัญ และรูปภาพของลูกเสือที่เคยนำชื่อเสียงมาสู่กองลูกเสือ

6. พิธีเข้าประจำกองลูกเสือ หรือเรียกว่า “พิธีปฏิญาณตน” ซึ่งเป็นหน้าที่ของกองลูกเสือต้องจัดทำมีอยู่ 2 วิธี คือ 1) มีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว 2) ยังไม่มีกองลูกเสือต้องจัดตั้งกองใหม่ การจัดทำพิธีเข้าประจำกองของลูกเสือสำรองและสามัญ ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองภาค 2 พิธีการต่างๆ

7. กิจกรรมลูกเสือและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมที่จัดขึ้นในกองลูกเสือของโรงเรียนในรอบปีหนึ่งๆ ที่สำคัญแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ (สมมาต สังขพันธ์, 2548: 25)

7.1 กิจกรรมทางลูกเสือ กองลูกเสือดำเนินการจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับวัยและความสมบูรณ์ที่สูงขึ้นและเพื่อเป็นการเตรียมตัวลูกเสือให้ได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือประเภทที่สูงขึ้นต่อไป กิจกรรมทางลูกเสือที่กองลูกเสือจัดให้มีในปีหนึ่งๆ ได้แก่ การเรียนการสอนลูกเสือตามหลักสูตร การเดินทางไกลอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมกลางแจ้ง

7.2 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เนื่องในวันสำคัญต่างๆ เป็นหน้าที่ที่สำคัญของกองลูกเสือที่จัดให้มีขึ้น เพื่อให้ลูกเสือภายในกองได้กระทำตามอุดมการณ์และคติพจน์ของตนในโอกาสอันควรในวันสำคัญ เช่น ให้ทำความสะอาดบริเวณวัดหรืออุโบสถในวันสำคัญทางศาสนา หรือให้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชน หรือแบ่งลูกเสือออกไปให้บริการประชาชน ช่วยหยิบยกสิ่งของต่างๆ ตามสถานีรถไฟ ช่วยบริการพาเด็กและคนชราข้ามถนน เป็นต้น

7.3 กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมที่กองลูกเสือจัดขึ้นในรอบปีหนึ่งๆ เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองและประเทศชาติมีความมั่นคง วันสำคัญที่กองลูกเสือจัดกิจกรรม คือ วันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ วันคล้ายวันก่อตั้งกองลูกเสือสำรอง วันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

การวิเคราะห์เอกสารในครั้งนี ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์หาจุดเชื่อมโยงและด้านอื่น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสร้างข้อคำถามในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ตามหัวข้อดังนี้

3.1 การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทย

กระบวนการลูกเสือ คือ กระบวนการพัฒนาเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรม ให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการ ซึ่งลูกเสือโลกได้กำหนดไว้

ปัจจุบันกระบวนการลูกเสือถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลทั้งทางสมอง ร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ไม่กระทำความให้เป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตอย่างมีความหมายและสุขสบาย

ภาพที่ 3 การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

ในการวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทย ผู้วิจัยวิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตรลูกเสือ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) และหนังสือหลักสูตรลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต ที่จัดทำโดยสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2559) โดยสามารถสรุปประเด็นการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทย ได้ดังนี้

1) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

จุดหมายของการลูกเสือสามัญ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาในทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ ศิลธรรม และสังคม ของลูกเสืออายุ 11 – 16 ปี โดยถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของแผนการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกันกับอายุของเด็กในวัยต่างๆ ที่อยู่ในขบวนการลูกเสือ แผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญมีระดับสูงขึ้นตามวัย และสมรรถภาพของเด็กแต่ละคนกับมีหลักสูตรวิชาพิเศษต่างๆ ด้วย โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ดังนี้

1. มีความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ
2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้ฝีมือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญอดทน เชื่อมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

จากการศึกษาเอกสารด้านหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา พบว่า มีการกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรโดยเน้นไปที่ทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในกิจวัตรประจำวันในเรื่องพื้นฐานของชีวิต โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ดังนี้

- 1.1) ด้านพุทธิพิสัย มีจุดเน้นที่การตั้งประเด็นให้วิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาความรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ ที่ปรากฏในเอกสาร ดังนี้

- 1.1.1) ด้านความรู้ความจำ เช่น
- ลูกเสือโลก
- (1) ลูกเสือมีความรู้เกี่ยวกับประวัติ Baden - Powell และกำเนิด
 - (2) ลูกเสือมีความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ และการกำเนิดลูกเสือไทย
 - (3) ลูกเสือมีความรู้เรื่องวิวัฒนาการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก
- 1.1.2) ด้านความเข้าใจ เช่น
- ลูกเสือได้
- (1) ลูกเสือเข้าใจและเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น
 - (2) ลูกเสือเข้าใจความหมาย และท่องคำปฏิญาณและกฎของ
 - (3) ลูกเสือเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นผู้มีเกียรติ เชื่อถือได้
- 1.1.3) ด้านการนำไปใช้ เช่น
- (1) ลูกเสือสามารถหาทิศโดยใช้เข็มทิศได้
 - (2) ลูกเสือสามารถเตรียมสิ่งของ อาหาร เพื่อการเดินทางไกลได้
 - (3) ลูกเสือปฏิบัติตามกฎจราจรได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- 1.1.4) ด้านการคิดวิเคราะห์ เช่น
- ในสถานการณ์เฉพาะหน้า
- (1) ลูกเสือได้มีโอกาสฝึกการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
 - (2) ลูกเสือมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาในหน้าที่วิกฤติ
 - (3) ลูกเสือวิเคราะห์คุณสมบัติของสุภาพบุรุษที่พึงปรารถนาในสังคมและวัฒนธรรมไทย
- 1.1.5) ด้านการสังเคราะห์ เช่น
- จากการบริโภคน้ำตาล
- (1) ลูกเสือมีแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพ

1.1.6) ด้านการประเมินค่า เช่น

(1) ลูกเสือได้ทบทวนการใช้เวลาของตนเองในแต่ละวัน และเรียงลำดับความสำคัญของกิจกรรมประจำวัน และเพื่อปรับปรุงการใช้เวลาของตนเองให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

1.2) ด้านจิตพิสัย มีจุดเน้นที่อารมณ์ความรู้สึก และการตั้งประเด็นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนและตรวจสอบความคิดความเชื่อของตนเองกับสมาชิกกลุ่มคนอื่นๆ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ ที่ปรากฏในเอกสาร ดังนี้

1.2.1) ด้านความตระหนักรู้ในตนเอง เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดีจุดด้อยของตนเอง และความแตกต่างที่ตนเองมีกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็ในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ เช่น

(1) ลูกเสือเข้าใจและเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น

(2) ลูกเสือได้มีโอกาสทำความเข้าใจตนเอง เรื่องเป้าหมายชีวิตใน

อนาคต

(3) ลูกเสือเข้าใจธรรมชาติของอารมณ์ สามารถรับรู้อารมณ์ตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

1.2.2) ด้านความเข้าใจ/เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและเห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในด้านเพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น วัย สุขภาพ ฯลฯ เช่น

(1) ลูกเสือเข้าใจและเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น

(2) ลูกเสือแสดงออกถึงความเป็นผู้กตัญญูรู้คุณ

1.2.3) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้ รู้จักรับ ค้นพบ และภูมิใจในความสามารถด้านต่างๆ (สังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การเรียน ฯลฯ) ของตนเองโดยมิได้มุ่งสนใจอยู่แต่ในเรื่องรูปร่าง หน้าตา เสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ ฯลฯ เท่านั้น

(1) ลูกเสือเข้าใจและเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น

(2) ลูกเสือได้มีโอกาสทำความเข้าใจตนเอง เรื่องเป้าหมายชีวิตใน

อนาคต

1.2.4) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีส่วนรับผิดชอบในความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคมมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความภูมิใจในตนเอง เพราะคนที่เห็นคุณค่าตนเองจะมีแรงจูงใจที่จะทำดีกับผู้อื่นและสังคมมากขึ้น

- สิ่งประดิษฐ์จากขยะ
- (1) ลูกเสือเห็นความสำคัญของการลดปริมาณขยะ โดยร่วมกันทำ
 - (2) ลูกเสือตระหนักถึงคุณค่าและสำนึกรักธรรมชาติรอบๆ ตัว
 - (3) ลูกเสือมีจิตอาสาในการบริการผู้อื่น
 - (4) ลูกเสือมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาหนังสือในห้องสมุด ซึ่งเป็นสมบัติของส่วนรวม
 - (5) ลูกเสือตระหนักถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น

1.3) ด้านทักษะพิสัย ซึ่งมีจุดเน้นที่การทำความเข้าใจในขั้นตอนการลงมือทำทักษะได้ทดลองและฝึกฝนจนชำนาญ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ ที่ปรากฏในเอกสาร ดังนี้

1.3.1) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเองและความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น

- (1) ลูกเสือมีทักษะในการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ
- (2) ลูกเสือมีทักษะการสื่อสารเพื่อเตือนเพื่อนด้วยความห่วงใย
- (3) ลูกเสือมีทักษะการสื่อสารเพื่อปฏิเสธเพื่อนอย่างได้ผลโดย

เพื่อนไม่โกรธ

1.3.2) ทักษะการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหาและสาเหตุของปัญหา หาทางเลือกได้หลากหลาย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด เช่น

- (1) ลูกเสือเลือกวิธีออกกำลังกายได้ตามวัยและความถนัดของตน
- (2) ลูกเสือเลือกดื่มเครื่องดื่มที่ถูกต้องลักษณะและไม่เป็นโทษต่อร่างกาย

1.3.3) ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ตนเอง ประเมินและรู้เท่าทันว่าอารมณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนอย่างไร และเลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม การจัดการความเครียดเป็นความสามารถในการรับรู้ระดับความเครียดของตนเอง รู้สาเหตุ หาทางแก้ไข และมีวิธีผ่อนคลายความเครียดของตนเองอย่างเหมาะสม เช่น

- (1) ลูกเสือสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม
- (2) ลูกเสือมีทักษะการคิดเชิงบวก
- (3) ลูกเสือเข้าใจธรรมชาติของอารมณ์ สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

จะเห็นได้ว่าด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทย มีลักษณะด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีระเบียบในการดำเนินชีวิตและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

2. มีทักษะต่างๆ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นด้านทักษะต่างๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการสังเกต การจดจำ การใช้ฝีมือ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด

3. มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม โดยแสดงออกผ่านพฤติกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความกล้าหาญอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความเสียสละ และการบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์

4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ครูผู้สอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2) การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

จากการศึกษาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา พบว่า เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนได้มาจาก 1) กรอบเนื้อหาสาระกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525 2) วัตถุประสงค์หลักสูตรลูกเสือโลก และ 3) แนวทางพัฒนาลูกเสือไทย 8 ประการ โดยเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา สามารถสรุปเป็นกรอบเนื้อหาสาระตามหลักสูตรลูกเสือสามัญ ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือตรี)

หลักสูตรลูกเสือ	สาระการเรียนรู้	เนื้อหา
ลูกเสือตรี	1. ความรู้เกี่ยวกับ ขบวนการลูกเสือ	1. ประวัติของ Baden - Powell 2. พระบิดาแห่งการลูกเสือไทย 3. วิวัฒนาการของลูกเสือไทยและลูกเสือโลก

ตารางที่ 2 (ต่อ) หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือตรี)

หลักสูตรลูกเสือ	สาระการเรียนรู้	เนื้อหา
		4. การทำความเคารพ การแสดงรหัส และการจับมือซ้าย
	2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	1. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
	3. กิจกรรมกลางแจ้ง	1. การใช้ประโยชน์จากเงือนเชือก 2. ทักษะการใช้เข็มทิศ 3. การบันเทิง 4. การเตรียมสิ่งของ อาหาร และการแสดง 5. การปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจร
	4. ระเบียบแถว	1. สัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด 2. ระเบียบแถวเบื้องต้น

ตารางที่ 3 หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือโท)

หลักสูตรลูกเสือ	สาระการเรียนรู้	เนื้อหา
ลูกเสือโท	1. การรู้จักดูแลตนเอง	1. การเตรียมสิ่งของสำหรับการเดินทางไกล 2. การก่อไฟสำหรับปรุงอาหารและการกางเต็นท์ 3. อาหารปลอดภัย 4. การช่วยเหลือตัวเองจากอุทกภัย
	2. การช่วยเหลือผู้อื่น	1. วิธีปฏิบัติเมื่อเกิดบาดแผล 2. ชุมชนของฉันทัน 3. การบริการและช่วยเหลือผู้อื่น 4. Nothing bet net “ไม่เอาอะไรนอกจากมุ้ง”
	3. การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ	1. ทิศ 2. แผนที่ 3. นักเดินทาง 4. ประเทศอาเซียน
	4. ทักษะในทางลูกเสือ	1. การเก็บรักษาอุปกรณ์ที่มีคม 2. การผูกเงื่อนสำหรับช่วยชีวิต

ตารางที่ 3 (ต่อ) หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือโท)

หลักสูตรลูกเสือ	สาระการเรียนรู้	เนื้อหา
		3. การผูกเงื่อนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
		4. การผูกแน่น
		5. สัญญาณเกี่ยวกับกาลอากาศ
5. งานอดิเรกและเรื่อง ที่สนใจ	1. งานอดิเรก	
	2. งานตามความสนใจ	
6. คำปฏิญาณและกฎ ของลูกเสือ	1. คำปฏิญาณและกฎในชีวิตประจำวัน	
	2. เพิ่มพูนประสบการณ์มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ	
7. ระเบียบแถว	1. ทบทวนระเบียบแถว	

ตารางที่ 4 หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือเอก)

หลักสูตรลูกเสือ	สาระการเรียนรู้	เนื้อหา
ลูกเสือเอก	1. การพึ่งตนเอง	1. การอยู่ค่ายพักแรม
		2. การออกกำลังกาย
		3. การรักษาตัว
		4. การใช้ ดุแล รักษา และระมัดระวังอันตราย
		5. ทำเรื่องอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ให้สำเร็จ
		5.1 การเลือกสถานที่พักแรมและทำรายการอาหาร
		5.2 ปรุงอาหาร 2 อย่าง สำหรับ 2 คน
	2. การบริการ	1. การให้คำชี้แจงในการติดต่อขอความช่วยเหลือกับบุคคลอื่น
		2. การปฐมพยาบาล
		3. การให้บริการด้วยความสมัครใจ
	3. การผจญภัย	1. การเดินทางไกล
		2. การใช้เข็มทิศ
		3. ระบบเส้นชั้นความสูง
		4. เลือกทำงานต่อไปนี้ให้สำเร็จ 2 อย่าง คือ
		4.1 เข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้ง

ตารางที่ 4 (ต่อ) หลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (ลูกเสือเอก)

หลักสูตรลูกเสือ	สาระการเรียนรู้	เนื้อหา
		<p>4.2 เดินทางตามลำพังระยะทางไม่น้อยกว่า 40 กิโลเมตร</p> <p>4.3 พายเรือนั่งคนเดียว ระยะทาง 1,600 ม.</p> <p>4.4 อยู่ค่ายพักแรมต่างประเทศ 1 วัน พร้อมเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตในท้องถิ่น</p>
4. วิชาการของลูกเสือ	1. ทำโครงการบุกเบิก 1 โครงการให้สำเร็จ	1. ทำโครงการบุกเบิก 1 โครงการให้สำเร็จ
	2. แสดงวิธีผูกเงื่อนต่างๆ 3 อย่างที่มีประโยชน์สำหรับช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตราย	2. แสดงวิธีผูกเงื่อนต่างๆ 3 อย่างที่มีประโยชน์สำหรับช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตราย
	3. ประุงอาหารแบบชาวป่า	3. ประุงอาหารแบบชาวป่า
	4. รู้จักกฎแห่งความปลอดภัยของการใช้ขวาน วิธีการเก็บรักษาเลื่อยและขวาน	4. รู้จักกฎแห่งความปลอดภัยของการใช้ขวาน วิธีการเก็บรักษาเลื่อยและขวาน
	5. เลือกทำงานต่อไปให้สำเร็จ 2 อย่าง	5. เลือกทำงานต่อไปให้สำเร็จ 2 อย่าง
	5.1 อนุทินธรรมชาติ	5.1 อนุทินธรรมชาติ
	5.2 สถิติกาลอากาศประจำวันอย่างง่าย	5.2 สถิติกาลอากาศประจำวันอย่างง่าย
	5.3 อาคารหรือสถานที่สำคัญในท้องถิ่น	5.3 อาคารหรือสถานที่สำคัญในท้องถิ่น
	5.4 ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญอย่างน้อย 2 วิชา	5.4 ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญอย่างน้อย 2 วิชา
	5.5 ตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติ	5.5 ตระหนักในการอนุรักษ์ธรรมชาติ
	6. อภิปรายกับผู้กำกับ ในเรื่อง	6. อภิปรายกับผู้กำกับ ในเรื่อง
	6.1 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	6.1 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
	6.2 การฝึกอบรมลูกเสือในอนาคต	6.2 การฝึกอบรมลูกเสือในอนาคต
	6.3 ความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก	6.3 ความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก
5. ระเบียบแถว	1. ทบทวนระเบียบแถว	1. ทบทวนระเบียบแถว
	2. การเดินสวนสนาม	2. การเดินสวนสนาม

3) เนื้อหาวิชาพิเศษในการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ตามกรอบเนื้อหาสาระกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525 โดยพบว่า มีการจัดทำวิชาพิเศษในหมวดหมู่ กีฬาและนันทนาการ มากที่สุด (13 วิชา) รองลงมาคือ หมวดหมู่งานช่างและอาชีพ (10 วิชา) การผจญภัยและค่ายพักแรม (7 วิชา) และน้อยที่สุดคือวิชา มนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และวิชาทักษะลูกเสือ (3 วิชา) สามารถสรุปเป็นกรอบเนื้อหาสาระตามหมวดหมู่ได้ดังนี้

ตารางที่ 5 หมวดหมู่และรายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

หมวดหมู่	วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ	
1. งานช่างฝีมือและอาชีพ (10 วิชา)	1. นักจักสาน 3. ช่างหนัง 5. ช่างสวน 7. นักเลี้ยงสัตว์เล็ก 9. นักจับปลา	2. ช่างไม้ 4. ช่างนา 6. ช่างไร่ 8. ช่างเบ็ดเตล็ด 10. ผู้ช่วยต้นเต๋น
2. การกีฬาและนันทนาการ (13 วิชา)	1. นักจักรยาน 2 ล้อ 3. นักพายเรือ 5. นักกระเชียงเรือ 7. นักสะสม 9. นักขี่ม้า 11. มวยสากลเบื้องต้น 13. นักยิงปืนเบื้องต้น	2. นักว่ายน้ำ 4. นายท้ายเรือใบ 6. นักเล่นเรือใบ 8. นักกรีฑา 10. มวยไทยเบื้องต้น 12. กระบี่กระบองเบื้องต้น
3. จิตอาสาและการบริการ (4 วิชา)	1. ผู้ช่วยคนดับเพลิง 3. ผู้ให้การปฐมพยาบาล	2. ผู้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย 4. ผู้รับบาลคนไข้
4. การผจญภัยและค่ายพักแรม (7 วิชา)	1. นักสังเกตและจำ 3. ช่างค่าย 5. นักผจญภัยในป่า 7. นักบุกเบิก	2. การพราง 4. ผู้ประกอบอาหารในค่าย 6. นักสำรวจ
5. ภาษาและศิลปะ (6 วิชา)	1. ถ่าม 3. มัคคุเทศก์	2. นักดนตรี 4. ช่างเขียน

ตารางที่ 5 (ต่อ) หมวดหมู่และรายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

หมวดหมู่	วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ	
	5. นักสัญญาณ	6. บรรณารักษ์
6. วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี (4 วิชา)	1. นักดาราศาสตร์เบื้องต้น 3. ยานอวกาศเบื้องต้น	2. นักอุตุนิยมวิทยาเบื้องต้น 4. นักเครื่องบินเล็กเบื้องต้น
7. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (4 วิชา)	1. การอนุรักษ์ธรรมชาติ 3. การใช้พลังงานทดแทน	2. นิเวศวิทยา 4. นักธรรมชาติศึกษา
8. มนุษย์สัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (3 วิชา)	1. การหามิตร 3. การพัฒนาชุมชน	2. มารยาทในสังคม
9. ทักษะวิชาลูกเสือ (3 วิชา)	1. ลูกเสือโอทพระมงกุฎเกล้า 3. สายยยศ	2. ลูกเสือเอกพระมงกุฎเกล้า

4) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษของลูกเสือ เนตรนารี แต่ละประเภทอาจใช้เวลาเรียนปกติหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

2. การจัดกิจกรรม

2.1 การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ตามหลักสูตร ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยการปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2.1.2 เกมหรือเพลง

2.1.3 เรียนตามหลักสูตร

2.1.4 การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์

2.1.5 พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

2.2 กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม การเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยเหลือตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจึงจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมไว้ให้พร้อมก่อนและเนิ่นๆ ดังนั้นบทบาทผู้บังคับบัญชา

ลูกเสือที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือต่องานการอยู่ค่ายพักแรม และตามหน้าที่ของตนเองจึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอ

ให้ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้อยู่ค่ายพักแรมอย่างน้อย 1 คืน

2.3 กิจกรรมพิธีการ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพิธีการลูกเสือ เช่น พิธีเข้าประจำกอง พิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนาม พิธีถวายราชสดุดี พิธีประดับเครื่องหมายต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ลูกเสือมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในการเป็นลูกเสือ

2.4 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ลูกเสือได้บำเพ็ญประโยชน์ตามอุดมการณ์ของลูกเสือ

3. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้นในแต่ละประเภท

4. สถานศึกษาควรให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

5) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการวัดและประเมินผลแบบต่างๆ และสามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว

นอกจากนี้ในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษานั้น ให้ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการสอบ การสอบวิชาลูกเสือตรี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) วิชาลูกเสือโท (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5) และวิชาลูกเสือเอก (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) โดยลูกเสือจะต้องสอบวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสำหรับแต่ละชั้นให้ได้ครบทุกวิชาเสียก่อนจึงจะเลื่อนชั้นได้ ลูกเสือสามัญอาจทำงาน และสมัครสอบเพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในระยะเวลา 3 เดือน ก่อนที่จะเลื่อนจากกองลูกเสือสามัญไปอยู่กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์และสรุปวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา สามารถกระทำได้โดยวิธีต่างๆ ดังนี้

1. การทดสอบ (test) เป็นวิธีวัดผลสำคัญที่ใช้วัดพฤติกรรมทางสมอง (cognitive domain) การทดสอบจะช่วยให้ผู้ทดสอบทราบสมรรถภาพของผู้เรียน ผู้สอน และเป็นหลักสำคัญในการวัด แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement test) เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจทักษะ

1.2 แบบทดสอบวัดความถนัด (attitude test) เป็นแบบทดสอบที่วัดความถนัดทางการเรียนโดยเฉพาะ หรือวัดสมรรถภาพของนักเรียนว่าถนัดในด้านใด

1.3 แบบทดสอบวัดการปฏิบัติ (performance test) เป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถในการทำงาน ทำกิจกรรม วัดทักษะของนักเรียน โดยการปฏิบัติจริง เพื่อดูลักษณะการทำงาน ความสามารถ และผลงานที่สำเร็จ

1.4 แบบทดสอบวัดบุคลิกและสังคม (personal and social test) เป็นแบบทดสอบที่วัดบุคลิกลักษณะ วัดการทำงานกลุ่ม โดยวัดทัศนคติ ความรู้สึก การปรับตัว ความสนใจ และตั้งใจ

2. การสังเกต (observation) ใช้ตั้งแต่เริ่มบทเรียน ครูเป็นผู้สังเกตความสนใจ ตั้งใจ ต่อการสอนของครู เช่น บุคลิกภาพ ท่วงทีวาจา ปฏิภาณไหวพริบ ทัศนคติ นิสัยบางประการจากคำพูด การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

3. แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นการวัดความรู้สึก (affective domain) ความคิดเห็น ความสนใจ ทัศนคติ บางที่ใช้คู่กับการสัมภาษณ์ การสร้างแบบสอบถาม

4. การตรวจผลงาน (checking) เป็นการวัดจากผลงานสำเร็จ ทำให้ครูได้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียน การแก้ปัญหา ความถูกต้อง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ทั้งนี้การประเมินกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้ว ต้องพิจารณาด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่างๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. กิจกรรมบังคับ เป็นการประเมินผลกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การตัดสิน เลื่อนชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการประเมินผลตลอดภาคเรียน/ปี โดยวิธีการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การซักถาม การทดสอบภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

2. วิชาพิเศษ การประเมินผลวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ใช้วิธีการทดสอบทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

จากหลักการวิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่ได้กล่าวถึง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักการวัดและประเมินผลวิชาลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ควรให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เน้น การปฏิบัติจริง ซึ่งมีสภาพการจัดการเรียนการสอนลูกเสือในโรงเรียนที่แตกต่างกัน ตามศักยภาพและ บริบทของแต่ละสถานศึกษา

3.2 การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ

ในการวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ ประถมศึกษา ของต่างประเทศ ผู้วิจัยวิเคราะห์จากเอกสารที่มีเนื้อหาสาระเน้นวิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ หรือนำเสนอแนวการจัดการเรียนการสอนในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ลูกเสือ ทั้งที่เป็นฉบับเอกสารและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ การจัดกิจกรรมเป็นชมรมหรือชุมนุม การจัดค่ายพักแรมลูกเสือ การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การจัดกิจกรรมวิชาพิเศษ โดย สามารถสรุปประเด็นการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของ ต่างประเทศ ได้ดังนี้

1) การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

1.1) วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ
Boy Scout of America (2017) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการ เรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือไว้ว่า ทุกกิจกรรมของทักษะลูกเสือช่วยให้เด็กผู้ชายมีการพัฒนาอย่าง ก้าวหน้า โดยมีเป้าหมายพื้นฐานเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นพลเมือง การฝึกฝนทั้งทาง ร่างกายและจิตใจอย่างสมบูรณ์

Scout Association of Hong Kong (1999) ได้กำหนดเป้าหมายของการ ลูกเสือสามัญไว้ว่า คือ การส่งเสริมให้มีจิตวิญญาณทั้งการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ สำหรับ เด็กในช่วงอายุ 11 – 16 ปี ให้สมบูรณ์ โดยอาศัยกระบวนการทางการลูกเสืออย่างต่อเนื่องสมบูรณ์

Scouts Canada (2008) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรลูกเสือได้ กล่าวถึงการมุ่งพัฒนาผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการแนะแนวทางเพื่อบรรลุ ภารกิจ และแสดงให้เห็นถึงหลักการของลูกเสือแคนาดา โดยกำหนดให้มีเนื้อหาสาระ ทฤษฎีของ

หลักสูตร และจัดให้มีการประเมินผลขั้นพื้นฐาน เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่มาจากกลุ่มความต้องการเฉพาะของกลุ่มคน สิ่งแวดล้อม และเวลา

The Singapore Scout Association (2013) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรลูกเสือ ไว้ว่า ลูกเสือเป็นการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมแบบกลุ่มซึ่งกระตุ้นให้เกิดสติปัญญา มีความสมบูรณ์ทางร่างกาย และมุ่งไปสู่ความพึงพอใจต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กที่จะเผชิญและเอาชนะความท้าทาย กิจกรรมการพัฒนาตนเองจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงผู้เรียนผ่านความสนุกสนานและการค้นพบ ระหว่างลูกเสือด้วยกันเอง

The Scout Association of United Kingdom (2017) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของลูกเสือไว้ว่า การลูกเสือนี้อมีส่วนร่วมและสนับสนุนเยาวชนในการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในสังคม

นอกจากนี้ The Scout Association of United Kingdom (2015) ยังได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในปี 2018 ไว้ว่า การลูกเสือในปี 2018 เพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกในชุมชน เตรียมความพร้อมคนรุ่นหนุ่มสาวให้เป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วม เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

Scouts Australia (2017) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาว่า เพื่อส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษาสำหรับเยาวชนรุ่นหนุ่มสาวให้บรรลุผลอย่างสมบูรณ์ ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ ของแต่ละบุคคล มีความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ชาติ และประเทศอื่นๆ

จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์โดยทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศนั้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีช่วงอายุระหว่าง 11 – 16 ปี ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ มีความเป็นพลเมืองดี ผ่านการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นอย่างเหมาะสมกับวัย ด้วยกิจกรรมที่สนุกสนาน ตลอดจนอาศัยกระบวนการทางลูกเสือในการจัดการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จากการวิเคราะห์เอกสารและเนื้อหาด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา พบว่ามีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นการพัฒนาพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ของผู้เรียนด้วย ดังปรากฏในเอกสารชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (Boy Scout of America, 2017) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนี้

1) ด้านพุทธิพิสัย มุ่งเน้นพฤติกรรมผู้เรียนในระดับความเข้าใจ ขึ้นไป เช่น

1.1) นักเรียนอธิบายความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน

- 1.2) นักเรียนอธิบายลักษณะการทำงานของกล้ามเนื้อ
- 1.3) นักเรียนเปรียบเทียบความแตกต่างของคำต่างๆ ที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน
- 1.4) นักเรียนจัดหมวดหมู่ของสิ่งของต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

- 2) ด้านทักษะพิสัย มุ่งเน้นพฤติกรรมที่เป็นการปฏิบัติจนกลายเป็นทักษะ เช่น
- 2.1) นักเรียนเขียนรายงานสิ่งที่ได้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 2.2) นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่เน้นการสร้างผลงาน
- 2.3) นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติกับครูที่ปรึกษาหรือคนในครอบครัว

- 3) ด้านจิตพิสัย มุ่งเน้นการสร้างความตระหนักรู้และจิตสำนึกที่ดีสิ่งที่ได้เรียนรู้ เช่น
- 3.1) นักเรียนตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 3.2) นักเรียนตระหนักในอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรม

The Scout Association of United Kingdom (2011) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (At 10.5 years – end Cubs) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ดังนี้

- 1) ด้านร่างกาย มุ่งพัฒนาด้านสุขภาพร่างกายและการออกกำลังกาย รวมไปถึงผลจากการบริโภคอาหาร ความเจ็บป่วย และการออกกำลังกาย เช่น
- 1.1) นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับผลจากการกระทำที่ทำให้มีสุขภาพดีและสุขภาพไม่ดี
- 1.2) นักเรียนสอบถามความช่วยเหลือและปฏิบัติกรพื้นฐานเมื่อเกิดความเจ็บป่วยหรือเหตุฉุกเฉินได้
- 1.3) นักเรียนให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านร่างกายและเข้าใจในประโยชน์ และความสามารถทางด้านร่างกายของบุคคลที่แตกต่างกัน
- 2) ด้านสติปัญญา มุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ และการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เช่น
- 2.1) นักเรียนให้ความสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ และสามารถพูดคุยเกี่ยวกับทักษะที่ตนมีความชำนาญ

- 2.2) นักเรียนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกผ่านวิธีการคิดอย่างสร้างสรรค์
- 2.3) นักเรียนระบุความท้าทายและปัญหา และพยายามหาวิธีการในการแก้ปัญหา ลงมือแก้ปัญหาและสามารถอธิบายเหตุผลในการลงมือปฏิบัติได้
- 3) ด้านอารมณ์ มุ่งพัฒนาอัตลักษณ์ ความตระหนักในอารมณ์ และการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น
- 3.1) นักเรียนมีความรู้และพัฒนาความเข้าใจในเรื่องอัตลักษณ์ของบุคคลและบุคลิกภาพ
- 3.2) นักเรียนสามารถแสดงออกและตระหนักถึงอารมณ์ของตนเอง การเข้าใจในผลของอารมณ์ของตนเองที่มีต่อผู้อื่นและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 4) ด้านสังคม มุ่งเน้นพัฒนาด้านการใช้ชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสัมพันธ์ ชุมชน วัฒนธรรม และความแตกต่างหลากหลาย เช่น
- 4.1) นักเรียนมองเห็นถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครอบครัว และยอมรับว่าแต่ละคนมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน
- 4.2) นักเรียนมีความเข้าใจและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกัน
- 4.3) นักเรียนระบุโอกาสที่จะช่วยเหลือผู้อื่น และมีส่วนร่วมในชุมชน และมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่สังคมกระทำ และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชีวิตตนเอง
- 5) ด้านจิตใจ มุ่งพัฒนาศรัทธา ความเชื่อ และทัศนคติ เช่น
- 5.1) นักเรียนสำรวจศรัทธา ความเชื่อ และทัศนคติ สามารถระบุ ประเพณีพิธีกรรม การปฏิบัติที่มีความหมายต่อตนเองและคนอื่นๆ

จากการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นที่สำคัญในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ กล่าวคือ ครูผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในทุกด้าน อันจะนำไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยผ่านกระบวนการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมุ่งไปสู่ความพึงพอใจต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้เรียน

2. มุ่งเน้นความเป็นระเบียบวินัย ความมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่ดี กล่าวคือ ครูผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดีของชาติ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และสร้างผลกระทบเชิงบวกในชุมชนไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

3. มุ่งเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นการพัฒนาพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ของผู้เรียน กล่าวคือ จากกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน และมุ่งพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อครูผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน จึงมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย โดยมุ่งเน้นพฤติกรรมผู้เรียนในระดับความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ด้านทักษะพิสัย โดยมุ่งเน้นพฤติกรรมที่เป็นการปฏิบัติจนกลายเป็นทักษะ และด้านจิตพิสัย โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้และจิตสำนึกที่ดีสิ่งที่ได้เรียนรู้

จะเห็นได้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศนั้น มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ ผ่านการแสดงออกในวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

2) การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

โดยทั่วไปแล้วการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ มักดำเนินการในลักษณะกิจกรรม ชุมนุม หรือชมรมลูกเสือ โดยมีครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษากิจกรรม ทั้งนี้ลักษณะการจัดเนื้อหาสาระของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ ใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนมากกว่า 1 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้จำนวนมาก ทั้งนี้การจากศึกษาเอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ ปรากฏเนื้อหาสาระดังนี้

Boy Scout of America (2017) พบว่า มีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่มีอายุ 11 – 17 ปี ด้วยการจัดเนื้อหาสาระจำนวน 135 กิจกรรม ซึ่งสามารถจัดหมวดหมู่กิจกรรมได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

หมวดหมู่	กิจกรรม
1. หมวดทักษะลูกเสือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมค่ายพักแรม (camping) 2. กิจกรรมแบ็คแพ็คกิ้ง (backpacking) 3. กิจกรรมการสำรวจ (surveying)
2. หมวดงานช่างและฝีมือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการเดินท่อประปา (plumbing) 2. กิจกรรมเครื่องปั้นดินเผา (pottery) 3. กิจกรรมการจักสาน (basketry) 4. กิจกรรมการปรุงอาหาร (cooking) 5. กิจกรรมสิ่งทอ (textile) 6. กิจกรรมการซ่อมบำรุงรักษาบ้าน (home repair) 7. กิจกรรมการประดิษฐ์ (inventing) 8. กิจกรรมงานไม้ (wood work) 9. กิจกรรมการทำสวน (gardening) 10. กิจกรรมการเชื่อม (welding) 11. กิจกรรมการแกะสลักไม้ (wood - carving) 12. กิจกรรมการแกะสลัก (sculpture) 13. กิจกรรมงานเครื่องหนัง (leatherwork) 14. กิจกรรมงานโลหะ (metalwork)
3. หมวดการค้าและธุรกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมแรงงานอเมริกัน (american labor) 2. กิจกรรมธุรกิจอเมริกัน (american business) 3. กิจกรรมการเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) 4. กิจกรรมเทคนิคการขาย (salesmanship)
4. หมวดสังคมและวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมโบราณคดี (archaeology) 2. กิจกรรมมรดกอเมริกัน (american heritage) 3. กิจกรรมวัฒนธรรมอเมริกัน (american culture) 4. กิจกรรมตำนานชาวอินเดียแดง (indian lore) 5. กิจกรรมการลำดับเครือญาติ (genealogy) 6. กิจกรรมธรณีวิทยา (geology) 7. กิจกรรมชีวิตครอบครัว (family life)

ตารางที่ 6 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

หมวดหมู่	กิจกรรม
	8. กิจกรรมกฎหมาย (law)
5. หมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1. กิจกรรมเคมี (chemistry) 2. กิจกรรมการบิน (aviation) 3. กิจกรรมดาราศาสตร์ (astronomy) 4. กิจกรรมสัตววิทยา (animal science) 5. กิจกรรมลูกเสือไซเบอร์ (boy scout cyber chip) 6. กิจกรรมดิจิทัลเทคโนโลยี (digital technology) 7. กิจกรรมคอมพิวเตอร์ (computer) 8. กิจกรรมพลังงาน (energy) 9. กิจกรรมโปรแกรมมิง (radio programming) 10. กิจกรรมการออกแบบเกมส์ (game design) 11. กิจกรรมวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์ (nuclear science) 12. กิจกรรมพฤกษศาสตร์ (plant science) 13. กิจกรรมสมุทรศาสตร์ (oceanography) 14. กิจกรรมวิทยาศาสตร์สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม (mammal study) 15. กิจกรรมแพทยศาสตร์ (medicine) 16. กิจกรรมทันตแพทยศาสตร์ (dentistry) 17. กิจกรรมการศึกษาสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (reptile and amphibian study) 18. กิจกรรมหุ่นยนต์ (robotics) 19. กิจกรรมการสำรวจอวกาศ (space exploration) 20. กิจกรรมวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (environmental science)

ตารางที่ 6 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

หมวดหมู่	กิจกรรม
6. หมวดศิลปะและดนตรี	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการวาดภาพ (painting) 2. กิจกรรมภูมิสถาปัตยกรรม (landscape architecture) 3. กิจกรรมศิลปะ (art) 4. กิจกรรมแตร์เดี้ยว (bugling) 5. กิจกรรมการร่างภาพ (drafting) 6. กิจกรรมเพลง (music) 7. กิจกรรมกราฟฟิก (graphic) 8. กิจกรรมการละคร (theater) 9. กิจกรรมการสร้างและออกแบบโมเดล (model design and building)
7. หมวดวิศวกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการบำรุงรักษายานยนต์ (automotive maintenance) 2. กิจกรรมวัสดุเชิงประกอบ (composite materials) 3. กิจกรรมวิศวกรรม (engineering) 4. กิจกรรมเครื่องกลในไร่นา (farm mechanics) 5. กิจกรรมระบบรางรถไฟ (railroading) 6. กิจกรรมการทำเหมืองในชุมชน (mining in society) 7. กิจกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (electronics) 8. กิจกรรมการไฟฟ้า (electricity)
8. หมวดการทดสอบร่างกายและกีฬา	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการแข่งขันเรือพาย (rowing) 2. กิจกรรมกีฬา (sport) 3. กิจกรรมการกีฬา (athletics) 4. กิจกรรมยิงธนู (archery) 5. กิจกรรมหมากรุก (chess)

ตารางที่ 6 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

หมวดหมู่	กิจกรรม
	6. กิจกรรมพายเรือแคนู (canoeing)
	7. กิจกรรมการปั่นจักรยาน (cycling)
	8. กิจกรรมการไต่เขา (climbing)
	9. กิจกรรมการขี่ม้า (horsemanship)
	10. กิจกรรมพายเรือคายัก (kayaking)
	11. กิจกรรมกอล์ฟ (golf)
	12. กิจกรรมเดินเขา (hiking)
	13. กิจกรรมการดำน้ำแบบสคูบา (scuba diving)
	14. กิจกรรมการยิงปืนสั้น (short - gun shooting)
	15. กิจกรรมการเล่นสเก็ต (skating)
	16. กิจกรรมการพายเรือเล็ก (small - boat sailing)
	17. กิจกรรมกีฬาฤดูหนาว (snow sport)
	18. กิจกรรมกีฬาทางน้ำ (water sport)
	19. กิจกรรมการยิงปืนเล็กยาว (rifle shooting)
	20. กิจกรรมเรือยนต์ (motor boating)
	21. กิจกรรมเดินเท้าใช้แผนที่และเข็มทิศ (orienteering)
	22. กิจกรรมสุขภาพส่วนบุคคล (personal fitness)
9. หมวดทักษะชีวิต	1. กิจกรรมการเตรียมความพร้อมเหตุฉุกเฉิน (emergency preparedness)
	2. กิจกรรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (first aid)
	3. กิจกรรมป้องกันอัคคีภัย (fire safety)
	4. กิจกรรมป้องกันภัยจราจร (traffic safety)
	5. กิจกรรมรักษาความปลอดภัย (safety)
	6. กิจกรรมการจัดการส่วนบุคคล (personal management)
	7. กิจกรรมดูแลรักษาชีวิต (lifesaving)

ตารางที่ 6 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

หมวดหมู่	กิจกรรม
10. หมวดความเป็นพลเมืองและประชาธิปไตย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเป็นพลเมืองในชุมชน (citizenship in the community) 2. ความเป็นพลเมืองในชาติ (citizenship in the nation) 3. ความเป็นพลเมืองในโลก (citizenship in the world) 4. การป้องกันอาชญากรรม (crime prevention)
11. หมวดภาษาและการสื่อสาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการสื่อสาร (communications) 2. กิจกรรมวารสารศาสตร์ (journalism) 3. กิจกรรมการพูดในที่สาธารณะ (public speaking) 4. กิจกรรมการอ่าน (reading)
12. หมวดงานอดิเรกและอื่นๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการสะสม (collection) 2. กิจกรรมการสะสมแสตมป์ (stamp collection) 3. กิจกรรมการถ่ายภาพ (photography) 4. กิจกรรมการดูแลสุนัข (dog care) 5. กิจกรรมการตกปลา (fly – fishing) 6. กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เลี้ยง (pets)
13. หมวดจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการตระหนักในความพิการ (disabilities) 2. กิจกรรมการค้นหาและช่วยชีวิต (search and rescue) 3. กิจกรรมสาธารณสุข (public health)
14. กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมปักษีวิทยา (bird study) 2. กิจกรรมการจัดการสัตว์น้ำและสัตว์ป่า (fish and wildlife management) 3. กิจกรรมวนศาสตร์ (forestry) 4. กิจกรรมการอนุรักษ์ดินและน้ำ (soil and water conservative) 5. กิจกรรมความยั่งยืน (sustainability) 6. กิจกรรมสภาพอากาศ (weather) 7. กิจกรรมการอยู่รอดจากความโหดร้าย (wilderness survival)

ตารางที่ 6 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

หมวดหมู่	กิจกรรม
	8. กิจกรรมธรรมชาติ (nature)

นอกจากนี้ Scouts Australia (2016) ได้กำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา หลักสูตรลูกเสือของคนรุ่นหนุ่มสาว (อายุ 11 – 14 ปี) คือ โอกาสที่เยาวชนเหล่านี้จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ ผ่านหลักสูตรกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ และมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ผ่านวิธีการทางลูกเสือ โดยหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของออสเตรเลีย เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของแต่ละบุคคลในด้านต่างๆ 6 ด้าน รวมเรียกว่า SPICES ได้แก่

1. ด้านสังคม (social)
2. ด้านร่างกาย (physical)
3. ด้านสติปัญญา (intellectual)
4. ด้านบุคลิกภาพ (character)
5. ด้านอารมณ์ (emotional)
6. ด้านจิตใจ (spiritual)

โดยการลูกเสือออสเตรเลีย ได้กำหนดแนวทางการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรตามจุดเน้นการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละด้านของ SPICES ดังนี้

ตารางที่ 7 เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

จุดเน้นการส่งเสริมผู้เรียน	แนวทางการจัดเนื้อหาสาระ
1. ด้านสังคม	1. การแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
เป็นการพัฒนา	2. การปฏิบัติตามกฎของหมู่ลูกเสือ
ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและ	3. การแสดงความคิดเห็นและการดำเนินการรับผิดชอบภายใน
เข้าใจความแตกต่างระหว่างคน	กลุ่ม
ในกลุ่มเล็กๆ รวมไปถึงกลุ่มที่มี	4. การเปิดรับความคิดเห็นและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน
ขนาดใหญ่ขึ้น	

ตารางที่ 7 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

จุดเน้นการส่งเสริมผู้เรียน	แนวทางการจัดเนื้อหาสาระ
	5. การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ที่มีบทบาทของงานต่างกัน 6. การทำงานกับผู้คนในทุกช่วงวัยและพัฒนาเครือข่ายสนับสนุน 7. คำแนะนำสำหรับความปลอดภัยส่วนบุคคลและการสนับสนุนตนเองและบุคคลอื่นๆ
2. ด้านร่างกาย เป็นการพัฒนาสัมพันธ์ของบุคคลกับร่างกายของตนเอง รวมถึงการดูแลสุขภาพ เช่นเดียวกับการแสวงหาทักษะทางร่างกายและการออกกำลังกาย	1. การดูแลร่างกายและเข้าใจความสำคัญของการมีสุขภาพดี 2. การแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในเรื่องอาหาร โภชนาการ และการเลือกรับประทานอาหารที่ดี 3. การตระหนักถึงร่างกายและการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่กำลังเกิดขึ้นในตัวเอง 4. การอธิบายและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการออกกำลังกายและสร้างความท้าทายในการพัฒนาตนเอง
3. ด้านสติปัญญา เป็นการพัฒนาความสามารถในการคิด การวางแผน การคิดค้น การทบทวน จากการใช้ข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่แตกต่างกัน	1. การค้นหาประสบการณ์ใหม่อย่างกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะของตนเองและความสนใจในพื้นที่นั้นๆ 2. การแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์จากมุมมองที่แตกต่างกัน และปรับใช้เทคนิควิธีการแก้ปัญหา ใช้หลักฐานก่อนการตัดสินใจหรือการตัดสินใจเรื่องต่างๆ 3. การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องบังเอิญ 4. การพัฒนาความเหมาะสมของแผนการณ์ซึ่งรวมไปถึงสิ่งที่ควรทำเมื่อเมื่อไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ 5. นำวิธีการ วางแผน – ลงมือปฏิบัติ – สะท้อนผล ไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

หมวดหมู่	กิจกรรม
<p>4. ด้านบุคลิกภาพ เป็นการแสวงหา บุคลิกลักษณะที่ดีที่สุดของตน รวมถึงทัศนคติที่ดี ความ รับผิดชอบ ความเคารพ และ การใช้ความพยายามของตนเอง ในการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การทบทวนพฤติกรรมส่วนตัวและสามารถยอมรับ และ ประเมินคำวิจารณ์ต่างๆ 2. การทบทวนพฤติกรรมส่วนตัวเกี่ยวกับสิ่งที่ทำได้ดีที่สุด 3. การลงมือปฏิบัติและดำเนินการตัดสินใจซึ่งแสดงให้เห็นถึง แนวทางการเลือกทิศทางของชีวิต 4. ความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลในการใช้เวลาและการพัฒนา ตนเอง รวมถึงการตั้งเป้าหมายสำหรับชีวิตของตนเอง
<p>5. ด้านอารมณ์ เป็นการทำความเข้าใจใน อารมณ์ของตนเองและคนอื่นๆ รวมถึงการรับรู้ความรู้สึก ความรู้สึกในทางบวก และการ เคารพในความต้องการทาง อารมณ์ของผู้อื่น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนรู้ในการจัดการอารมณ์ของตนเองและการ ตอบสนองต่อผู้อื่น 2. การจัดการกับอารมณ์ของตนเองด้วยวิธีที่เหมาะสมและการ พูดคุยเรื่องนี้กับบุคคลอื่น 3. การเคารพและยอมรับบุคคลอื่นๆ ในความคิดและมุมมองที่ แตกต่างกัน
<p>6. ด้านจิตใจ เป็นการพัฒนาความเชื่อ ของบุคคลเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย ในชีวิต ความสัมพันธ์กับบุคคล อื่นๆ รวมถึงสถานที่ในโลก รอบตัว ในขณะที่เคารพในจิตใจ ของบุคคลอื่น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสำรวจศาสนาที่แตกต่าง และระบบความเชื่อ พัฒนาการ ของความรู้สึกที่เชื่อมโยงกับบุคคลอื่น และใช้เวลาในการสะท้อน ความคิด 2. ความเข้าใจในหลักพื้นฐานของศาสนาโดยทั่วไป และสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 3. ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของศาสนา ความหมายของชีวิต และนำแนวคิดมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน 4. ความรู้สึกของตนเองและความเชื่อเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในชีวิต ของตน 5. การอธิบายความเชื่อทางจิตใจของตนเอง หลักธรรมและกฎ ของการกระทำ และความเข้าใจในความสำเร็จของสิ่งแวดล้อม รอบตัวที่มีอิทธิพลทางบวกต่อตนเอง 6. ความเข้าใจในความเชื่อทางด้านจิตใจผ่านแนวทางการปฏิบัติ ตน

ตารางที่ 7 (ต่อ) เนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

หมวดหมู่	กิจกรรม
	7. ความเข้าใจว่าตนเองมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับคนอื่นๆ และโลก
	8. ประสบการณ์ทางด้านจิตใจ ระบบความเชื่อ ศาสนา และสิ่งต่างๆ นอกเหนือจากตนเอง
	9. ประสบการณ์ในวัฒนธรรมอื่นๆ ที่มีใช้ของตนเอง
	10. คุณค่าของความหลากหลายในชุมชน
	11. การสำรวจสถานที่ที่สวยงาม และสะท้อนถึงธรรมชาติที่งดงาม และรู้ว่ามีคุณค่าต่อการดูแลรักษา
	12. การเข้าใจวัฒนธรรมของตนเอง มรดกทางจิตใจ และเรียนรู้ว่าสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต
	13. ทำความเข้าใจบุคคลอื่นที่ไม่มีโอกาสเหมือนกับที่ตนมี

จากกรอบเนื้อหาสาระการจัดการเรียนการสอนข้างต้น นำมาสู่การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละด้าน โดยแบ่งออกเป็น 6 หมวดหมู่กิจกรรม ดังนี้

ตารางที่ 8 หมวดหมู่เนื้อหาสาระและกิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

หมวดหมู่	กิจกรรม
1. หมวดสเต็มและนวัตกรรม (STEM and Innovation)	1. กิจกรรมการออกแบบ/การสร้างสิ่งอุปกรณ์ขนาดเล็ก (designing/building gadgets) 2. กิจกรรมการทดลอง (experiments) 3. กิจกรรมไอที แอปพลิเคชัน โปรแกรม หุ่นยนต์ (IT, apps, programming, robotics)

ตารางที่ 8 (ต่อ) หมวดหมู่เนื้อหาสาระและกิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

หมวดหมู่	กิจกรรม
	4. กิจกรรมธรณีวิทยา ชีววิทยา เคมี ภูมิศาสตร์ ฟิสิกส์ นิเวศวิทยา สังคมวิทยา (geology, biology, chemistry, geography, physics, ecology, sociology) 5. กิจกรรมวิศวกรรม (engineering) 6. กิจกรรมการวิจัย (research) 7. กิจกรรมผู้ประกอบการ (entrepreneurial)
2. หมวดการเจริญเติบโตและ พัฒนาการ (Growth & Development)	1. กิจกรรมปฐมพยาบาลเบื้องต้นทางด้านสุขภาพจิต (mental health first aid) 2. กิจกรรมอาสาสมัคร (volunteering) 3. กิจกรรมศาสนาอื่น ๆ / วัฒนธรรม (other religions/cultures) 4. กิจกรรมวิชาชีพ (vocations) 5. กิจกรรมการกุศล (charity) 6. กิจกรรมการช่วยเหลือผู้อื่น (good turn) 7. กิจกรรมออกกำลังกาย (fitness) 8. กิจกรรมการโต้วาที (debating) 9. กิจกรรมภาษา (languages) 10. กิจกรรมทักษะมืออาชีพ (professional skills) 11. กิจกรรมความฉลาดทางอารมณ์ (emotional intelligence)
3. หมวดหมู่การสร้างโลกที่ดีกว่า (Creating a better world)	1. กิจกรรมเครื่องหมายลูกเสือสิ่งแวดล้อมโลก (world Scout environment badge) 2. กิจกรรมลูกเสือโลก (scouts of the world) 3. กิจกรรมผู้ส่งสารแห่งสันติภาพ (messengers of peace) 4. กิจกรรมอาสาสมัคร (volunteering) 5. กิจกรรมการกุศล (charity) 6. กิจกรรมผู้ลี้ภัย (refugees) 7. กิจกรรมการถ่ายทอดเพื่อชีวิต (relay for life)

ตารางที่ 8 (ต่อ) หมวดหมู่เนื้อหาสาระและกิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

หมวดหมู่	กิจกรรม
	8. กิจกรรมเทศกาล/วันหยุด/งานเฉลิมฉลอง/การตลาด (festivals/fetes/carnivals/markets) 9. กิจกรรมท้องถิ่น ชาติ และโลก (local/national/global) 10. กิจกรรมพลเมืองวิทยาศาสตร์ (citizen science)
4. หมวดหมู่สิ่งแวดล้อม (Environment)	1. กิจกรรมเครื่องหมายลูกเสือสิ่งแวดล้อมโลก (world scout environment badge) 2. กิจกรรมวันทำความสะอาดออสเตรเลีย (clean up australia day) 3. กิจกรรมน้ำสะอาดและอากาศบริสุทธิ์ (clean water & clean air) 4. กิจกรรมพฤติกรรมและสปีชีส์ (habitat & species) 5. กิจกรรมมลพิษและขยะ (pollution & litter) 6. กิจกรรมการปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (environmentally – friendly practices) 7. กิจกรรมสิ่งที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติทางธรรมชาติ (environmental hazard & natural disasters) 8. กิจกรรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change) 9. กิจกรรมการฟื้นฟูระบบนิเวศ (ecological resilience)
5. หมวดหมู่การผจญภัยและกีฬา (Adventure / Sport)	1. กิจกรรมการเดินทาง (expeditions) 2. กิจกรรมกีฬา (sports) 3. กิจกรรมการทัศนอาจร (journeys) 4. กิจกรรมการเดินทาง ปั่นจักรยาน พายเรือ บิน ว่ายน้ำ ไต่เขา สกี รถไฟ บอลลูน ล่องเรือ ขับขี่ สเก็ต (walk, cycle, paddle, fly, swim, climb, ski, train, balloon, sail, ride, skate) 5. กิจกรรมการลองสิ่งใหม่ๆ (trying new things)

ตารางที่ 8 (ต่อ) หมวดหมู่เนื้อหาสาระและกิจกรรมลูกเสือสามัญของประเทศออสเตรเลีย

หมวดหมู่	กิจกรรม
6. หมวดหมู่ศิลปะและวรรณกรรม (Arts & Literature)	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการแสดงเป็นกลุ่ม (gang shows) 2. กิจกรรมเครื่องดนตรีและเสียง (instruments and voice) 3. กิจกรรมงานศิลปะ (art work) 4. กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (creative writing) 5. กิจกรรมการโต้เถียง (debating) 6. กิจกรรมการถ่ายภาพ (photography) 7. กิจกรรมการแสดง (performing arts) 8. กิจกรรมภาพยนตร์สั้น (short films)

Boy Scout of UK (2008) ได้กำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือสามัญระดับประถมศึกษา โดยระบุว่าเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายและอาศัยประสบการณ์เป็นกุญแจสำคัญในการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมการผจญภัย และความท้าทายเยาวชนในแบบที่เหมาะสมกับวัย เพื่อช่วยให้สามารถเติบโตและพัฒนาตนเอง มีความมั่นใจ มีการวางแผนการทำงาน และมีความยืดหยุ่นต่อการปรับตัวของแต่ละบุคคล

ในการพัฒนาผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน นั้น จะอาศัย 3 หัวข้อหลัก (themes) ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง (outdoor) กิจกรรมการผจญภัยและโลก (adventure and world) และทักษะ (skills) ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาในเรื่องความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง ผ่านเนื้อหาหลักสูตรที่มีความท้าทายและเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยควรใช้เวลามากกว่าร้อยละ 50 ในการทำกิจกรรมกลางแจ้งและผจญภัย ผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. กิจกรรมกลางแจ้ง เช่น กิจกรรมนักกีฬา (athletics activity) กิจกรรมปั่นจักรยาน (cyclist activity) กิจกรรมพายเรือมังกร (dragon boating activity) กิจกรรมขี่ม้า (equestrian) กิจกรรมฤดูหนาว (winter activity) กิจกรรมตกปลา (angler activity) กิจกรรมตั้งค่ายพักแรม (camper activity)

2. กิจกรรมการผจญภัยและโลก เช่น กิจกรรมนักวิจัยทางอากาศ (air researcher activity) กิจกรรมคนเฝ้าสังเกตการณ์ทางอากาศ (air spotter activity) กิจกรรมเดินเรือทางอากาศหรือทะเล (air or sea navigation activity) กิจกรรมศิลปิน (artist activity) กิจกรรมอากาศยานศาสตร์ (astronautics activity) กิจกรรมนักดาราศาสตร์ (astronomer activity) กิจกรรมสำรวจถ้ำ (caver activity) กิจกรรมนักไต่เขา (climber activity) กิจกรรม

ประเด็นโลก (global issues activity) กิจกรรมนานาชาติ (international activity) กิจกรรมนักธรรมชาติ (naturalist activity)

3. กิจกรรมฝึกทักษะ เช่น กิจกรรมทักษะการดำรงชีวิต (survival skills activity) กิจกรรมทักษะละครสัตว์ (circus skills activity) กิจกรรมของทำมือ (DIY activity) กิจกรรมการติดต่อสื่อสาร (communicator activity) กิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (martial arts activity)

จากการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นที่สำคัญในด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. **การจัดเนื้อหาสาระตอบสนองการพัฒนาผู้เรียน** ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพ ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีความครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน และบูรณาการสอดแทรกทักษะต่างๆ ให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการคิด การลงมือปฏิบัติ และการสื่อสาร

2. **การจัดเนื้อหาสาระมุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือของประเทศสหรัฐอเมริกา มีกิจกรรมเคมี กิจกรรมการบิน กิจกรรมดาราศาสตร์ กิจกรรมสัตววิทยา กิจกรรมลูกเสือไซเบอร์ ในประเทศออสเตรเลีย เช่น กิจกรรมการออกแบบ/การสร้างสิ่งอุปกรณ์ขนาดเล็ก กิจกรรมทดลอง กิจกรรมไอที แอปพลิเคชัน โปรแกรม หุ่นยนต์ ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่มุ่งเน้นความเป็นระเบียบวินัย ศีลธรรมจรรยา และด้านคุณธรรมจริยธรรม

3. **การจัดเนื้อหาสาระนำไปสู่ความเข้าใจด้านอาชีพ** จากการศึกษาเอกสารกิจกรรมวิชาชีพพิเศษของสหรัฐอเมริกา พบว่า ในแต่ละกิจกรรมนั้น จะมีเนื้อหาสาระที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในอาชีพนั้นๆ ด้วยการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จากการไปสอบถาม สัมภาษณ์ เรียนรู้ สืบค้น เยี่ยมชมในพื้นที่ปฏิบัติงาน และบุคคลที่ปฏิบัติงานนั้นๆ ด้วยตนเอง แล้วอภิปรายสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ให้กับครูที่ปรึกษาหรือผู้ปกครองได้ฟัง

4. **การจัดเนื้อหาสาระอาจกำหนดเป็นแนวคิดหลัก (Theme)** แล้วจัดกิจกรรมบูรณาการตามแนวคิดหลักนั้นๆ ดังเช่น ในประเทศอังกฤษ มีการจัดแนวคิดหลักในการสอน 3 แนวคิด ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor) การผจญภัยและโลก (Adventure and World) และทักษะ (Skills) จากนั้นจึงใช้กิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับแนวคิดหลักนั้น

5. **การจัดเนื้อหาสาระมีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก** เมื่อวิเคราะห์เนื้อหาในกิจกรรมวิชาชีพพิเศษของต่างประเทศ จะพบว่าการเรียงลำดับเนื้อหาจากความเข้าใจในความหมายของ

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ จากนั้นจึงให้นักเรียนได้แสดงออกในด้านทักษะด้วยการเรียนรู้ จากประสบการณ์ และในตอนท้ายของกิจกรรม มีการนำเนื้อหาในส่วนการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเป็นพลเมืองดี เข้ามาด้วย

3) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ พบว่าแต่ละประเทศมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่อง ทั้งในลักษณะของการจัดกิจกรรมเป็นชมรม ชุมนุม คลับ รวมถึงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารพบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

Boy Scouts of America (2017) ได้จัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา (boy scout) ที่มีอายุ 11 – 17 ปี ผ่านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (experiential learning) เป็นกลยุทธ์สำคัญที่น่าตื่นเต้นและมีความหมาย มีการดำเนินกิจกรรม การจัดการศึกษาผ่านการกระทำ เช่น นักเรียนอาจจะได้อ่านเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ได้ฟังการอภิปราย หรือได้ดูคนอื่นจัดการ แต่นักเรียนเหล่านี้จะไม่เกิดการเรียนรู้จนกว่าจะได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแบบฉบับที่กิจกรรมวิชาชีพของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของสหรัฐอเมริกา สามารถสรุปประเด็นสำคัญของวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้ (Boy Scouts of America, 2017)

1. ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลูกเสือ ระดับประถมศึกษา ของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องออกไปศึกษาเรียนรู้จากสถานที่จริง เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ตรง เช่น กิจกรรมเหมืองแร่ในชุมชน ครูใช้วิธีการให้นักเรียนเข้าไปเยี่ยมชมเหมืองแร่ในชุมชน หรือการเข้าไปเรียนรู้ในวิทยาลัยการอาชีพ หรือวิทยาลัยชุมชน เพื่อเรียนรู้หรือฝึกอบรบสำหรับตำแหน่งงานในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่สนใจ

2. ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ สอบถาม สืบค้น ค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้จากบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ตลอดจนการสังเกตการณ์ และจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ เช่น ในกิจกรรมสถาปัตยกรรม ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการให้นักเรียนนัดพบกับสถาปนิก เพื่อขอคู่มือแบบจำลองของอาคารและแบบวาดที่ผู้สร้างจะใช้ในการก่อสร้างอาคารนี้ จากนั้นให้ผู้เรียนอภิปรายกับสถาปนิกถึงเหตุผลที่ในการเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้างที่แตกต่างกัน

3. ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยการอภิปรายกับครูที่ปรึกษากิจกรรมหรือผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นครูจะมอบหมายงานให้นักเรียนได้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในกิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยต้องได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง

หรือครูที่ปรึกษากิจกรรม จากนั้นนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาสะท้อนผลด้วยการอภิปรายกับครูที่ปรึกษาหรือผู้ปกครอง ซึ่งปรากฏในทุกกิจกรรม เช่น ในกิจกรรมแรงงานอเมริกัน เมื่อครูให้นักเรียนไปสืบค้นและเรียนรู้จากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ แล้ว นักเรียนจะต้องมาอภิปรายกับครูที่ปรึกษาของตนเองว่าสภาพแรงงานเป็นอย่างไร มีบทบาทหน้าที่อย่างไร และหน่วยงานนี้ให้บริการอะไรแก่สมาชิกของหน่วยงาน

4. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมใช้ระยะเวลายาวนาน จะเห็นได้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือในแต่ละกิจกรรมนั้น ค่อนข้างใช้เวลายาวนาน เพราะเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมมีค่อนข้างมาก และไม่สามารถใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง ในการจัดการเรียนรู้ได้

5. ครูใช้วิธีการให้นักเรียนอธิบายและให้เหตุผล โดยครูเน้นให้นักเรียนเขียนอธิบายเหตุผลตามประเด็นคำถามต่างๆ ที่ครูกำหนดให้นักเรียนได้ไปศึกษา เช่น ในกิจกรรมปักษีวิทยา ครูให้นักเรียนอธิบายถึงความจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับนก และให้เหตุผลว่าทำไมนกจึงเป็นตัวชี้วัดที่มีประโยชน์ต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

6. การจัดกิจกรรมเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจสู่การประกอบอาชีพ เช่น กิจกรรมวารสารศาสตร์ ครูให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ด้วยการเข้าเยี่ยมชมสำนักงานหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือเว็บไซต์ข่าวทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่างๆ (บรรณาธิการ ธุรกิจ หรือการพิมพ์) ระยะเวลาที่เยี่ยมชมนั้นให้นักเรียนได้พูดคุยและซักถามกับผู้บริหารจากฝ่ายธุรกิจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้จัดการกับผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ และช่างภาพ และการทำหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และเว็บไซต์ข่าวทางอินเทอร์เน็ตที่ดี เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เข้าใจในอาชีพนั้นๆ มากยิ่งขึ้น

7. การจัดกิจกรรมเน้นการวิเคราะห์และแยกแยะองค์ความรู้ต่างๆ ผ่านการใช้คำถามที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าของนักเรียน จากนั้นจึงให้นักเรียนเขียนอธิบายและอภิปรายกับครูที่ปรึกษากิจกรรม เช่น ในกิจกรรมดิจิทัลเทคโนโลยี ครูให้นักเรียนอภิปรายถึงความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างระหว่างคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และคอนโซลเกม

8. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ผ่านความร่วมมือของคนในครอบครัว ในแต่ละกิจกรรมนั้น นอกจากนักเรียนจะได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ครูยังมอบหมายให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ที่บ้านของตน และพูดคุย หาแนวทาง วางแผนการปฏิบัติงานที่บ้านตามรายละเอียดกิจกรรมนั้นๆ เช่น ในกิจกรรมพลังงาน ครูให้นักเรียนอธิบายถึงวิธีการที่ตนเองและครอบครัวสามารถใช้พลังงานอย่างชาญฉลาดมากขึ้น ผ่านการสนทนากับคนในครอบครัว และวางแผนการอนุรักษ์พลังงานภายในบ้านร่วมกัน

9. ครูคำนึงถึงความปลอดภัยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเป็นสำคัญ ในแต่ละกิจกรรมของกิจกรรมลูกเสือนี้ ส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นกิจกรรมผจญภัย และกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งอาจมีอันตรายเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม ดังนั้นในก่อนการเริ่มกิจกรรมในแต่ละครั้ง นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงอันตรายและแนวทางการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม เช่น ในกิจกรรมนักไต่เขา นักเรียนจะต้องอธิบายถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นขณะเข้าร่วมกิจกรรมไต่เขาและสิ่งทีนักเรียนควรทำเพื่อหาแนวทางป้องกันการอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

10. นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ผ่านการให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติจริง เช่น ในกิจกรรมการดูแลสุนัข ครูให้นักเรียนใช้เวลา 2 เดือน ในการเก็บข้อมูลและดูแลสุนัขของตนเอง โดยเก็บข้อมูลในเรื่องตารางการให้อาหาร ชนิดของอาหารที่ใช้ ปริมาณอาหาร ช่วงเวลาการออกกำลังกาย ตารางการฝึกอบรม บันทึกรน้ำหนักตัวของสุนัขในทุกสัปดาห์ ตารางการอาบน้ำและการอาบน้ำ การพบสัตวแพทย์เมื่อจำเป็น ค่าใช้จ่าย รวมถึงคำอธิบายสั้นๆ เกี่ยวกับประเภทของที่อยู่อาศัยหรือที่พักของตนเองเมื่อต้องการเลี้ยงสุนัข หรือในกิจกรรมการแกะสลักไม้ นักเรียนได้ลงมือแกะสลักไม้อย่างง่ายๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ Scouts Australia (2016) ได้กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมประจำสัปดาห์ ด้วยการวางแผนกิจกรรมผจญภัยในช่วงสุดสัปดาห์ ผ่านการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการเป็นผู้นำการลาดตระเวนหรือผู้ช่วยผู้ลาดตระเวน และช่วยเหลือในการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ

2. กิจกรรมการฝึกอบรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ด้วยการจัดให้ลูกเสือได้เผชิญกับกิจกรรมที่หลากหลายประเภท โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของการผจญภัยและความสนใจส่วนบุคคล เช่น การปีนป่ายลงเขาด้วยเชือก การสำรวจถ้ำ การชมพระอาทิตย์ขึ้น การไต่เขา การถ่ายภาพ งานศิลปะ

3. การจัดให้มีการชุมนุม ด้วยการจัดค่ายพักแรมค้างคืนเพื่อให้ลูกเสือในแต่ละภูมิภาคทั่วประเทศสามารถเข้าร่วมได้ โดยจัดขึ้นทุก ๆ 3 ปี ซึ่งนับว่าเป็นการผจญภัยที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของลูกเสือ ซึ่งลูกเสือหลายพันคนจากทั่วประเทศออสเตรเลียและต่างประเทศได้มีโอกาสพบกันเพื่อทำกิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมท้าทาย และกิจกรรมบันเทิงสนุกสนาน

4. การจัดให้มีการจัดชุมนุมของรัฐ ด้วยการดำเนินการในทุกๆ ปี ในเดือนสิงหาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ลูกเสือทั่วประเทศนิวเซาท์เวลส์เข้าร่วมชุมนุม ลาดตระเวน และเดินป่า ระหว่างศูนย์กิจกรรมหลัก 4 แห่ง รอบ Cataract Scout Park

จากการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นที่สำคัญในด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยผ่านวิธีการที่หลากหลายและการลงมือปฏิบัติจริง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงของตนเอง ผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ และให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ สอบถาม สืบค้น ค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้จากบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ตลอดจนการสังเกตการณ์ และจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้

2. การให้ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายงานให้นักเรียนได้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในกิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยต้องได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครองหรือครูที่ปรึกษากิจกรรม จากนั้นนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาสะท้อนผลด้วยการอภิปรายกับครูที่ปรึกษาหรือผู้ปกครอง

3. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมใช้ระยะเวลายาวนาน หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือในแต่ละกิจกรรมนั้น จะใช้เวลาต่อเนื่องและยาวนาน เพราะเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมมีค่อนข้างมาก และไม่สามารถใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง ในการจัดการเรียนรู้ได้

4. การจัดกิจกรรมเน้นการวิเคราะห์และแยกแยะองค์ความรู้ต่างๆ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูใช้คำถามที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินคุณค่าของนักเรียน จากนั้นจึงให้นักเรียนเขียนอธิบายและอภิปรายกับครูที่ปรึกษากิจกรรม

5. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ผ่านความร่วมมือของคนในครอบครัว เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วมอบหมายให้นักเรียนได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ที่บ้านของตน และพูดคุย หาแนวทาง วางแผนการปฏิบัติงานที่บ้านตามรายละเอียดกิจกรรมนั้นๆ

6. กิจกรรมการฝึกอบรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เผชิญกับกิจกรรมที่หลากหลายประเภท โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของการผจญภัยและความสนใจส่วนบุคคล

จะเห็นได้ว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศนั้น จะมุ่งเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การสัมภาษณ์ การสังเกต การจดบันทึก การเข้าเยี่ยมชม การอภิปราย การพูดคุยสอบถาม การลงมือปฏิบัติจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการเรียนรู้กับครูที่ปรึกษากิจกรรมหรือผู้ปกครอง ซึ่งจะนำมาสู่ความเข้าใจในกิจกรรมนั้นๆ อย่างแท้จริง

4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

โดยทั่วไปแล้วการจัดการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ มักดำเนินการในลักษณะกิจกรรม ชุมนุม หรือชมรมลูกเสือ โดยมีครู อาจารย์เป็นที่ปรึกษากิจกรรม ทั้งนี้การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ จะมีลักษณะที่แตกต่างจากเนื้อหาวิชาอื่นๆ เพราะ กิจกรรมลูกเสือเน้นทักษะการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านตามช่วงวัย ทั้งนี้การ จากศึกษาเอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของ ต่างประเทศ ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ดังนี้

Boy Scout of America (2017) พบว่า มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียน การสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

1. ประเมินโดยการเข้าร่วมกิจกรรม ในการวัดและประเมินผลกิจกรรม ลูกเสือสามัญ ของประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีการจัดทำหนังสือแบบฝึกหัดสำหรับกิจกรรมลูกเสือ (workbook) โดยจะมีแบบฝึกกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจจะเข้าร่วมได้เขียนอธิบายสิ่งที่ ตนเองได้เรียนรู้หลักจากเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ดังเช่นกิจกรรมการเลี้ยงดูสุนัข ผู้เรียนจะต้องตอบ คำถามในแบบฝึกหัดของตน แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจและให้คะแนน ดังรายละเอียด ตัวอย่างสมุดกิจกรรมการดูแลสุนัข ในภาพที่ 4

Dog Care

Merit Badge Workbook

This workbook can help you but you still need to read the merit badge pamphlet.
 This Workbook can help you organize your thoughts as you prepare to meet with your merit badge counselor.
 You still must satisfy your counselor that you can demonstrate each skill and have learned the information.
 You should use the work space provided for each requirement to keep track of which requirements have been completed,
 and to make notes for discussing the item with your counselor, not for providing full and complete answers.
 If a requirement says that you must take an action using words such as "discuss", "show",
 "tell", "explain", "demonstrate", "identify", etc, that is what you must do.

Merit Badge Counselors may not require the use of this or any similar workbooks.

No one may add or subtract from the official requirements found in Boy Scout Requirements (Pub. 33216 – SKU 63768).
 The requirements were last issued or revised in 2017 • This workbook was updated in May 2017.

Scout's Name: Unit:
 Counselor's Name: Counselor's Phone No.:

<http://www.USScouts.Org> • <http://www.MeritBadge.Org>

Please submit errors, omissions, comments or suggestions about this **workbook** to: Workbooks@USScouts.Org
 Comments or suggestions for changes to the **requirements** for the **merit badge** should be sent to: Merit.Badge@Scouting.Org

***The activities used to fulfill the requirements for the Dog Care merit badge may not be used to help fulfill requirements for other merit badges.**

1. Do the following:
 - a. Briefly discuss the historical origin and domestication of the dog.

Workbook © Copyright 2017 - U.S. Scouting Service Project, Inc. - All Rights Reserved
 Requirements © Copyright, Boy Scouts of America (Used with permission.)
 This workbook may be reproduced and used locally by Scouts and Scouters for purposes consistent with the programs of the
 Boy Scouts of America (BSA), the World Organization of the Scout Movement (WOSM) or other Scouting and Guiding Organizations.
 However it may NOT be used or reproduced for electronic redistribution or for commercial or other non-Scouting
 purposes without the express permission of the U. S. Scouting Service Project, Inc. (USSSP).

ภาพที่ 4 สมุดบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของประเทศสหรัฐอเมริกา

2. ประเมินด้วยการประเมินตนเอง (self-assessment) ในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะและเจตคติของตนเอง โดยเกณฑ์ในการประเมินตนเองนั้น เป็นระดับ 3 2 1 ตามลำดับ ดังนี้

3 หมายถึง มีการปฏิบัติในข้อคำถามนั้นๆ เป็นประจำ

2 หมายถึง มีการปฏิบัติในข้อคำถามนั้นๆ เป็นบางครั้ง

1 หมายถึง มีการปฏิบัติในข้อคำถามนั้นๆ น้อยมาก

ตั้งตัวอย่างข้อคำถาม เช่น

1. สมาชิกภายในหมู่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมอย่างน้อย 10 ครั้งใน 1 ปี ระบุระดับคะแนน.....
2. ลูกเสือได้รับการสนับสนุนให้ทำความดีในทุกวัน ระบุระดับคะแนน.....
3. เมื่อหมู่ลูกเสือมีการอยู่ค่ายพักแรม สามารถกางเต็นท์สำหรับพักค้างแรมได้ ระบุระดับคะแนน.....
4. สมาชิกภายในหมู่มีความยึดมั่นในการปฏิบัติตามกฎและคำปฏิญาณร่วมกัน ระบุระดับคะแนน.....
5. ลูกเสือมีความมั่นใจและมีแรงจูงใจ ระบุระดับคะแนน.....

3. ประเมินโดยการตรวจสอบรายการ ในแต่ละกิจกรรมของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ครูจัดให้นักเรียน โดยกำหนดลงในแบบฝึกกิจกรรมนั้น จะมีการกำหนดรายการที่นักเรียนต้องปฏิบัติได้ ซึ่งจะมีรายการให้นักเรียนได้ปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรม และได้ลงมือปฏิบัติจริง จากนั้นจึงเขียนอธิบายลงในแบบฝึกกิจกรรมและนำเสนอครูที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อให้ครูได้ตรวจสอบความถูกต้องในแต่ละรายการ

4. ครูเป็นผู้ประเมินเป็นหลัก แม้ว่าการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ แล้วประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองด้วยการประเมินตนเอง รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรม แต่สุดท้ายแล้วครูที่ปรึกษากิจกรรมจะเป็นผู้ประเมินหลักในการประเมินผลผู้เรียน เพราะครูผู้สอนจะเป็นผู้ถามคำถาม พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน จากนั้นจึงทำการประเมินผลผู้เรียนจากการตรวจสอบรายการต่างๆ ที่ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม

นอกจากนี้ Scouts Australia (2016) ได้กำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน โดยประเทศออสเตรเลียได้จัดทำคู่มือสำหรับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ มีการนำเสนอกิจกรรมลูกเสือต่างๆ มากมาย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทั้ง 6 ด้าน หรือที่เรียกรวมกันว่า "SPICES" และได้กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมอย่างชัดเจน อาทิ ในการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร ครูจะต้องประเมินผลนักเรียนว่าผ่านกิจกรรมหรือไม่จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน หรือการให้ระดับคะแนน โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน เป็นต้น

2. การประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของประเทศออสเตรเลียนั้น เป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม มิใช่การเรียนรู้ภายในห้องเรียน ดังนั้นนักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรม โดยเน้นการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันทำความสะอาดออสเตรเลีย กิจกรรมมลพิษและขยะ กิจกรรมการปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งลูกเสือทุกคนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรม จึงจะได้รับการประเมินให้ผ่านในกิจกรรมนั้นๆ

3. ผู้มีส่วนในการประเมินผลการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือนั้น ได้เปิดโอกาสให้บุคคลต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู นักเรียน เพื่อนร่วมชั้น โดยใช้แบบประเมินฉบับเดียวกัน แต่ต่างกันที่บุคคลที่ทำการประเมิน

ในประเทศอังกฤษ (Boy Scout of UK, 2008) ได้มีแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การตรวจสอบรายการ (checklist) เป็นการตรวจสอบรายการสิ่งที่นักเรียนทำได้หรือทำไม่ได้ ด้วยการกำหนดเกณฑ์การผ่านกิจกรรมนั้นๆ ดังเช่นในกิจกรรมลูกเสือวิชาพิเศษในทุกกิจกรรม จะกำหนดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆ โดยมีครูเป็นผู้ประเมิน

2. การทดสอบวัดการปฏิบัติ (performance test) เป็นแบบทดสอบที่วัดความสามารถในการทำงาน ทำกิจกรรม วัดทักษะของนักเรียน โดยการปฏิบัติจริง เพื่อดูลักษณะการทำงาน ความสามารถ และผลงานที่สำเร็จ ซึ่งครูที่ปรึกษาทำการประเมินผลนักเรียนจากสมุดบันทึกกิจกรรมนักเรียน

3. การสังเกต (observation) โดยครูเป็นผู้สังเกตความสนใจ ตั้งใจ ในการทำงาน of นักเรียน เช่น บุคลิกภาพ ท่วงท่าวาจา ปฏิภาณไหวพริบ ทักษะคิด นิสัยบางประการ จากคำพูด การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ในกรณีที่นักเรียนทำกิจกรรม

4. การตรวจผลงาน (checking) เป็นการวัดจากผลงานสำเร็จ ทำให้ครูได้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียน การแก้ปัญหา ความถูกต้อง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังเช่นผลงานที่นักเรียนทำสำเร็จจากการไปสืบค้น และลงมือปฏิบัติจริง แล้วนำมาอภิปรายกับครูที่ปรึกษากิจกรรม นอกจากนี้ The Singapore Scout Association (2013) ยังได้กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือไว้ว่า จะต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งไม่ควรเน้นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

จากการศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ในต่างประเทศนั้น มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ และการวัดและประเมินผลควรต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตามลักษณะของเนื้อหาและกิจกรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศมีการกำหนดกิจกรรมต่างๆ มาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากมาย ซึ่งลักษณะของเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมย่อมมีความแตกต่างกัน ดังนั้นวิธีการวัดและประเมินผลควรมีความหลากหลายตามเนื้อหาของกิจกรรมนั้นๆ เช่น การตรวจสอบรายการ การเข้าร่วมกิจกรรม การทดสอบวัดการปฏิบัติ การสังเกต การตรวจผลงาน เป็นต้น

จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และสรุปเปรียบเทียบประเด็นสำคัญที่มีความแตกต่างกันดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

ประเด็นเปรียบเทียบ	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของประเทศไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของต่างประเทศ
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้	1. มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ	1. มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ

ตารางที่ 9 (ต่อ) การเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

ประเด็นเปรียบเทียบ	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของประเทศไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของต่างประเทศ
	<ol style="list-style-type: none"> มีทักษะต่างๆ มีคุณธรรม จริยธรรม มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 	<ol style="list-style-type: none"> มุ่งเน้นความเป็นระเบียบวินัย ความมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่ดี มุ่งเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นการพัฒนาพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ของผู้เรียน
ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้	<p>ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> เนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตร เนื้อหาวิชาพิเศษตามหลักสูตร 	<ol style="list-style-type: none"> การจัดเนื้อหาสาระตอบสนองการพัฒนาผู้เรียน การจัดเนื้อหาสาระมุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การจัดเนื้อหาสาระนำไปสู่ความเข้าใจด้านอาชีพ การจัดเนื้อหาสาระอาจกำหนดเป็นแนวคิดหลัก (Theme) การจัดเนื้อหาสาระมีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก
ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามที่หลักสูตรในแต่ละระดับชั้นกำหนด การจัดกิจกรรมควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> การจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การให้ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมใช้ระยะเวลายาวนาน การจัดกิจกรรมเน้นการวิเคราะห์และแยกแยะองค์ความรู้ต่างๆ

ตารางที่ 9 (ต่อ) การเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

ประเด็นเปรียบเทียบ	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของประเทศไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของต่างประเทศ
		<p>5. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ผ่านความร่วมมือของคนในครอบครัว</p> <p>6. กิจกรรมการฝึกอบรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน</p>
<p>ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p>	<p>1. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลแบบต่าง ๆ เช่น การทดสอบ การสังเกต การสอบถาม การตรวจผลงาน และสามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว</p> <p>2. การเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>3. การวัดและประเมินผลวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ใช้วิธีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</p> <p>4. กำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”</p>	<p>1. ลักษณะการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน ในต่างประเทศ นั้น มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ และการวัดและประเมินผลควรต่อเนื่องและสม่ำเสมอ</p> <p>2. มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตามลักษณะของเนื้อหาและกิจกรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศมีการกำหนดกิจกรรมต่างๆ มาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากมาย ซึ่งลักษณะของเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ) การเปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ
สามัญ ระดับประถมศึกษา ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

ประเด็นเปรียบเทียบ	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรม ลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรม ลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ
		ย่อมมีความแตกต่างกัน ดังนี้วิธีการ วัดและประเมินผลควรมีความ หลากหลายตามเนื้อหาของกิจกรรม นั้นๆ เช่น การตรวจสอบรายการ การเข้าร่วมกิจกรรม การทดสอบวัด การปฏิบัติ การสังเกต การตรวจ ผลงาน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือ แนวทางการจัดการเรียนการ
สอน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ

ปกครอง สุปัญญา (2551) ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงาน
กิจกรรมลูกเสือวิสามัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสกลนคร
ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาการ
ดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรม
ลูกเสือวิสามัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนลูกเสือวิสามัญ มีความ
คิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญ โดยรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จักรี ศรีประนมม (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกเสือ
สามัญตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกเสือสามัญ
ตามความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาการทำงานและ

การดำเนินชีวิต และด้านการพัฒนาการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกเสือสามัญ จำแนกตามชั้นเรียน โดยภาพรวมและด้านการพัฒนาตนเอง ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต และด้านการพัฒนาการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกเสือสามัญ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อดุลย์รัตน์ นิมเจริญ (2553) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ และผู้กำกับกองลูกเสือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านงานประจำ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดตั้งกลุ่มกองลูกเสือ 2) ด้านกิจกรรมพิเศษ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมให้กับลูกเสือเป็นไปตามความเหมาะสมของวัยและความต้องการของลูกเสือ 3) ด้านการพัฒนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ มีการวางแผนการดำเนินการพัฒนา โดยผู้อำนวยการเป็นผู้ดำเนินการ

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน

ภาขวัญ ทศนธนากร (2557) ศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้กีฬา 유도ในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้กีฬา 유도ในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้กีฬา 유도ในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชา 유도ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการเรียนการสอนวิชา 유도 จำนวน 8 คน จาก 7 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้กีฬา 유도ในระดับมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหา ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา 2) แนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้กีฬา 유도ตัวในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหา ควรกำหนดวัตถุประสงค์การสอนให้ครอบคลุมกับเนื้อหาทักษะกีฬาทั้งหมด ควรกำหนดลักษณะของรายวิชา โยโดเป็นวิชาบังคับ ควรกำหนดเนื้อหาวิชาและทักษะกีฬา โยโดในขั้นพื้นฐาน และควรสอนวิธีการนำทักษะกีฬา โยโดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรกำหนดระเบียบ แนวทางปฏิบัติ

ต่างๆ และข้อกำหนดในการป้องกันการบาดเจ็บภายในชั้นเรียน ควรอธิบายและสาธิตทักษะยูโดต่างๆ ให้นักเรียนดูมากกว่าหนึ่งครั้ง โดยเฉพาะในทักษะการทุ่มที่มีรายละเอียดในการฝึกมาก ควรให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) จากการเรียน ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ควรเป็นพื้นที่ เรียบวางเบาบนเวทีไม้อัดที่มีความแข็งแรง เบาะที่ใช้ควรเป็นเบาะยูโดหากงบประมาณไม่เพียงพอ ควรใช้เบาะกันกระแทกฟองน้ำหุ้มหนังเทียม และควรจัดทำสื่อการสอนออนไลน์เพื่อให้นักเรียนศึกษา หาข้อมูลเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ควรวัดและประเมินผล ทักษะต่างๆ เป็นระยะ ควรสอบนักเรียนในทุกทักษะ โดยทักษะการล้มควรสอบทุกท่า ส่วนทักษะการ ทุ่มและทักษะการปล้ำอาจให้นักเรียนเลือกสอบตามสภาพและความเหมาะสม

นันทวัน วงษ์ประเสริฐ (2556) ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ: กรณีศึกษาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพล ศึกษา กับครูพลศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้พลศึกษา 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการ จัดการเรียนรู้พลศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน คือ เชิงปริมาณ เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วประเทศ 50 โรงเรียนๆ ละ 1 คน และครูพลศึกษา 100 คน โรงเรียน ละ 2 คน แบบสอบถามได้รับคืนกลับมาร้อยละ 92 จากทั้งหมด 150 ฉบับ เชิงคุณภาพเป็นการ สัมภาษณ์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 5 คน และครูพลศึกษา 5 คน รวม 10 คน จาก 5 ภูมิภาค เครื่องมือการวิจัยได้รับการตรวจสอบค่าความตรง IOC ที่ระดับ .96 และความ เทียงครอนบาคแอลฟาที่ .98 ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้พลศึกษาในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสถานศึกษา ด้านครูพลศึกษา ด้านผู้เรียน สภาพปัญหาโดย ภาพรวมพบว่ามีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ขณะที่ความต้องการจำเป็นในทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัญหาด้านสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมาก 2) การ เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กับครู พลศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้พลศึกษา พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ด้านสถานศึกษา ควรมีการ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อการเรียนรู้ ด้านครูพลศึกษา ควรมีการจัดอบรมครูพลศึกษาในเรื่องของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา และเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Mitchener and Anderson (1989, อ้างถึงใน เขาวนิ ผสมทรัพย์, 2546) ได้ทำวิจัยเรื่อง มุมมองของครูในการพัฒนาและนำหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมไปใช้ เป็นกรณีศึกษา ในการรับรู้ของครูมัธยมศึกษาในหลักสูตรที่มีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม 14 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูยังสนใจและเป็นกังวลกับเนื้อหาที่มาก 2) ขาดทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม 3) ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการประเมิน 4) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดกับนักเรียน และ 5) ความสับสนในบทบาทของตัวเอง

David Royse (1998) ศึกษาเรื่อง หลักสูตรลูกเสือและเนตรนารีในฐานะที่ช่วยสอดแทรกความมั่นใจในตนเองของวัยรุ่น ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้เป็นการทดสอบการเข้าร่วมของเนตรนารีและการใช้หลักสูตรลูกเสือในฐานะที่ช่วยสอดแทรกความมั่นใจในตนเองของวัยรุ่นเพศหญิง โดยพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างก่อนและหลังการทดลอง อย่างไรก็ตามเนตรนารีมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนลูกเสือ และสำหรับเนตรนารีที่มีอายุแตกต่างกันพบว่ามีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ความมั่นใจในตนเองจะลดต่ำลงตามอายุจากการวัดโดยใช้มาตรวัดความมั่นใจในตนเองและดัชนีชี้วัดความมั่นใจในตนเองของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg)

Chen and Chung (2000 อ้างถึงใน เขาวนิ ผสมทรัพย์, 2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความเป็นไปได้ในการพัฒนาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในประเทศไต้หวัน เป็นการศึกษาเจตคติที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้ปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้จัดทำหลักสูตรในโรงเรียน 12 โรงเรียน ในประเทศไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนยังขาดวิสัยทัศน์และภาพรวมของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน 2) ผู้บริหารโรงเรียนและครูขาดความมั่นใจในศักยภาพของตนในการตัดสินใจที่เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 3) มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบปัญหาและข้อจำกัดของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้ 1) ขาดความเต็มใจ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ขาดความไว้วางใจและความถูกต้อง และ 3) ไม่มีการประเมินและให้ข้อมูลป้อนกลับหลังจากการพัฒนาหลักสูตรเสร็จแล้ว และปัญหาและข้อจำกัดของครูคือ 1) ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน และ 2) ขาดความเข้าใจในการทำงานเป็นกลุ่ม

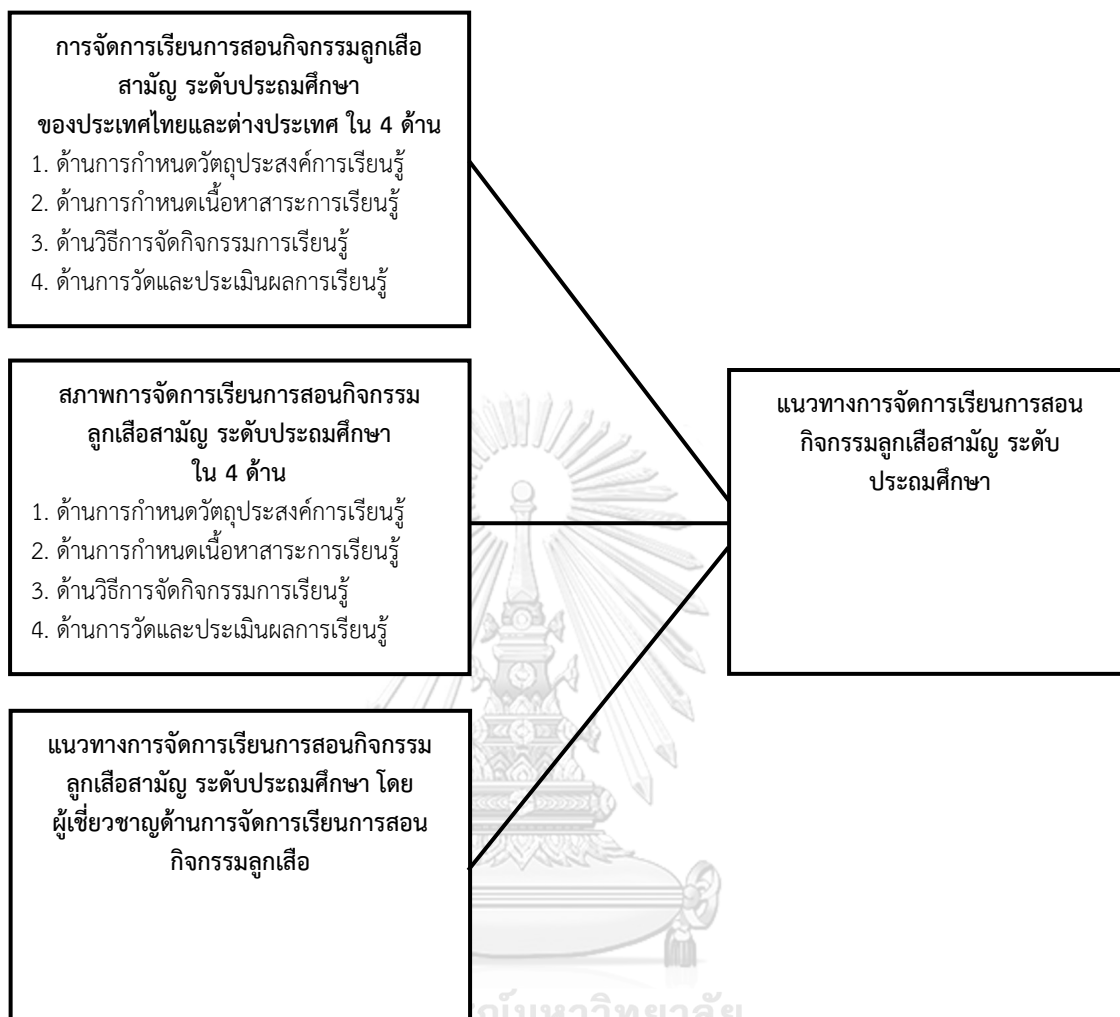
Kathleen E. Denny (2011) ศึกษาเรื่อง เพศในบริบท เนื้อหาสาระ และแนวทางการเรียนรู้ ด้วยการเปรียบเทียบเนื้อหาทางเพศในหนังสือคู่มือลูกเสือและเนตรนารี โดยผู้วิจัยได้สำรวจเนื้อหาทางเพศในคู่มือลูกเสือและเนตรนารีด้วยการวิเคราะห์ว่าเพศมีผลต่อบริบทและเนื้อหา

กิจกรรมลูกเสือเช่นเดียวกับการศึกษาเกี่ยวกับลูกเสือว่ามีแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างไร ผลการวิจัยพบว่าเนตรนารีต้องการกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายของเนื้อหาสาระที่แสดงให้เห็นในบริษัทในกลุ่มมากกว่าลูกเสือ ส่วนลูกเสือต้องการความสมดุลมากกว่ากิจกรรมที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระทางวิทยาศาสตร์และกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะน้อยพอสมควรมากกว่าเนตรนารี หนังสือคู่มือเนตรนารีแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เป็นอิสระและคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในทางตรงกันข้ามหนังสือคู่มือลูกเสือทำให้ง่ายขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวกับสติปัญญาด้วยความเชื่อมั่นในการจัดระเบียบของเนื้อหาและถูกนำมาใช้ด้วยกัน โดยข้อความในหนังสือคู่มือเนตรนารีมีการส่งเสริมความเป็นปัจจุบันในวัฒนธรรมของผู้หญิง ส่วนข้อความในหนังสือคู่มือลูกเสือมีการส่งเสริมความเป็นชายที่เข้มแข็ง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนลูกเสือพบว่า โรงเรียนที่จัดกิจกรรมลูกเสือส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในการสอนลูกเสือ ครูส่วนใหญ่ให้ความสนับสนุนในการสอนแต่ไม่ได้ให้ความสนใจในการติดตามผลที่จะได้รับอย่างจริงจัง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่มีเวลาที่จะสนใจและร่วมมือในกิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอ การสอนวิชาลูกเสือโดยเน้นเฉพาะภาคทฤษฎีจะทำให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาลูกเสือน้อย วิธีสอนที่ควรใช้ในวิชาลูกเสือมากที่สุด คือการบรรยายและสาธิต การสอนวิชาลูกเสือควรสอนรวมทั้งระดับชั้นสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ควรจัดกิจกรรมการร้องเพลงและเล่นเกมประกอบการสอนด้วย และควรสอนให้นักเรียนนำกฎและคำปฏิญาณไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจ ความสนใจหรือขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารที่จะให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีประสิทธิภาพ ครูที่สอนลูกเสือไม่มีแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ทำให้ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ครบทุกขั้นตอน ไม่มีการประชุมทำความเข้าใจร่วมกันของผู้กำกับลูกเสือ และไม่มีการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพปัจจุบัน และประเด็นที่สำคัญในด้านอื่นๆ ได้แก่ ไม่มีการพัฒนาตนเองในด้านประสบการณ์การสอน โดยการศึกษาค้นคว้า ฝึกอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้สูงขึ้นเพื่อสามารถนำปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ไปใช้ได้เหมาะสม การจัดการเรียนการสอนไม่ครบขั้นตอน สอนไม่เต็มเวลา ไม่ตรงตามหลักสูตร อีกทั้งการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ โดยมีการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหา ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านสถานศึกษา ด้านครู ด้านผู้เรียน ด้านการจัดหลักสูตร และด้านกระบวนการเรียนการสอน

จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานของกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาหรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ แต่มีการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ในลักษณะการพัฒนาระบบการเรียนรู้หรือการนำรูปแบบ วิธีการเรียนรู้ และเทคนิคการสอน มาใช้กับการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือ ค่อนข้างน้อย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน เพราะจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่ามีการศึกษาสภาพการบริหารงานและการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ในระดับกลุ่มจังหวัด และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในภาพรวมทั้งประเทศได้ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการจะศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้ได้ทราบถึงสภาพที่เป็นจริงของการจัดการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือต่อไป ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือในการนำวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อันจะทำให้เกิดผลสำเร็จกับผู้เรียนและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการลูกเสือต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยเน้นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และ 2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดแบบแผนการวิจัย
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล
7. การสรุปขั้นตอนการวิจัย

การกำหนดแบบแผนการวิจัย

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถกำหนดแบบแผนการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ โดยจากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ในระดับประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจำแนกประเภท วิเคราะห์เนื้อหา และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ไปหาข้อสรุปรวมของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

2. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาจาก 1) ผลการวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

สามัญ ระดับประถมศึกษา 2) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาเป็นสรุปและนำเสนอเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้ดังนี้

1. ประชากร

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภูมิภาคต่างๆ ของไทย จำนวน 6 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก และภาคใต้ โดยมีกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลคือ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ

2. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้มาโดยการสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอน (multi – stage random sampling) โดยผู้วิจัยมีเหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดเล็ก ปานกลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ ซึ่งครอบคลุมทุกขนาดของโรงเรียนในประเทศไทย สามารถเป็นตัวแทนที่ดีในการอ้างอิงไปยังประชากรได้

2) โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในระดับประถมศึกษา โดยผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนอาจจะมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีความพร้อมทางด้านจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จึงสามารถจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือได้อย่างจริงจังและทั่วถึง

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้พิจารณาตารางการเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น (confidence interval) 95% โดยผู้วิจัยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน (e) $\pm 5\%$ เมื่อขนาดกลุ่มประชากรมีจำนวนไม่จำกัด ทำให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มไปร้อยละ 15 ของจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ เพื่อชดเชยอัตราการตอบกลับของข้อมูล โดยดำเนินการสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1.1 สุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยมีหน่วยการสุ่ม คือ ภูมิภาค แบ่งออกเป็น 6 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคกลาง มาเป็นตัวอย่าง โดยกำหนดร้อยละ 70 ของจำนวนจังหวัดในแต่ละภูมิภาค รวมเป็นจังหวัดตัวอย่างทั้งหมด 55 จังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า จังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตภูมิภาคเดียวกัน ย่อมมีลักษณะภูมิประเทศ ดิน ฟ้า อากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และลักษณะทางประชากรคล้ายคลึงกัน ดังนั้นเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความครอบคลุมกับประชากรมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจังหวัดเป็นร้อยละ 70 ของแต่ละภูมิภาค ซึ่งจะทำให้การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นไปได้เหมาะสมทั้งหลักทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ภูมิภาค จำนวนจังหวัดทั้งหมด และจำนวนกลุ่มตัวอย่างจังหวัดที่ใช้ในการวิจัย

ภูมิภาค	จำนวนจังหวัดทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจังหวัด (ร้อยละ 70)
เหนือ	9	7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20	14
ตะวันตก	5	4
กลาง	22	15
ตะวันออก	7	5
ใต้	14	10
รวม	77	55

1.2 การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยมีหน่วยการสุ่มคือ จังหวัด จากการกำหนดร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจังหวัดเป็นร้อยละ 70 ของแต่ละภูมิภาค เพื่อให้ได้จำนวนมากพอ ครอบคลุมประชากรทั้งหมด และได้จำนวนตามที่กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างไว้ ทำให้

ผู้วิจัยได้รายชื่อจังหวัดจากการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก จำนวนทั้งสิ้น 55 จังหวัด ใน 6 ภูมิภาค ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ภูมิภาค จำนวนจังหวัด และจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ภูมิภาค	จำนวนจังหวัด (ร้อยละ 70)	จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
เหนือ	7	อุตรดิตถ์ น่าน เชียงราย แพร่ ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่
ตะวันออกเฉียงเหนือ	14	หนองคาย หนองบัวลำภู ร้อยเอ็ด สุรินทร์ สกลนคร บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร อุบลราชธานี นครพนม ขอนแก่น อุดรธานี นครราชสีมา เลย
ตะวันตก	4	ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี
กลาง	15	กรุงเทพมหานคร นครปฐม สุพรรณบุรี นครสวรรค์ นครนายก ลพบุรี สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร สระบุรี อุทัยธานี สุโขทัย นนทบุรี สมุทรปราการ ปทุมธานี
ตะวันออก	5	จันทบุรี ปราจีนบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี
ใต้	10	ภูเก็ต ชุมพร สงขลา สตูล พังงา นครศรีธรรมราช กระบี่ ปัตตานี นราธิวาส สุราษฎร์ธานี
รวม	55	

1.3 การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยมีหน่วยการสุ่มคือ โรงเรียน ในแต่ละจังหวัดที่สุ่มได้ ผู้วิจัยกำหนดโรงเรียนที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งพื้นที่การศึกษาออกเป็นโรงเรียนที่มีที่ตั้งในเมือง 2 โรงเรียน (ขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน ขนาดปานกลางหรือเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน) และโรงเรียนที่มีที่ตั้งนอกเมือง 2 โรงเรียน (ขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน ขนาดปานกลางหรือเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน) ซึ่งการได้มาซึ่งโรงเรียนนั้นโดยการสุ่มอย่างง่ายที่ได้มาโดยการจับสลากทำให้ได้จำนวนโรงเรียนในทุกเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งสิ้น 220 โรงเรียน ซึ่งกระจายอยู่ในจังหวัดและภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ภูมิภาค	จำนวน จังหวัด ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง จังหวัด (ร้อยละ 70)	โรงเรียน สพป. ใน เมือง	โรงเรียน สพป. นอก เมือง	รวมจำนวน โรงเรียน
เหนือ	9	7	2	2	28
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20	14	2	2	56
ตะวันตก	5	4	2	2	16
กลาง	22	15	2	2	60
ตะวันออก	7	5	2	2	20
ใต้	14	10	2	2	40
รวมทั้งสิ้น	77	55	12	12	220

1.4 การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยมีหน่วยการสุ่มคือ ครูผู้สอน จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 โรงเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ด้วยการสอบถามจากครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 3 คน จากระดับชั้นละ 1 คน รวมจำนวนครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 660 คน ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนกิจกรรม ลูกเสือ ที่ใช้ในการวิจัย

ภูมิภาค	กลุ่มตัวอย่าง จังหวัด (ร้อยละ 70)	จำนวนครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ				รวมจำนวน ครูผู้สอน
		สพป. (ในเมือง)		สพป. (นอกเมือง)		
		จำนวน โรงเรียน	จำนวน ครู	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ครู	
เหนือ	7	2	3	2	3	84
ตะวันออกเฉียงเหนือ	14	2	3	2	3	168
ตะวันตก	4	2	3	2	3	48
กลาง	15	2	3	2	3	180
ตะวันออก	5	2	3	2	3	60
ใต้	10	2	3	2	3	120
รวม	55	12	36	12	18	660

ทั้งนี้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตาราง 10 – 13 สามารถสรุปภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างได้ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 สรุปรวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากการส่งแบบสอบถามและได้รับการตอบกลับ

รายการ	ส่งไป		ตอบกลับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียน	220	100.00	197	89.54
ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	220	100.00	174	79.09
ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	220	100.00	174	79.09
ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	220	100.00	201	91.36
รวมจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	660	100.00	549	83.18

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์การวิจัย สามารถกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบคำถามจากการดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 ขั้นตอนเตรียมการในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาหาความรู้จากเอกสาร หนังสือ บทความ วารสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี แนวคิดเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดและสร้างข้อคำถามเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

1) การกำหนดเอกสารที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เอกสารที่ใช้ในการวิจัยเป็นการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยผู้วิจัยกำหนดเอกสารเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังนี้

1.1) การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของไทย เป็นเอกสารหลักสูตร กิจกรรมลูกเสือ ที่จัดทำโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือทั้งประเทศ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมาเป็นเวลาช้านาน และเป็นประเทศที่ 3 ที่เข้าร่วมการเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก ทั้งนี้เอกสารที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังนั้นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เพื่อนำไปสู่การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ต่อไป

1.2) การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของต่างประเทศ เป็นเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าต่างประเทศมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือที่แตกต่างจากประเทศไทย และประสบความสำเร็จในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ตลอดจนมีบทบาทในการดำเนินการด้านกิจการลูกเสืออย่างจริงจัง ซึ่งจะต้องเป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก มีการจัดตั้งหน่วยงานด้านกิจการลูกเสือของประเทศ และมีบทบาทในการดำเนินการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่อง และเข้าร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลกเป็นประจำ ตลอดจนมีการพัฒนางานวิจัยพัฒนาหลักสูตร และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่อง

2) เอกสารที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เอกสารด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสาร ดังนี้

2.1) เป็นเอกสารที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน อาทิ สมาคมลูกเสือแห่งชาติ โรงเรียน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างปี 2007 – 2017 ทั้งนี้ต้องเป็นเอกสารที่มีการระบุที่มา/แหล่งอ้างอิงข้อมูลอย่างชัดเจน

2.2) เป็นเอกสารที่มีเนื้อหาสาระเน้นวิธีการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ หรือนำเสนอแนวการจัดการเรียนการสอนในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมลูกเสือ ทั้งที่เป็นฉบับเอกสารและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ การจัดกิจกรรมเป็นชมรมหรือชุมนุม การจัดค่ายพักแรมลูกเสือ การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การจัดกิจกรรมวิชาพิเศษ

2.3) ภายในเอกสารต้องมีเนื้อหาที่สามารถนำมาวิเคราะห์แนวคิด/วิธีการในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือที่แสดงให้เห็นถึงแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือของประเทศนั้นๆ

3) ขั้นตอนในการคัดเลือกเอกสาร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกเอกสารด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทยและต่างประเทศ ดังนี้

3.1) รวบรวมรายชื่อเอกสารแนวปฏิบัติด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือจากสิ่งพิมพ์ทั้งที่เป็นเอกสารและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานวิทยทรัพยากร แหล่งข้อมูลออนไลน์ โดยจะต้องเป็นเอกสารที่จัดทำโดยประเทศที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น

3.2) สืบค้นเอกสารแนวปฏิบัติในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือของไทยและต่างประเทศจากแหล่งข้อมูลที่ไปรวบรวมรายชื่อ

3.3) คัดเลือกเอกสารจากเกณฑ์การคัดเลือกเอกสารที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยมีขอบเขตในการเก็บรวบรวม ดังนี้

4.1) ขอบเขตของข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวม ประกอบด้วย

4.1.1) ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

4.1.2) ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

4.1.3) ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาพิเศษในการจัดการเรียนการสอน

4.1.4) ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

4.1.5) ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

4.2) กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์เอกสาร

1.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยนำสาระสำคัญที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มาสร้างเป็นข้อคำถามในการสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

2) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลและแนวคิดจากการศึกษามาสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ หน้าที่รับผิดชอบประจำ ระดับชั้นที่ทำการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ วุฒิต่างการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาต่อสัปดาห์ วุฒิทางลูกเสือ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับลูกเสือสามัญ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 คำถามเพื่อสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีความครอบคลุมเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งข้อคำถามในส่วนนี้สร้างขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์และสรุปการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทย ดังแสดงในตารางที่ 9 (หน้า 87 – 90) มีลักษณะเป็นข้อคำถาม 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ สร้างตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดระดับการปฏิบัติออกเป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ในการสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ว่ามีการปฏิบัติในประเด็นเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะนำไปสรุปและสังเคราะห์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ต่อไป

2. แบบตรวจสอบรายการ (checklist) 2 ระดับ โดยแบ่งออกเป็นมีการปฏิบัติและไม่มีการปฏิบัติ ในการสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ว่าครูผู้สอนมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหมวดหมู่นั้นๆ หรือไม่ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงการกำหนดเนื้อหาสาระกิจกรรมลูกเสือของครูผู้สอน ซึ่งข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะนำไปสรุปและสังเคราะห์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ต่อไป

ตอนที่ 3 คำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งข้อคำถามในส่วนนี้สร้างขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์และสรุปการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 9 (หน้า 87 – 90) มีลักษณะเป็นข้อคำถาม 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบตรวจสอบรายการ (checklist) เป็นข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้ทั้งการเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ และเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว เพื่อสอบถามถึงความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีถึงสภาพที่ควรจะเป็นในด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้นั้นผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ต่อไป

2. แบบปลายเปิด (open - ended) เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตอบตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของตนเองในประเด็นที่นอกเหนือจากข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้สอบถาม

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

4) นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข และเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน ดังแสดงในภาคผนวก ก (หน้า 185) เพื่อให้ครอบคลุมและมีความถูกต้องของเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข ซึ่งเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญการฝึกอบรมลูกเสือ จำนวน 1 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 1 ท่าน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน

ดังรายละเอียดการนำเสนอแบบสอบถามต่อผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

วันที่ 11 – 14 กันยายน 2560 ผู้วิจัยได้นำจดหมายขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นการประเมินของแบบสอบถาม

วันที่ 18 กันยายน 2560 ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้นัดมารับแบบสอบถามและแบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นการประเมินของแบบสอบถาม ที่ได้ทำการประเมินเรียบร้อยแล้ว โดยสามารถสรุปภาพรวมของข้อเสนอแนะ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ประเด็นการปรับแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
ตอนที่ 1		
ข้อ 5 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนของท่าน	อาจไม่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือ	ไม่นำมาใช้เป็นประเด็นคำถาม
ตอนที่ 2		
ข้อ 3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ควรปรับเปลี่ยนข้อความจาก “การจัดการเรียนการสอนใช้วิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสมกับผู้เรียน”	ปรับเปลี่ยนข้อความเป็น “การจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการฝึกอบรมลูกเสือ 10 วิธี ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน”
ข้อ 2.4 ท่านคิดว่าควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของกิจกรรมลูกเสือหรือไม่ อย่างไร	“ควรเพิ่มเนื้อหาบางส่วน เช่น เรื่อง.....” เป็น “ควรเพิ่มเนื้อหากิจกรรมลูกเสือบางส่วน เช่น เรื่อง.....”	ปรับเปลี่ยนข้อความเป็น “ควรเพิ่มเนื้อหากิจกรรมลูกเสือบางส่วน เช่น เรื่อง.....”

โดยดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item – Objective Congruency Index: IOC) มีค่าน้อยกว่า 0.5 จำนวน ข้อคำถาม 3 ข้อ ที่ไม่สามารถนำมาใช้เป็นข้อคำถามในการวิจัยได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยไม่นำมาใช้เป็นข้อคำถามในเครื่องมือวิจัยต่อไป

4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง

5) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จำนวน 24 คน ใน 8 โรงเรียน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

ภายหลังจากการนำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ พบว่า ภาษามีความชัดเจน สื่อความได้ จำนวนข้อคำถามมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ โดยมีผลการวิเคราะห์ ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.920

- 6) ปรับปรุง แก้ไข แล้วสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล
- 7) นำเครื่องมือที่สมบูรณ์มาเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูลทั้งหมดและนำมาวิเคราะห์

ต่อไป

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยแบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ หน้าที่รับผิดชอบประจำ ระดับชั้นที่ทำการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ วุฒิต่างการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาต่อสัปดาห์ วุฒิต่างลูกเสือ และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือสามัญ

ตอนที่ 2 คำถามเพื่อสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ ของการปฏิบัติ ดังตัวอย่างข้อคำถาม เช่น

- 1.1) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรลูกเสือ
- 1.2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

1.3) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของการจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย

2) ด้านการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ส่วน คือ การกำหนดเนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร และการกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษตามหลักสูตร มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ดังตัวอย่างข้อคำถาม เช่น

2.1) การกำหนดเนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร

- (1) กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขบวนการลูกเสือ
- (2) กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- (3) กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้ง

2.2) การกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษตามหลักสูตร

(1) หมวดหม่งานช่างฝีมือและอาชีพ เช่น นักจักสาน ช่างไม้ ช่างหนัง ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ฯลฯ

(2) หมวดหม่การกีฬาและนันทนาการ เช่น นักว่ายน้ำ นักพายเรือ นักกระเชียงเรือ นักกรีฑา มวยสากลเบื้องต้น ฯลฯ

3) ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ ของการปฏิบัติ ดังตัวอย่างข้อคำถาม เช่น

3.1) การประชุม ปรึกษาหารือ และทำความเข้าใจในเรื่องหลักการวิธีการของลูกเสือ แนวการสอน และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

3.2) การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมุ่งเน้นการทำงานเป็นระบบหมู่ หรือกระบวนการกลุ่ม

3.3) การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหามากกว่าการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ ของการปฏิบัติ ดังตัวอย่างข้อคำถาม เช่น

4.1) การประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

4.2) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

4.3) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือมีเกณฑ์การวัดผลที่แน่นอน

ทั้งนี้การกำหนดค่าคะแนนสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญระดับประถมศึกษา ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	ค่าของคะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	5
ปฏิบัติมาก	4
ปฏิบัติปานกลาง	3
ปฏิบัติน้อย	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับการจัดกิจกรรม
4.56 – 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด
3.56 – 4.55	ปฏิบัติมาก
2.56 – 3.55	ปฏิบัติปานกลาง
1.56 – 2.55	ปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.55	ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีลักษณะตรวจสอบรายการ (checklist) และคำถามแบบปลายเปิด (open-ended) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามใน 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เป็นข้อคำถามว่าควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาอย่างไร

2) ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับหมวดหมู่เนื้อหาวิชากิจกรรมลูกเสือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ

3) ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือที่เหมาะสม วิธีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือที่เหมาะสม และจำนวนคาบการจัดการเรียนการสอนต่อสัปดาห์

4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือที่เหมาะสม และวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือที่เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้ดังนี้

1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดร้อยละของจังหวัด จำนวนร้อยละ 70 ของจำนวนจังหวัด ในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย ทำให้ได้จำนวน 55 จังหวัด จาก 77 จังหวัด
2. ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก ทำให้ได้จังหวัดที่จะใช้เป็นพื้นที่ ในการเก็บข้อมูล ดังตารางที่ 11
3. ผู้วิจัยค้นหาข้อมูลรายชื่อโรงเรียนในแต่ละจังหวัดที่ใช้เป็นพื้นที่สำหรับการเก็บ ข้อมูล รวบรวมรายชื่อและจัดแบ่งขนาดของโรงเรียนเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และ ขนาดใหญ่พิเศษ และแบ่งที่ตั้งของโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ในเมือง กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน พื้นที่นอกเมือง
4. ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก เพื่อให้ได้โรงเรียนที่จะใช้เป็น สนามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในจังหวัดหนึ่งๆ จะประกอบด้วยสนามสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 4 โรงเรียน เพื่อให้ได้แหล่งข้อมูลที่มีการกระจายของข้อมูลในจังหวัดนั้นๆ และเห็นถึงความแตกต่าง หลากหลายของสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียน ที่มีบริบทและที่ตั้งของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ได้แก่
 - 4.1 โรงเรียนขนาดเล็กหรือกลาง พื้นที่ในเมือง จำนวน 1 โรงเรียน
 - 4.2 โรงเรียนขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ พื้นที่ในเมือง จำนวน 1 โรงเรียน
 - 4.3 โรงเรียนขนาดเล็กหรือกลาง พื้นที่นอกเมือง จำนวน 1 โรงเรียน
 - 4.4 โรงเรียนขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ พื้นที่นอกเมือง จำนวน 1 โรงเรียน
5. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 220 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 220 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ให้ทราบ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทางไปรษณีย์ โดย เริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2560
7. ในสัปดาห์ถัดมา ผู้วิจัยได้ติดตามแบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียนต่างๆ โดยการ โทรศัพท์เพื่อสอบถามข้อมูล ในระหว่างวันที่ 2 – 6 ตุลาคม 2560 นอกจากนี้ในระหว่างนี้ผู้วิจัยยังได้ เดินทางไปส่งแบบสอบถามด้วยตนเองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อุดรธานี, หนองบัวลำภู) ภาค ตะวันออก (ปราจีนบุรี) ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร, สุพรรณบุรี)
8. อัตราการตอบกลับจากการส่งทางไปรษณีย์ มีรายละเอียดดังนี้

การตอบกลับครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 9 – 13 ตุลาคม 2560 อัตราการตอบ
กลับ จำนวน 47 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.36

การตอบกลับครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 16 – 20 ตุลาคม 2560 ระยะเวลาช่วงนี้ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดต่อไปยังโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามทุกโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์/ความร่วมมือ และผู้วิจัยได้เดินทางไปรับแบบสอบถามด้วยตนเองในโรงเรียนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อุดรธานี, หนองบัวลำภู) ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี) ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร, สุพรรณบุรี) อัตราการตอบกลับ จำนวน 121 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.00

การตอบกลับครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 23 – 27 ตุลาคม 2560 ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดตามแบบสอบถามอีกครั้ง และดำเนินการส่งแบบสอบถามกลับไปโรงเรียนเดิมที่ยังไม่มีการตอบกลับมาอีกครั้ง อัตราการตอบกลับ จำนวน 29 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.18

รวมอัตราการตอบกลับทั้ง 3 ครั้งเป็นจำนวน 197 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.50 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 อัตราการตอบกลับของโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่าง

ภาค	โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง				
	ส่งไป จำนวน (ร้อยละ)	อัตราการตอบกลับ			รวมจำนวน (ร้อยละ)
		ครั้งที่ 1 จำนวน (ร้อยละ)	ครั้งที่ 2 จำนวน (ร้อยละ)	ครั้งที่ 3 จำนวน (ร้อยละ)	
เหนือ	28(100)	8 (28.85)	12 (42.85)	2 (7.14)	22 (78.84)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	56(100)	12 (21.42)	30 (53.57)	7 (12.5)	49 (87.50)
ตะวันตก	16(100)	4 (25.00)	9 (56.25)	1 (6.25)	14 (87.50)
กลาง	60(100)	15 (25.00)	38 (63.33)	6 (10.00)	59 (98.33)
ตะวันออก	20(100)	3 (15.00)	11 (55.00)	4 (20.00)	18 (90.00)
ใต้	40(100)	5 (12.50)	21 (52.50)	9 (22.5)	35 (87.50)
รวม	220(100)	47 (21.36)	121 (55.00)	29 (13.18)	197 (89.54)

9. สรุปผลความสำเร็จของแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบกลับจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 549 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.18 ดังนี้ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 สรุปผลความสำเร็จของแบบสอบถาม

ภาค	จำนวน โรงเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง (ร้อยละ)	จำนวนแบบสอบถาม		
		แบบสอบถามที่ ส่งไป (ร้อยละ)	แบบสอบถามที่ ได้รับคืน (ร้อยละ)	แบบสอบถามที่ สมบูรณ์ (ร้อยละ)
เหนือ	28(100)	84 (100)	66 (78.84)	60 (71.42)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	56(100)	168 (100)	147 (87.50)	135 (80.35)
ตะวันตก	16(100)	48 (100)	42 (87.50)	39 (81.25)
กลาง	60(100)	180 (100)	177 (98.33)	171 (95.00)
ตะวันออก	20(100)	60 (100)	54 (90.00)	45 (75.00)
ใต้	40(100)	120 (100)	105 (87.50)	99 (82.50)
รวมทั้งสิ้น	220(100)	660 (100)	591 (89.54)	549 (83.18)

2. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

1. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล จำนวน 2 แหล่งข้อมูล ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และได้เปรียบเทียบความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 9 (หน้า 87 – 90)

1.2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และส่วนที่ 2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยมีประเด็นในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การ

เรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ และด้านการวัดและประเมินผลกิจกรรมลูกเสือสามัญ ดังแสดงไว้ในบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

2. ผู้วิจัยนำร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้อาจารย์ได้พิจารณาปรับแก้ไขตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. ผู้วิจัยดำเนินจัดสนทนากลุ่ม (focus group) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม และคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มตามเกณฑ์การคัดเลือกที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 5 ท่าน ดังแสดงในภาคผนวก ก (หน้า 186) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนต้นแบบลูกเสือ และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive random sampling) จำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ได้ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อสร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญตามรายละเอียดดังนี้

1) ผู้มีบทบาทในการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียน จำนวน 1 คน

2) ผู้มีบทบาทในการเป็นวิทยากรการฝึกอบรมลูกเสือ โดยผ่านการรับรองจากสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ และมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมลูกเสือและครูผู้กำกับลูกเสือ มาเป็นเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3) ผู้มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน

4) ผู้มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาลูกเสือ ในระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน

จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม และแจ้งวัน เวลา และสถานที่ในการสนทนากลุ่ม คือ วันจันทร์ที่ 30 ตุลาคม 2560 เวลา 10.00 – 12.00 น. ณ ห้อง 823 ชั้น 8 อาคารพระมิ่งขวัญการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ เอกสารการสนทนากลุ่ม เทปบันทึกการสนทนา รวมทั้งเครื่องดื่มและอาหารว่าง

3) ชักซ้อมความเข้าใจระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยในการทำหน้าที่จัดการบันทึกการสนทนาเพื่อให้เข้าใจขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประสานงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนา

4) ดำเนินการสนทนากลุ่มตามหลักของเทคนิคการสนทนากลุ่ม เริ่มที่คำถามที่พื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลของการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ ต่อมาจึงนำเสนอผลการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากนั้นเป็นการระดมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

4. เมื่อจบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม รวมทั้งข้อเสนอแนะในประเด็นที่น่าสนใจที่เกิดจากการสนทนากลุ่ม โดยสรุปออกมาเป็นความเรียงหรือตารางตามความเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษาศาภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows Version 22) หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 คำถามเพื่อสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ลักษณะ ตามประเภทของข้อคำถาม ในแบบสอบถาม ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ของแต่ละข้อ โดยให้คำตอบตามอัตราการประมาณค่า ซึ่งมีระดับ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ มาตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ว่ามีการปฏิบัติในประเด็นเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง โดยใช้เกณฑ์ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงการแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย และสภาพปัจจุบัน

ระดับค่าเฉลี่ย	สภาพปัจจุบัน
4.50 – 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด
3.50 – 4.49	ปฏิบัติมาก
2.50 – 3.49	ปฏิบัติปานกลาง
1.50 – 2.49	ปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.49	ปฏิบัติน้อยที่สุด

1.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) ว่าครูผู้สอนมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหมวดหมู่นั้นๆ หรือไม่ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงการกำหนดเนื้อหาสาระกิจกรรมลูกเสือของครูผู้สอน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 คำถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำมาแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อให้ทราบว่าแต่ละคนมีความเห็น

อย่างไรเกี่ยวกับสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

2. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้ง 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา 2) ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และ 3) ผลการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาสรุปข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นต่างๆ สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (analytic induction) ว่ามีประเด็นใดที่มีคล้ายคลึงและตรงกันมากที่สุด แล้วจึงนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ต่อไป ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ จากเอกสารที่ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้น ผู้วิจัยคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกเอกสารที่กำหนดไว้ในหน้าที่ 102 - 103

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยกับต่างประเทศ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างและนำเสนอในรูปแบบตาราง โดยมีผลการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 9 (หน้า 86 - 89)

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ มาสร้างเป็นข้อคำถามเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยแบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

3.1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในปัจจุบัน โดยนำผลจากการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทย มาเป็นแนวทางในการพัฒนาข้อคำถาม

3.2 การศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยนำผลจากการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาข้อคำถาม

4. ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่พัฒนาขึ้นมาจัดทำเป็นแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามไปสอบถามกับครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จำนวน 549 คน แล้วนำผลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล และคัดเลือกข้อคำถามที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 70 หรือมีการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนั้นๆ ขึ้นไป มาสรุปเป็นประเด็นสำคัญในจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังนี้

4.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในปัจจุบัน

4.1.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรลูกเสือ
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของชาติ
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักสูตรลูกเสือที่เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต

4) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการกิจกรรมลูกเสือ

4.1.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

1) เนื้อหาสาระวิชาบังคับตามหลักสูตร โดยกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขบวนการลูกเสือ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ กิจกรรมกลางแจ้ง ระเบียบแถว การรู้จักดูแลตนเอง การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทักษะในทางลูกเสือ งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ การพึ่งตนเอง การบริการ และการผจญภัย

2) เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร โดยกำหนดเนื้อหาในหมวดหมู่จิตอาสาและการบริการ การผจญภัยและค่ายพักแรม ธรรมเนียมและสิ่งแวดล้อม และมนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

4.1.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การทำงานเป็นระบบหมู่หรือกระบวนการกลุ่ม จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และการเคารพในกฎระเบียบ กิจกรรมที่ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ จิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่น และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

กิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กิจกรรมที่ทำให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย และการจัดให้ลูกเสือได้เข้าค่ายพักแรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4.1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 1) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
- 2) ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล
- 3) ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย
- 4) ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ กิจกรรม และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้ให้ลูกเสือก่อนทำการเรียนการสอน

4.2 สภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญระดับประถมศึกษา

4.2.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

- 1) มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ
- 2) มุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ

4.1.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

- 1) หมวดหมู่ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นหมวดหมู่เนื้อหาที่ควรนำมาใช้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นผู้นำ จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล การผจญภัยและทัศนศึกษา
- 2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยจัดทำเป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ
- 3) การจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสม ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยจัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ไกลตัวไปใกล้ตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม
- 4) การแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว

4.2.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะการจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย วิธีการจัดการเรียนการสอนควรใช้กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการลงมือปฏิบัติจริง จำนวนคาบต่อสัปดาห์ในการจัดการเรียนการสอนควรเป็น 1 คาบต่อสัปดาห์

4.2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินจากการร่วมกิจกรรม

5. ผู้วิจัยนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ และการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มาจัดทำเป็นร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในรูปแบบเอกสารประกอบการสนทนากลุ่มเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยในเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 2) ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- 3) ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 2) ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- 3) ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

6. ผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในวันที่ 30 ตุลาคม 2560 เวลา 10.00 – 12.00 น. ณ ห้อง 823 อาคารพระมิ่งขวัญการศึกษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

สามัญ ระดับประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยได้รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังแสดงได้ในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ	ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
<p>ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้</p> <p>ครูผู้สอนควรมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ การพัฒนาระเบียบวินัย มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ</p>	<p>ครูผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมุ่งเน้นความมีระเบียบวินัย ทักษะการลงมือปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง</p>
<p>ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้</p> <p>1. หมวดหมู่ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้</p> <p>ครูผู้สอนควรมีการจัดหมวดหมู่เนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนใน 1 ภาคเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยหมวดหมู่เกี่ยวกับ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล ความเป็นผู้นำ การผจญภัยและทัศนศึกษา ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย กิจกรรมด้านภัยยาเสพติด การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปะและดนตรี การทดสอบร่างกาย สังคมและวัฒนธรรม ภาษาและการสื่อสาร งานอดิเรกและอื่นๆ งานช่างและงานฝีมือ</p>	<p>ครูผู้สอนควรกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรไว้ในภาคเรียนที่ 1 และกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษและเนื้อหาเพิ่มเติมที่ครูเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนไว้ในภาคเรียนที่ 2 ซึ่งอาจเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล ความเป็นผู้นำ การผจญภัยและทัศนศึกษา ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย กิจกรรมด้านภัยยาเสพติด การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปะและดนตรี การทดสอบร่างกาย สังคมและวัฒนธรรม ภาษาและการสื่อสาร งานอดิเรกและอื่นๆ งานช่างและงานฝีมือ</p>

ตารางที่ 19 (ต่อ) ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ
สามัญ ระดับประถมศึกษา ตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ	ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
<p>2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน</p> <p>ควรมีการกำหนดให้การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป</p>	<p>ควรมีการกำหนดให้การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป ทั้งนี้หากสถานศึกษาใดต้องมีการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สามารถนำกิจกรรมลูกเสือไปใช้เป็นหนึ่ง ในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้</p>
<p>ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>	
<p>ครูผู้สอนควรมีวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การเผชิญสถานการณ์ การใช้กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง การสอนแบบบทบาทสมมติ การลงมือปฏิบัติจริง การสำรวจ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p>	<p>ครูผู้สอนควรมีวิธีการจัดการเรียนรู้ เน้นการปฏิบัติตามวิธีการสอนลูกเสือ ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 10 วิธี ได้แก่ การบรรยาย การสาธิต การประชุมกลุ่มย่อย การระดมสมอง การอภิปรายกลุ่ม การสอนแบบฐาน การศึกษารายกรณี การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ การใช้บทบาทสมมติ และการอภิปรายเป็นหมู่คณะ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและเป็นการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง</p>
<p>การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในแต่ละครั้ง ควรมีจำนวนคาบต่อสัปดาห์ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์</p>	<p>ควรมีจำนวนเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ และมีจำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้งไม่เกิน 48 คนต่อครู 2 คน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น</p>

ตารางที่ 19 (ต่อ) ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ
สามัญ ระดับประถมศึกษา ตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ	ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
<p>ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลควรมีความชัดเจน</p> <p>ครูควรประเมินจากการร่วมกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน โดยผู้ประเมินอาจเป็นครูเป็นผู้ประเมินเป็นหลัก อาจมีการให้นักเรียนประเมินตนเอง หรือเพื่อนในชั้นเรียน วิทยากรที่ให้ความรู้ในการเข้าค่ายพักแรม เป็นผู้ร่วมประเมินด้วย</p>	<p>การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน เช่น การวัดและประเมินผลคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม ครูต้องมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน อาจเป็นแบบรูบริกส์ (Rubrics score) หรือการประเมินด้านทักษะ ควรเป็นแบบตรวจสอบรายการ หรือการสังเกตพฤติกรรม ส่วนในการประเมินผลวิชาพิเศษ ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษได้หลายครั้งจนกว่าจะสอบผ่าน</p> <p>ครูควรประเมินจากการร่วมกิจกรรม โดยผู้ประเมินอาจเป็นครูเป็นผู้ประเมินเป็นหลัก อาจมีการให้นักเรียนประเมินตนเอง หรือเพื่อนในชั้นเรียน วิทยากรที่ให้ความรู้ในการเข้าค่ายพักแรม เป็นผู้ร่วมประเมินด้วย ทั้งนี้ในการวัดและประเมินผลอาจมีทั้งการประเมินผลรายบุคคลและรายกลุ่ม และมีการตัดสินผลการเรียนเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”</p>

7. ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากแหล่งข้อมูลทั้ง 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ผลการศึกษาเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ 2) ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และ 3) ผลการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มาสรุปประเด็นสำคัญ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังแสดงรายละเอียดข้อมูลที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
<p>1. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถอธิบายการปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ</p> <p>2. มีทักษะต่างๆ</p> <p>3. มีคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ</p>	<p>1. มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ</p> <p>2. มุ่งเน้นความเป็นระเบียบวินัย ความเป็นคุณธรรม จริยธรรม และความประพฤติที่ดี</p> <p>3. มุ่งเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นการพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ของผู้เรียน</p>	<p>1. กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรลูกเสือ</p> <p>2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย</p> <p>3. กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของชาติ</p> <p>4. กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักสูตรลูกเสือที่เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต</p>	<p>1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมุ่งเน้นความมีระเบียบวินัย ทักษะการลงมือปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง</p> <p>2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ และหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>3. มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ ระเบียบวินัย คุณธรรม และ</p>

ตารางที่ 20 (ต่อ) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
		5. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการกิจกรรมลูกเสือ	<p>ความเป็นพลเมืองดี</p> <p>4. สอดแทรกหรือประยุกต์ทักษะต่างๆ ที่มุ่งเน้นเป็นพิเศษเข้ามาในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้</p>

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
<p>ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตร 2. เนื้อหาวิชาพิเศษตามหลักสูตร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดเนื้อหาสาระตอบสนองการพัฒนาผู้เรียน 2. การจัดเนื้อหาสาระมุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3. การจัดเนื้อหาสาระนำไปสู่ความเข้าใจด้านอาชีพ 4. การจัดเนื้อหาสาระจากกำหนดเป็นแนวคิดหลัก (Theme) 5. การจัดเนื้อหาสาระมีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เนื้อหาสาระวิชาบังคับตามหลักสูตรโดยกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขอบข่ายลูกเสือ คำปณิธานและกฎของลูกเสือ กิจกรรมกลางแจ้ง ระเบียบแถว การรู้จักดูแลตนเอง การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทักษะในทางลูกเสือ เป็นต้นแรกและเรื่องที่สนใจ การพึ่งตนเอง การบริการ และการผจญภัย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูผู้สอนควรกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรไว้ในภาคเรียนที่ 1 และกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษและเนื้อหาเพิ่มเติมที่ครูเห็นว่าจำเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนไว้ในภาคเรียนที่ 2 2. ครูผู้สอนอาจสอดแทรกหรือนำรายวิชาพิเศษที่กำหนดขึ้นในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ มาใช้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมได้

ตารางที่ 21 (ต่อ) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
		<p>2. เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตรโดยกำหนดเนื้อหาในหมวดหมู่จิตอาสา และการบริการ การผจญภัยและค่ายพักแรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น</p> <p>3. หมวดหมู่ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครอบคลุมในใหญ่เห็นว่า เป็นหมวดหมู่เนื้อหาที่ควรนำมาใช้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ได้แก่ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรม และจริยธรรม ความเป็นผู้นำ</p>	<p>3. ควรมีการกำหนดให้การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นรายวิชา บังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>4. หากสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สามารถนำกิจกรรมลูกเสือไปใช้เป็นหนึ่งในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้</p>

ตารางที่ 21 (ต่อ) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
		<p>จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล การผจญภัยและทัศนศึกษา</p> <p>4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยจัดทำเป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>5. การจัดทำเนื้อหาสาระที่เหมาะสม ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้อง</p>	<p>5. ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน</p> <p>6. กระบวนการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใกล้เคียงไปไกลตัว รูปแบบไปสู่มาตรฐาน หรืออาจมีการจัดเนื้อหาสาระโดยกำหนดเป็นแนวคิดหลัก (Theme) และนำเนื้อหาที่สอดคล้องเข้ามาบูรณาการ</p>

ตารางที่ 21 (ต่อ) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
		<p>กับพัฒนาการของผู้เรียน โดยจัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ไล่ลำดับไปทีละตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม</p> <p>6. ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว</p>	<p>7. ควรเพิ่มเติมเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว โดยนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน ทันต่อเหตุการณ์ และบริบทแวดล้อมของผู้เรียน เข้ามาสอดแทรกในเนื้อหาที่กำหนด</p>

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้อ

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
<p>1. เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้นกำหนด</p> <p>2. การจัดการกิจกรรมจัดให้มีการเปิดประชุมของทุกครั้ง เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง</p> <p>3. กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้อยู่ค่ายพักแรมอย่างน้อย 1 คืน</p> <p>4. กิจกรรมพิธีการต่างๆ ในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์</p> <p>5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์</p>	<p>1. การจัดการกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยผ่านวิธีการที่หลากหลาย การลงมือปฏิบัติจริง</p> <p>2. การให้ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยการอภิปรายกับครูที่ปรึกษา กิจกรรมหรือผู้ปกครอง</p> <p>3. เวลาที่ใช้ในการจัดการกรรรมใช้ระยะเวลายาวนาน</p> <p>4. การจัดการกรรรมเน้นการวิเคราะห์และแยกแยะองค์ความรู้ต่างๆ</p> <p>5. ครูเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจสู่การประกอบอาชีพ</p>	<p>1. ใช้การทำงานเป็นระบบหมู่หรือกระบวนกรกลุ่ม</p> <p>2. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์โดย คุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และการเคารพในกฎระเบียบ</p> <p>3. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์จิตสาธารณะ พร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม</p> <p>4. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กิจกรรมที่ทำให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย</p>	<p>1. ครอมีวิธีการจัดการเรียนรู้นั้น การปฏิบัติตามวิธีการสอนลูกเสือ ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 10 วิธี ได้แก่ การบรรยาย การสาธิต การประชุมกลุ่มย่อย การระดมสมอง การอภิปรายกลุ่ม การสอนแบบฐาน การศึกษารายกรณี การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ การใช้บทบาทสมมติ และการอภิปรายเป็นหมู่คณะ</p> <p>2. เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและเป็นการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง</p>

ตารางที่ 22 (ต่อ) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
<p>6. นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ผ่านความร่วมมือของคนในครอบครัว</p> <p>7. การจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเป็นสำคัญ</p> <p>8. กิจกรรมการฝึกอบรมตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน</p>	<p>5. จัดให้ลูกเสือได้เข้าค่ายพักแรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p> <p>6. ลักษณะการจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>7. วิธีการจัดการเรียนการสอนควรใช้กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการลงมือปฏิบัติจริง</p> <p>8. จำนวนค่ายต่อสัปดาห์ในการจัดการเรียนการสอนควรเป็น 1 ค่ายต่อสัปดาห์</p>	<p>3. ครอมีจำนวนเวลาในการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ และมีจำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้งไม่เกิน 48 คนต่อครู 2 คน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น</p> <p>4. ครูผู้สอนควรวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามลักษณะของเนื้อหา และมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องตลอดทั้งภาคเรียน</p>	

ตารางที่ 22 (ต่อ) การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
			5. ครูผู้สอนควรพิจารณาถึงสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของต่างประเทศ	การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา	การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
<p>1. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลแบบต่าง ๆ เช่น การทดสอบ การสังเกต การสอบถาม การตรวจผลงาน และสามารถประเมินได้ทั้งระหว่างการจัดกิจกรรม และหลังการสอนจบแล้ว</p> <p>2. การเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>3. การวัดและประเมินผลวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ใช้วิธีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</p>	<p>1. ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ในต่างประเทศนั้น มีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยกายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และการวัดและประเมินผลควรต่อเนื่องและสม่ำเสมอ</p>	<p>1. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</p> <p>2. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล</p> <p>3. ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย</p> <p>4. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ กิจกรรม และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้ให้ลูกเสือก่อนทำการเรียนการสอน</p> <p>5. ครรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน</p>	<p>1. การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน เช่น การวัดและประเมินผลคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม ครูต้องมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน อาจเป็นแบบรูบริกส์ (Rubrics score) หรือการประเมินด้านทักษะ ควรเป็นแบบตรวจสอบรายการ หรือการสังเกตพฤติกรรม</p> <p>2. การประเมินผลวิชาพิเศษ ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษได้</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ) การวิเคราะห์แนวทางการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

<p>การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาของไทย</p>	<p>การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาต่างประเทศ</p>	<p>การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา</p>	<p>การสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา</p>
<p>4. กำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”</p>	<p>2. มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างหลากหลายตามลักษณะของเนื้อหาและกิจกรรม ซึ่งจะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศมีการกำหนดกิจกรรมต่างๆ มาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากมาย ซึ่งลักษณะของเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมย่อมมีความแตกต่างกัน ดังนั้นวิธีการวัดและประเมินผลควรมีความหลากหลายตามเนื้อหาของกิจกรรมนั้นๆ</p>	<p>6. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรประเมินจากกิจกรรม</p>	<p>หลายครั้งจนกว่าจะสอบผ่าน</p> <p>3. ครูควรประเมินจากการร่วมกิจกรรม โดยผู้ประเมินอาจเป็นครู เป็นผู้ประเมินเป็นหลัก อาจมีการให้นักเรียนประเมินตนเอง หรือ เพื่อนในชั้นเรียน วิทยากรที่ให้ความรู้ในการเข้าค่ายพักแรม เป็นผู้ร่วมประเมินด้วย</p> <p>4. การวัดและประเมินผลอาจมีทั้ง การประเมินผลรายบุคคลและรายกลุ่ม</p> <p>5. มีการตัดสินผลการเรียนเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”</p>

การนำเสนอข้อมูล

เมื่อพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถดำเนินการนำเสนอข้อมูลในการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังนี้

1. การนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณจากผลการวิเคราะห์ในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 จากแบบสอบถามเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. การนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา ในตอนที่ 3 นำมาบรรยายสรุปและเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังนี้การวิเคราะห์เนื้อหา บรรยายสรุปและเสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปขั้นตอนการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปขั้นตอนการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ เป็นข้อคำถามสำหรับศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้วยการสอบถามกับครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

2. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาจากผลการวิเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และ 2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา สามารถแยกเป็นข้อย่อยได้ดังนี้

- 1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
 - 1.2.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
 - 1.2.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
 - 1.2.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
 - 1.3.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
 - 1.3.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
 - 1.3.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

- 2.1.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 2.1.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- 2.1.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จำนวน 549 คน คิดเป็นร้อยละ 83.18 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นเพศชาย ร้อยละ 49.70 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.30 โดยครูผู้สอนที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุในช่วงมากกว่า 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.50 ซึ่งส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบประจำคือครูประจำชั้น ร้อยละ 53.00 และทำการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญในระดับลูกเสือเอก (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.60 ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญส่วนใหญ่น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.30 และมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.60 ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	273	49.70
	หญิง	276	50.30
	รวม	549	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	60	10.90
	31 – 40 ปี	126	23.00
	41 – 50 ปี	135	24.60
	มากกว่า 50 ปี	228	41.50
	รวม	549	100.00

ตารางที่ 24 (ต่อ) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
หน้าที่รับผิดชอบ ประจำ	ครูประจำชั้น	291	53.00
	ครูประจำรายวิชา	240	43.70
	ครูผู้สนับสนุนการสอน	15	2.70
	อื่นๆ (หัวหน้าระดับชั้น, หัวหน้ากิจกรรม)	3	0.50
	รวม	549	100.00
ระดับชั้นที่ทำการ จัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ	ลูกเสือตรี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4)	174	31.70
	ลูกเสือโท (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)	174	31.70
	ลูกเสือเอก (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)	201	36.60
	รวม	549	100.00
ประสบการณ์ในการ จัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ	น้อยกว่า 10 ปี	183	33.30
	11 – 20 ปี	168	30.60
	21 – 30 ปี	105	19.10
	มากกว่า 30 ปี	93	16.90
	รวม	549	100.00
วุฒิทางการศึกษา	ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า	3	0.50
	ปริญญาตรี	360	65.60
	ปริญญาโท	183	33.30
	ปริญญาเอก	3	0.50
	รวม	549	100.00

เมื่อพิจารณาวุฒิทางด้านลูกเสือและประสบการณ์เกี่ยวกับลูกเสือสามัญ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิด้านลูกเสือ โดยผ่านการอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น (S.B.T.C.) คิดเป็นร้อยละ 36.60 รองลงมาเป็นหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้ขั้นสูง (S.A.T.C.) คิดเป็นร้อยละ 36.10 ซึ่งครูผู้สอนเหล่านี้มีประสบการณ์ด้านลูกเสือสามัญ โดยเคยเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับลูกเสือสามัญมากที่สุด คิดเป็น

ร้อยละ 81.40 รองลงมาคือเคยสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ คิดเป็นร้อยละ 71.60 ดังแสดงได้ในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 วุฒิต่างลูกเสือและประสบการณ์เกี่ยวกับลูกเสือสามัญของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ครูผู้สอน N = 549 คน	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
วุฒิต่างลูกเสือ			
1	ไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือใดๆ	15	2.70
2	หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้เบื้องต้น (C.B.T.C.)	120	21.90
3	หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้ขั้นสูง (C.A.T.C.)	90	16.40
4	หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น (S.B.T.C.)	201	36.60
5	หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้ขั้นสูง (S.A.T.C.)	198	36.10
6	หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้เบื้องต้น (S.S.B.T.C.)	60	10.90
7	หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ขั้นสูง (S.S.A.T.C.)	84	15.30
8	อื่นๆ (A.L.T., L.T., หลักสูตรผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ)	39	7.10
ประสบการณ์ทางลูกเสือ			
1	ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับลูกเสือสามัญ	18	3.30
2	เคยสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ	393	71.60
3	เคยเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับลูกเสือสามัญ	447	81.40
4	เคยเข้ารับการอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ	180	32.80
5	อื่นๆ (เข้ารับการอบรมลูกเสือซ่อสะอาด, กิจกรรมลูกเสือโลกด้านสิ่งแวดล้อม)	21	3.80

1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 549 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 660 คน ได้ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1.2.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีสภาพการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับการปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.69) และมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.95) ดังแสดงได้ในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรลูกเสือ	4.18	0.76	มาก
2	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4.17	0.75	มาก
3	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของการจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ	4.33	0.72	มาก

ตารางที่ 26 (ต่อ) สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
4	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักสูตรลูกเสือที่เสริมสร้างทักษะชีวิต	4.22	0.74	มาก
5	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการกิจกรรมลูกเสือ	4.25	0.69	มาก
6	กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง	3.90	0.95	มาก
รวม		4.18	0.64	มาก

1.2.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

1) เนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีการปฏิบัติด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร) ด้วยการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือและระเบียบแถวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาเป็นการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการรู้จักดูแลตนเอง คิดเป็นร้อยละ 99.50 และมีการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับงานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.40 ดังแสดงได้ในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร)

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	การปฏิบัติ (N = 549)	
		มี (จำนวน)	ไม่มี (ร้อยละ)
1	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขบวนการลูกเสือ	540	98.40
2	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	549	100.00

ตารางที่ 27 (ต่อ) สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร)

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	การปฏิบัติ (N = 549)	
		มี (จำนวน)	ไม่มี (ร้อยละ)
3	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้ง	540	98.40
4	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบแถว	549	100.00
5	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการรู้จักดูแลตนเอง	546	99.50
6	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ	528	96.20
7	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะในทางลูกเสือ	543	98.90
8	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับงานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ	513	93.40
9	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง	528	96.20
10	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการบริการ	522	95.10
11	กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการผจญภัย	537	97.80

2) เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีการปฏิบัติด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร) ด้วยการกำหนดเนื้อหาในหมวดหมู่การผจญภัยและค่ายพักแรม เช่น นักสังเกตและจดจำ การพราง ซาวค่าย นักสำรวจ นักผจญภัยในป่า ฯลฯ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.30 รองลงมาเป็นการกำหนดเนื้อหาในหมวดหมู่มนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การหามิตร การพัฒนาชุมชน มารยาทในสังคม ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 90.20 และมีการกำหนดเนื้อหาในหมวดหมู่งานช่างฝีมือและอาชีพ เช่น นักจักสาน ช่างไม้ ช่างหนัง ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ฯลฯ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.30 ดังแสดงได้ในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร)

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	การปฏิบัติ (N = 549)	
		มี (จำนวน)	ไม่มี (ร้อยละ)
1	หมวดหมู่งานช่างฝีมือและอาชีพ เช่น นักจักสาน ช่างไม้ ช่างหนัง ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ฯลฯ	276	50.30
2	หมวดหมู่การกีฬาและนันทนาการ เช่น นักว่ายน้ำ นักพายเรือ นักกระเชียงเรือ นักกรีฑา มวยสากลเบื้องต้น ฯลฯ	315	57.40
3	หมวดหมู่จิตอาสาและการบริการ เช่น ผู้ช่วยคนดับเพลิง ผู้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผู้ให้การปฐมพยาบาล ฯลฯ	480	87.40
4	หมวดหมู่การผจญภัยและค่ายพักแรม เช่น นักสังเกตและจดจำ การพราง ชาวค่าย นักสำรวจ นักผจญภัยในป่า ฯลฯ	501	91.30
5	หมวดหมู่ภาษาและศิลปะ เช่น ล่าม นักดนตรี มัคคุเทศก์ ฯลฯ	339	61.70
6	หมวดหมู่วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี เช่น นักดาราศาสตร์เบื้องต้น นักอตุณิยมวิทยาเบื้องต้น ฯลฯ	342	62.30
7	หมวดหมู่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การอนุรักษ์ธรรมชาติ นิเวศวิทยา การใช้พลังงานทดแทน นักธรรมชาติศึกษา ฯลฯ	453	82.50
8	หมวดหมู่มนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การหามิตร การพัฒนาชุมชน มารยาทในสังคม ฯลฯ	495	90.20
9	หมวดหมู่ทักษะทางวิชาลูกเสือ เช่น ลูกเสือโทพระมงกุฎเกล้า ลูกเสือเอกพระมงกุฎเกล้า ฯลฯ	342	62.30

1.2.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับการปฏิบัติพบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญมีการกำหนดวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ การจัดให้ลูกเสือได้เข้าค่ายพักแรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.72) และมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหามากกว่าการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.71) ดังแสดงได้ในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การประชุม ปฐกษาหารือ และทำความเข้าใจในเรื่องหลักการ วิธีการของลูกเสือ แนวการสอน และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ	3.96	0.75	มาก
2	การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมุ่งเน้นการทำงานเป็นระบบหมู่ หรือกระบวนการกลุ่ม	4.27	0.73	มาก
3	การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหามากกว่าการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.80	0.71	มาก
4	การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง	4.14	0.75	มาก
5	การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการดำรงชีวิต	4.19	0.74	มาก
6	การจัดกิจกรรมที่เน้นการคิดวิเคราะห์ และคิดอย่างเป็นระบบ	3.95	0.81	มาก
7	การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบประชาธิปไตย	4.25	0.78	มาก
8	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการตามวัยของลูกเสือ	4.21	0.71	มาก

ตารางที่ 29 (ต่อ) สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	4.40	0.71	มาก
10	การจัดกิจกรรมที่สร้างความมีระเบียบวินัย และการเคารพในกฎระเบียบ	4.43	0.68	มาก
11	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์	4.35	0.70	มาก
12	การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	4.41	0.69	มาก
13	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.65	0.66	มากที่สุด
14	การจัดกิจกรรมที่ทำให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย	4.31	0.71	มาก
15	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4.01	0.82	มาก
16	การจัดให้ลูกเสือได้เข้าค่ายพักแรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.58	0.72	มากที่สุด
17	การจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการฝึกอบรมลูกเสือ 10 วิธี ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน	4.03	0.76	มาก
18	การจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นกับเหตุการณ์สภาพท้องถิ่น และความสนใจของผู้เรียน	4.22	0.77	มาก
รวม		4.25	0.58	มาก

1.2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับการปฏิบัติ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญมีการกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการที่ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย มากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ การชี้แจงวัตถุประสงค์ กิจกรรม และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนให้ลูกเสือก่อนทำการเรียนการสอน

(\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.82) และมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ครูมีการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพ (\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.88) ดังแสดงได้ในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อ	สภาพการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนกิจกรรมลูกเสือ	4.00	0.83	มาก
2	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนลูกเสือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.09	0.82	มาก
3	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้การสอนลูกเสือมีเกณฑ์การวัดผลที่แน่นอน	4.00	0.84	มาก
4	การนำผลการประเมินไปวิเคราะห์หาจุดที่จะพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนลูกเสือ	4.00	0.82	มาก
5	ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือและประเมินผล	4.08	0.90	มาก
6	ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	4.10	0.84	มาก
7	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.05	0.84	มาก
8	ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ กิจกรรม และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้ให้ลูกเสือก่อนทำการเรียนการสอน	4.09	0.82	มาก
9	ครูมีการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพ	3.97	0.88	มาก
10	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลความรู้ของลูกเสือก่อนและหลังทำการสอน	3.98	0.87	มาก
รวม		4.06	0.82	มาก

1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

1.3.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ด้วยการมุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.80 รองลงมาเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ คิดเป็นร้อยละ 95.10 และมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อื่นๆ เช่น มุ่งเน้นด้านจิตอาสา การใช้ทักษะชีวิต ความมีระเบียบวินัย น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.20 ดังแสดงได้ในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ	522	95.10
มุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ	537	97.80
มุ่งเน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย	363	66.10
มุ่งเน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย	384	69.90
มุ่งเน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย	366	66.70
อื่นๆ (มุ่งเน้นด้านจิตอาสา, การใช้ทักษะชีวิต)	12	2.20

1.3.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังแสดงได้ในตารางที่ 32 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หมวดหมู่ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการกำหนดหมวดหมู่ของเนื้อหาสาระโดยสามารถเรียงลำดับตั้งแต่ลำดับที่ 1 - 20 ได้ดังนี้ 1) ทักษะทางวิชาลูกเสือ 2) ทักษะชีวิต 3) คุณธรรมและจริยธรรม 4) จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ 5) ค่ายพักแรมและเดินทางไกล 6) ความเป็นผู้นำ 7) การผจญภัยและทัศนศึกษา 8) ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย 9) ด้านภัยยาเสพติด 10) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 11) ศิลปะและดนตรี 12) การทดสอบร่างกาย 13) สังคมและวัฒนธรรม 14) ภาษาและการสื่อสาร 15) งานอดิเรกและอื่นๆ 16) งานช่างและงานฝีมือ 17) สเต็มและนวัตกรรม 18) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 19) อาชีพในอนาคต และ 20) การค้าและธุรกิจ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้กิจกรรมลูกเสือสามัญเป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมาคือ จัดทำเป็นรายวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 23.00 และรูปแบบอื่นๆ เช่น น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50

การจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสม พบว่า ในด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.00 รองลงมา คือ จัดเนื้อหาสาระที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจด้านอาชีพในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 41.50 ส่วนในด้านกระบวนการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใกล้เคียงไปไกลตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.10 รองลงมาคือ ควรจัดเนื้อหาสาระโดยกำหนดเป็นแนวคิดหลัก(Theme) และนำเนื้อหาที่สอดคล้องเข้ามาบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 49.20

การแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 57.90 รองลงมาคือ ไม่ควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ เพราะมีความเหมาะสมอยู่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 36.10

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.1 หมวดหมู่ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้		
- ทักษะทางวิชาลูกเสือ	522	95.10
- งานช่างและฝีมือ	216	39.30
- การค้าและธุรกิจ	60	10.90
- สังคมและวัฒนธรรม	246	44.80
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	189	34.40
- ศิลปะและดนตรี	309	56.30
- ด้านภัยยาเสพติด	381	69.40
- การทดสอบร่างกาย	264	48.10
- ทักษะชีวิต	486	88.50
- คุณธรรมและจริยธรรม	459	83.60
- ความเป็นผู้นำ	444	80.90
- ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย	381	69.40
- ภาษาและการสื่อสาร	243	44.30
- งานอดิเรกและอื่นๆ	228	42.50
- จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์	450	82.00
- อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	354	64.50
- สเต็มและนวัตกรรม	186	33.90
- ค่ายพักแรมและเดินทางไกล	447	81.40
- การผจญภัยและทัศนศึกษา	399	72.70
- อาชีพในอนาคต	183	33.30

ตารางที่ 32 (ต่อ) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน		
- จัดทำเป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของ กระทรวงศึกษาธิการ	159	29.00
- จัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามแนวปฏิบัติของ กระทรวงศึกษาธิการ	81	14.80
- จัดทำเป็นรายวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกเรียน ตามความสนใจ	126	23.00
- นำเนื้อหากิจกรรมลูกเสือไปสอดแทรกหรือบูรณา การกับรายวิชาอื่นๆ	81	14.80
- นำไปบูรณาการกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ ทางสถานศึกษาจัดขึ้น	39	7.10
- จัดทำเป็นกิจกรรมลดเวลาเรียน/เพิ่มเวลารู้	33	6.00
- จัดทำเป็นกิจกรรมชมรม ชุมนุม ตามความสนใจ	27	4.90
- อื่นๆ (จัดทำเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)	3	0.50
2.3 การจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสม		
2.3.1 ด้านเนื้อหาสาระ		
- จัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของ ผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน	516	94.00
- จัดเนื้อหาสาระมุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	159	29.00
- จัดเนื้อหาสาระที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจด้าน อาชีพในอนาคต	228	41.50
- อื่นๆ (การวางแผนเพื่อดำรงชีพในอนาคต)	9	1.60

ตารางที่ 32 (ต่อ) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.3.2 ด้านกระบวนการ		
- จัดเนื้อหาสาระโดยกำหนดเป็นแนวคิดหลัก (Theme) และนำเนื้อหาที่สอดคล้องเข้ามาบูรณาการ	270	49.20
- จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใกล้เคียงไปไกลตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม	456	83.10
- อื่นๆ (จัดเนื้อหาสาระตามหลักสูตรลูกเสือ)	12	2.20
2.4 การแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ		
- ควรตัดเนื้อหาของกิจกรรมลูกเสือออกบางส่วน เช่น เรื่อง ประเทศต่างๆ การประกอบอาหาร	6	1.10
- ควรเพิ่มเนื้อหาของกิจกรรมลูกเสือบางส่วน เช่น เรื่อง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โลกปัจจุบัน	27	4.90
- ควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว	318	57.90
- ไม่ควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ เพราะมีความเหมาะสมอยู่แล้ว	198	36.10

1.3.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังแสดงได้ในตารางที่ 33 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.60 รองลงมาคือ ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง และได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 74.30 และ 61.70 ตามลำดับ ถัดมาคือ การจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเป็นสำคัญ คิด

เป็นร้อยละ 55.20 และการจัดกิจกรรมให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ผ่านความร่วมมือของคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 50.30

วิธีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมาคือ ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 74.30 ถัดมาคือ การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง คิดเป็นร้อยละ 66.10

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.60 รองลงมาคือ จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ แบบเป็นคาบติดกัน คิดเป็นร้อยละ 37.70

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.1 ลักษณะการจัดการเรียนรู้		
- ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง	408	74.30
- ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย	459	83.60
- ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยการอภิปรายกับครูที่ปรึกษากิจกรรมหรือผู้ปกครอง	204	37.20
- เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรใช้ระยะเวลายาวนาน	90	16.40
- ครูใช้วิธีการให้นักเรียนอธิบายและให้เหตุผล	138	25.10
- การจัดกิจกรรมเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจสู่การประกอบอาชีพ	141	25.70
- การจัดกิจกรรมเน้นการวิเคราะห์และแยกแยะองค์ความรู้ต่างๆ	150	27.30

ตารางที่ 33 (ต่อ) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- จัดกิจกรรมให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ผ่านความร่วมมือของคนในครอบครัว	276	50.30
- จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเป็นสำคัญ	303	55.20
- นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง	339	61.70
- อื่นๆ (ครูเน้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นสื่อการสอน)	36	6.60
3.2 วิธีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ		
- ใช้กิจกรรมเผชิญสถานการณ์	333	60.70
- ใช้กระบวนการกลุ่ม	417	76.00
- เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง	408	74.30
- การอภิปราย	108	19.70
- การสอบถาม – สัมภาษณ์	123	22.40
- การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	363	66.10
- การสอนแบบสาธิต	213	38.80
- การศึกษาจากใบความรู้	153	27.90
- การสอนแบบบรรยาย	132	24.00
- การสอนแบบบทบาทสมมติ	285	51.90
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์	201	36.60
- การสำรวจ	264	48.10
- การสร้างสรรค์ผลงาน	216	39.30
- การลงมือปฏิบัติจริง	408	74.30
- การสร้างความตระหนัก	186	33.90

ตารางที่ 33 (ต่อ) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- อื่นๆ (การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม)	21	3.80
3.3 จำนวนคาบต่อสัปดาห์		
- จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์	327	59.60
- จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ แบบเป็นคาบติดกัน	207	37.70
- จำนวน 3 คาบต่อสัปดาห์ แบบเป็นคาบติดกัน	12	2.20
- อื่นๆ (จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์แบบเว้นวัน)	3	0.50

1.3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังแสดงได้ในตารางที่ 34 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.80 รองลงมาคือ การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลควรมีความชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 60.70 ถัดมาคือ มีการประชุมครูผู้สอนเพื่อหาแนวทางการวัดและประเมินผลร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 54.60

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรประเมินจากการร่วมกิจกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.40 รองลงมาคือ การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 66.10 ถัดมาคือ ครูเป็นผู้ประเมินเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 62.80

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4.1 ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน		
- การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลควรมีความชัดเจน	414	75.40
- มีการประชุมครูผู้สอนเพื่อหาแนวทางการวัดและประเมินผลร่วมกัน	300	54.60
- จัดทำเป็นสมุดบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้ประเมิน	243	44.30
- มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	372	67.80
- มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	282	51.40
- อื่นๆ (ประเมินผลร่วมกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน)	9	1.60
4.2 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน		
- ครูเป็นผู้ประเมินเป็นหลัก	345	62.80
- นักเรียนประเมินตนเอง	327	59.60
- เพื่อนร่วมชั้นประเมิน	264	48.10
- ประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน	177	32.20
- ประเมินจากรายงาน/โครงการ	150	27.30
- ประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน	180	32.80
- ประเมินจากการร่วมกิจกรรม	414	75.40
- ประเมินจากการทดสอบ	222	40.40
- ประเมินจากสอบถามผู้ปกครอง	153	27.90
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน	363	66.10
- ใช้แบบประเมินผลงาน	213	38.80

ตารางที่ 34 (ต่อ) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการ	ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ (N = 549)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม	303	55.20
- อื่นๆ (ประเมินโดยวิทยากรที่ให้การฝึกอบรม)	3	0.50

1.3.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ดังนี้

- ควรเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพทางกาย การสร้างระเบียบวินัย ทักษะด้านงานช่าง งานฝีมือ
- ควรมีการกำหนดหลักสูตร แผนการจัดการกิจกรรม และวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโดยละเอียดพร้อมสอน เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ
- ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเห็นความสำคัญของวิชาลูกเสือและดำเนินการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสืออย่างจริงจัง โดยอาจกำหนดหลักสูตรวิชาลูกเสือให้เป็นอีก 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง หรือจัดให้วิชาลูกเสือเป็นวิชาหลักที่มีการตัดระดับคะแนน
- ควรมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการถึงระดับโรงเรียน และควรมีการนิเทศ ติดตามและส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาสู่ระดับสากล โดยเทียบเคียงกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วย
- ควรมีการทบทวนความรู้ของผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้มีการนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทิศทางเดียวกัน
- ควรมีการจัดอบรมครูที่ยังไม่มีคุณวุฒิทางด้านลูกเสือในทุกโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากแหล่งข้อมูล 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ผลการศึกษาเอกสารด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของประเทศไทยและต่างประเทศ 2) ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และ 3) ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากทั้ง 3 แหล่งข้อมูลข้างต้น มาสรุปประเด็น และนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมุ่งเน้นความมีระเบียบวินัย ทักษะการลงมือปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ และหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือที่กำหนดไว้ในแนวทางการจัดการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ การพัฒนาระเบียบวินัย มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มุ่งเน้นการสร้างผลกระทบเชิงบวกในชุมชน เตรียมความพร้อมลูกเสือให้เป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งผู้สอนอาจสอดแทรกหรือประยุกต์ทักษะต่างๆ ที่มุ่งเน้นเป็นพิเศษ อาทิ ทักษะชีวิต ทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี เข้ามาในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้มีความครอบคลุมต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นลูกเสือที่มีความสมบูรณ์ในทุกๆ ด้านมากยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ในการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งลูกเสือตรี ลูกเสือโท และลูกเสือเอก ครูผู้สอนควรจัดกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรไว้ในภาคเรียนที่ 1 และกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษและเนื้อหาเพิ่มเติมที่ครูเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนไว้ในภาคเรียนที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาที่จำเป็นที่ควรกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จำนวน 7 หมวดหมู่

ได้แก่ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นผู้นำ จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล การผจญภัยและทัศนศึกษา และเนื้อหาเพิ่มเติมที่ครูอาจกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จำนวน 13 หมวดหมู่ ได้แก่ งานช่างและงานฝีมือ การค้าและธุรกิจ สังคมและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปะและดนตรี ด้านภัยยาเสพติด การทดสอบร่างกาย ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย ภาษาและการสื่อสาร งานอดิเรกและอื่นๆ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สะเต็มและนวัตกรรม อาชีพในอนาคต ทั้งนี้ครูผู้สอนอาจสอดแทรกหรือนำรายวิชาพิเศษที่กำหนดขึ้นในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ มาใช้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมได้อีกด้วย

ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียน ควรมีการกำหนดให้การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมลูกเสือสามัญ เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมศึกษา อันจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในทุกด้าน และส่งเสริมความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้เรียน ทั้งนี้หากสถานศึกษาใดต้องมีการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สามารถนำกิจกรรมลูกเสือไปใช้เป็นหนึ่งในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้ เนื่องจากกิจกรรมลูกเสือมีลักษณะการปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย (Head) จิตใจ (Heart) การปฏิบัติ (Hand) และสุขภาพ (Health)

ในด้านเนื้อหาสาระ ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน และอาจมีการจัดเนื้อหาสาระที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจด้านอาชีพในอนาคต เนื่องจากผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย จะได้มีความเข้าใจในอาชีพและเส้นทางชีวิตในอนาคตของตนเอง และใช้ความรู้ที่ได้รับไปเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจในการเลือกศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ส่วนกระบวนการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใกล้เคียงไปไกลตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม หรืออาจมีการจัดเนื้อหาสาระโดยกำหนดเป็นแนวคิดหลัก (Theme) และนำเนื้อหาที่สอดคล้องเข้ามาบูรณาการ

อีกทั้งครูผู้สอนควรเพิ่มเติมเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว โดยนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบัน ทันทต่อเหตุการณ์ และบริบทแวดล้อมของผู้เรียน เข้ามาสอดแทรกในเนื้อหาที่กำหนดตามหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ หรืออาจมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระที่ครูผู้สอนเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน อาทิ เนื้อหาเกี่ยวกับทักษะชีวิตเมื่อต้องเผชิญกับภัยพิบัติ เนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอาจบูรณาการแนวคิดสะเต็มศึกษา เข้ามาในการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ เป็นต้น

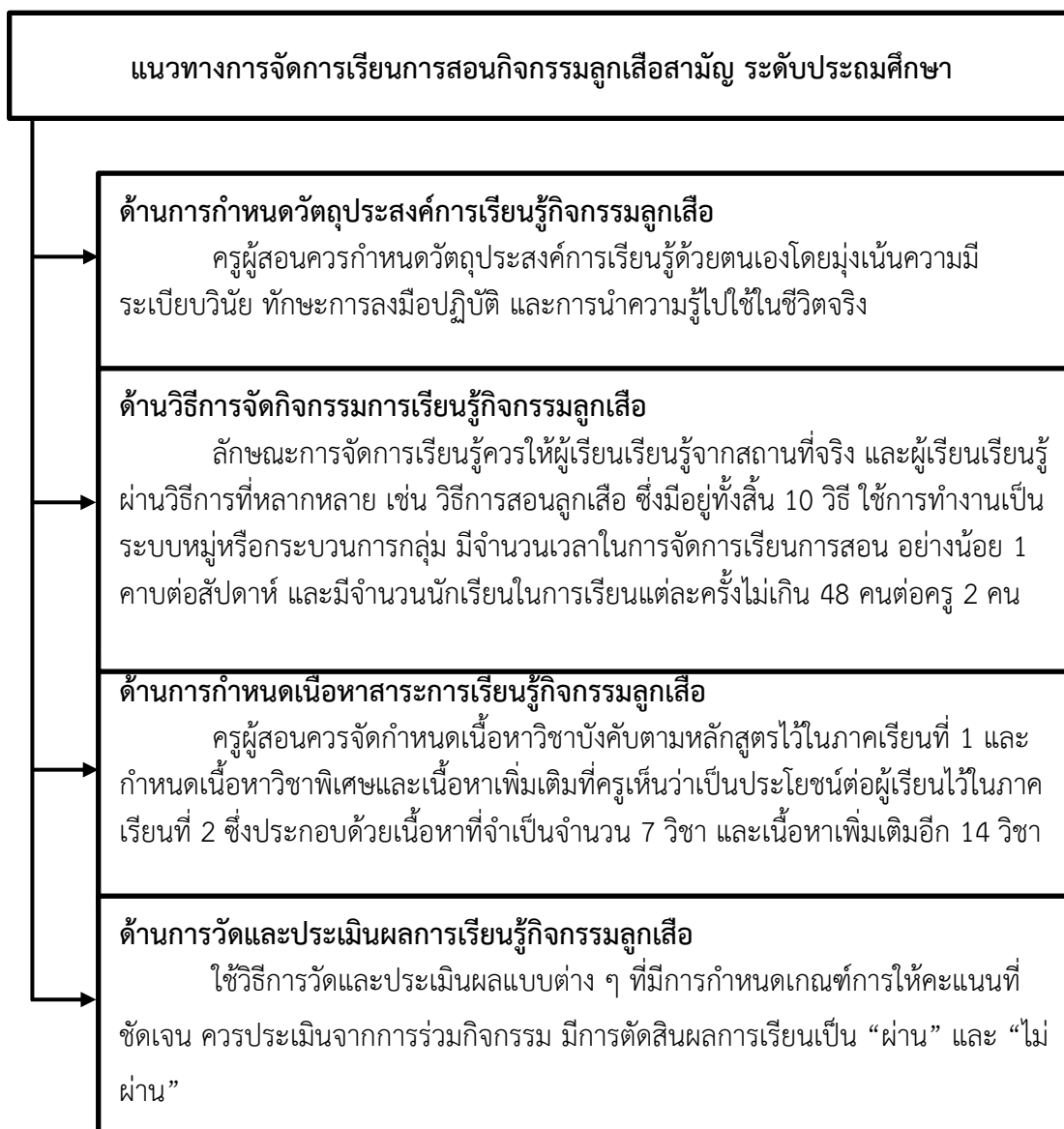
2.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรมีลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย เช่น วิธีการสอนลูกเสือ ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 10 วิธี ได้แก่ การบรรยาย การสาธิต การประชุมกลุ่มย่อย การระดมสมอง การอภิปรายกลุ่ม การสอนแบบฐาน การศึกษารายกรณี การแบ่งกลุ่มปฏิบัติงานตามโครงการ การใช้บทบาทสมมติ และการอภิปรายเป็นหมู่คณะ โดยใช้การทำงานเป็นระบบหมู่หรือกระบวนการกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและเป็นการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ทั้งนี้ ครูผู้สอนควรวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามลักษณะของเนื้อหา และมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องตลอดทั้งภาคเรียน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเป็นสำคัญ ครูผู้สอนควรพิจารณาถึงสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม และควรให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ แต่ละครั้ง ควรมีจำนวนเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ และมีจำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้งไม่เกิน 48 คนต่อครู 2 คน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน เช่น การวัดและประเมินผลคุณลักษณะที่เป็นนามธรรม ครูต้องมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน อาจเป็นแบบรูบริกส์ (Rubrics score) หรือการประเมินด้านทักษะ ควรเป็นแบบตรวจสอบรายการ หรือการสังเกตพฤติกรรม ส่วนในการประเมินผลวิชาพิเศษ ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถทดสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษได้หลายครั้งจนกว่าจะสอบผ่าน และจะต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ไม่ควรเน้นการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อตัดสิน ครูควรประเมินจากการร่วมกิจกรรม โดยผู้ประเมินอาจเป็นครูเป็นผู้ประเมินเป็นหลัก อาจมีการให้นักเรียนประเมินตนเอง หรือเพื่อนในชั้นเรียน วิทยากรที่ให้ความรู้ในการเข้าค่ายพักแรม เป็นผู้ร่วมประเมินด้วย ทั้งนี้ในการวัดและประเมินผลอาจมีทั้งการประเมินผลรายบุคคลและรายกลุ่ม และมีการตัดสินผลการเรียนเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ทั้งนี้ แนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเน้นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และ 2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

ประชากรในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา คือ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา คือ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 220 โรงเรียน จำนวน 660 คน ทั่วประเทศ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 197 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.54 โดยแบบสอบถามมีความสมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ มีจำนวน 549 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.18 จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญมีการกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับหลักสูตรลูกเสือ กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของชาติ กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักสูตรลูกเสือที่เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน

2. ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร) โดยกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขบวนการลูกเสือ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ กิจกรรมกลางแจ้ง ระเบียบแถว การรู้จักดูแลตนเอง การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ทักษะในทางลูกเสือ งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ การพึ่งตนเอง การบริการ และการผจญภัย โดยมีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 70 ส่วนการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร) มีการกำหนดเนื้อหาในหมวดหมู่จิตอาสาและการบริการ การผจญภัยและค่ายพักแรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมนุษยสัมพันธ์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยมีการปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 70

3. ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การทำงานเป็นระบบหมู่หรือกระบวนการกลุ่ม จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และการเคารพในกฎระเบียบ กิจกรรมที่ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ จิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่น และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม กิจกรรมที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กิจกรรมที่ทำให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย และการจัดให้ลูกเสือได้เข้าค่ายพักแรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยรายข้อมีการปฏิบัติในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ กิจกรรม และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้ให้ลูกเสือก่อนทำการเรียนการสอน โดยรายข้อมีการปฏิบัติในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยรายข้อสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน

นอกจากนี้ จากการศึกษาถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน พบว่า

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ครูผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ และมุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ

ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

1) หมวดหมู่ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นหมวดหมู่เนื้อหาที่ควรนำมาใช้เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรม และจริยธรรม ความเป็นผู้นำ จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล การผจญภัยและทัศนศึกษา

2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยจัดทำเป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ

3) การจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสม ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยจัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใกล้เคียงตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม

4) การแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว

ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะการจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย วิธีการจัดการเรียนการสอนควรใช้กระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการลงมือปฏิบัติจริง จำนวนคาบต่อสัปดาห์ในการจัดการเรียนการสอนควรเป็น 1 คาบต่อสัปดาห์

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินจากการร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 2 ผลการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

จากผลการศึกษาเอกสารด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาและการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) กับผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ 1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2. ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 3. ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยนำเสนอแนวทางในแต่ละด้านโดยสรุปผลได้ดังนี้

1) **ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้** การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมุ่งเน้นความมีระเบียบวินัย ทักษะการลงมือปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง มุ่งเน้นการสร้างผลกระทบเชิงบวกในชุมชน เตรียมความพร้อมลูกเสือให้เป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งผู้สอนอาจสอดแทรกหรือประยุกต์ทักษะต่างๆ ที่มุ่งเน้นเป็นพิเศษ อาทิ ทักษะชีวิต ทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี เข้ามาในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้มีความครอบคลุมต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นลูกเสือที่มีความสมบูรณ์ในทุกๆ ด้านมากยิ่งขึ้น

2) **ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้** ในการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ทั้งลูกเสือตรี ลูกเสือโท และลูกเสือเอก ครูผู้สอนควรจัดกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรไว้ในภาคเรียนที่ 1 และกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษและเนื้อหาเพิ่มเติมที่ครูเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนไว้ในภาคเรียนที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาที่จำเป็นที่ควรกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จำนวน 7 หมวดหมู่ ได้แก่ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นผู้นำ จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล การผจญภัย และทัศนศึกษา และเนื้อหาเพิ่มเติมอื่นๆ ที่ครูอาจกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การจัดกิจกรรมลูกเสือควรเป็นกิจกรรมบังคับ ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน และควรเพิ่มเติมเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว

3) **ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** ครูผู้สอนควรมีลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย เช่น วิธีการสอนลูกเสือ ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 10 วิธี โดยใช้การทำงานเป็นระบบหมู่หรือกระบวนการกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและเป็นการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ทั้งนี้ครูผู้สอนควรวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ตามลักษณะของเนื้อหา และมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องตลอดทั้งภาคเรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ แต่ละครั้ง ควรมีจำนวนเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ และมีจำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้งไม่เกิน 48 คนต่อครู 2 คน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ ทั้งการประเมินภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ไม่ควรเน้นการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อตัดสิน ควรให้นักเรียนประเมินตนเอง ทั้งนี้ในการวัดและประเมินผลอาจมีทั้งการประเมินผลรายบุคคลและรายกลุ่ม และมีการตัดสินผลการเรียนเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ได้ดังนี้

1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

1.1 ครูผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมุ่งเน้นความมีระเบียบวินัย ทักษะการลงมือปฏิบัติ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

1.2 ครูผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการสร้างผลกระทบเชิงบวกในชุมชน เตรียมความพร้อมลูกเสือให้เป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

1.3 ครูผู้สอนอาจสอดแทรกหรือประยุกต์ทักษะต่างๆ ที่มุ่งเน้นเป็นพิเศษ อาทิ ทักษะชีวิต ทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี เข้ามาในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2. ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.1 ครูผู้สอนควรจัดกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรไว้ในภาคเรียนที่ 1 และกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษและเนื้อหาเพิ่มเติมที่ครูเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนไว้ในภาคเรียนที่ 2

2.2 เนื้อหาวิชาพิเศษที่ควรจัดให้กับผู้เรียนควรประกอบด้วยเนื้อหาที่จำเป็นที่ควรกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จำนวน 7 หมวดหมู่ ได้แก่ ทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นผู้นำ จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล การผจญภัยและทัศนศึกษา

2.3 การจัดกิจกรรมลูกเสือควรเป็นกิจกรรมบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ

- 2.4 ครูผู้สอนควรจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ควร
 2.5 ครูผู้สอนควรเพิ่มเติมเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรม
 ลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว

3) ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 3.1 ครูผู้สอนควรมีลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่
 จริง และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย เช่น วิธีการสอนลูกเสือ ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 10 วิธี
 3.2 ครูผู้สอนควรใช้การทำงานเป็นระบบหมู่หรือกระบวนการกลุ่มในการ
 จัดการเรียนการสอน
 3.3 ครูผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและเป็นการ
 จัดกิจกรรมกลางแจ้ง
 3.4 ครูผู้สอนควรวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามลักษณะของเนื้อหา
 และมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องตลอดทั้งภาคเรียน
 3.5 การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ แต่ละครั้ง ควรมีจำนวนเวลา
 ในการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ และมีจำนวนนักเรียนในการเรียนแต่ละครั้ง
 ไม่เกิน 48 คนต่อครู 2 คน

4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 4.1 ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ
 ทั้งการประเมินภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
 4.2 ครูผู้สอนควรมีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความชัดเจน
 4.3 ครูผู้สอนควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง
 สม่าเสมอ เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน
 4.4 ครูผู้สอนไม่ควรเน้นการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อตัดสิน
 4.5 ครูผู้สอนควรให้นักเรียนประเมินตนเอง
 4.6 การวัดและประเมินผลอาจมีทั้งการประเมินผลรายบุคคลและรายกลุ่ม
 4.7 การตัดสินผลการเรียนกิจกรรมลูกเสือควรกำหนดเป็น “ผ่าน” และ
 “ไม่ผ่าน”

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา และนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา โดยผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

1. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ กล่าวคือ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคคลให้ครอบคลุมในทุกด้านมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ซึ่งมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ มีวัตถุประสงค์สำคัญในการมุ่งพัฒนาบุคคลแบบองค์รวมผ่านการกระตุ้นและการพัฒนาในทุกด้านใช้วิธีการแบบองค์รวมในการศึกษาของเยาวชน การลูกเสือถือว่าเยาวชนแต่ละคนเป็นปัจเจกบุคคลที่มีความซับซ้อนและสร้างความเป็นตัวตนขึ้นเอง โดยส่วนหนึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างมิติของบุคคล อันได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ระหว่างตัวบุคคลและโลกภายนอก และความเป็นจริงเชิงจิตวิญญาณ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงเห็นว่าควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายสำคัญของการลูกเสือที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์ (2548) ที่ได้กล่าวถึงหลักการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประการหนึ่งว่า จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และงานวิจัยของ สินธุ์ รัตนปัญญา (2550) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อสอนให้เด็กเป็นคนดีมีวินัยตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้ในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นนั้น ในการศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ยังพบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ข้างต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมลูกเสือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกฎ คำปฏิญาณ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณได้ ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางด้านร่างกาย

สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้า (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2551) ดังนั้นกิจกรรมลูกเสือจึงเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม หากครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ข้างต้น จะเป็นการช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี

2. ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณ กฎของลูกเสือ และระเบียบแถว จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ครูผู้สอนมีการกำหนดเนื้อหาสาระเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือและเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบแถว มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาสาระเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ได้กำหนดให้เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ดังที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กำหนดไว้ว่า ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศตามความเหมาะสมของวัฒนธรรมตนเอง ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เรื่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือมากที่สุด อีกทั้งวิธีการของการลูกเสือยังได้กำหนดให้ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือในตลอดระยะเวลาที่ตนเป็นลูกเสือด้วยความสมัครใจและเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารี สนเจริญ (2547) ที่ได้ศึกษาถึงการนำระบบลูกเสือมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยสรุปผลดีไว้ว่า กิจกรรมลูกเสือช่วยฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีเหตุผล มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน นอกจากนี้ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ยังได้มีการกำหนดเนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตรอื่นๆ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขบวนการลูกเสือ เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้ง เนื้อหาเกี่ยวกับการรู้จักดูแลตนเอง เนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เนื้อหาเกี่ยวกับทักษะในทางลูกเสือ เนื้อหาเกี่ยวกับงานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ เนื้อหาเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง เนื้อหาเกี่ยวกับการบริการ และเนื้อหาเกี่ยวกับการผจญภัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการกำหนดเนื้อหาสาระเหล่านี้มากกว่าร้อยละ 90.00 ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อหาวิชาเหล่านี้ได้ถูกกำหนดให้เป็นเนื้อหาบังคับสำหรับผู้เรียนลูกเสือสามัญทุกคน ด้วยเหตุนี้โรงเรียนจึงต้องจัดเนื้อหาสาระบังคับตามที่หลักสูตรกำหนด และมีการประเมินผลผู้เรียนตามเนื้อหาวิชาบังคับเหล่านี้ จึงจะนับว่าผู้เรียนมีผลการเรียน “ผ่าน” หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

3. ครูผู้สอนกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษในหมวดหมู่การผจญภัยและค่ายพักแรม จากผลการวิจัยพบว่า ในการกำหนดเนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการกำหนดเนื้อหาในหมวดหมู่การผจญภัยและค่ายพักแรม เช่น นักสังเกตและจดจำ การพราง ชาวค่าย นักสำรวจ นักผจญภัยในป่า ฯลฯ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาเหล่านี้มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียนเพื่อจะได้นำความรู้เหล่านี้ไปใช้สำหรับการอยู่ค่ายพักแรม โดยหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือได้กำหนดให้ลูกเสือจะต้องมีการเข้าค่ายพักแรมนอกที่อยู่อาศัยของตนเองอย่างน้อย 1 คืน จึงจะผ่านการประเมิน

ตามหลักสูตรกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพทาย อมาตยกุล (2527) ที่เชื่อว่า การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมเป็นหัวใจของขบวนการลูกเสือ เพราะลูกเสือที่จะอยู่ค่ายพักแรมให้สนุกสนานประทับใจมากที่สุดได้จะต้องมีความรู้วิชาลูกเสือหลายอย่างโดยแท้จริง ต้องใช้หลักวิชาที่เรียนมาทั้งหมด เช่น เงื่อน การสังเกต การสำรวจ การผจญภัย เพลง เกม เป็นต้น กองลูกเสือใดที่ไม่เคยจัดลูกเสือไปเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมคือ “กองหุ่นไล่กา” ไม่ใช่กองลูกเสือที่ถูกวิธีและที่สำคัญการเดินทางไกลเป็นกิจกรรมที่หลักสูตรลูกเสือกำหนดไว้ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ข้อ 273 (2509) ที่ระบุว่า การเดินทางไกลและแรมคืน ให้ผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกลและแรมคืนในปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้พักแรมอย่างน้อยหนึ่งคืนคือการเดินทางไกลและแรมคืน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัยรู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติมได้ จึงเห็นได้ว่า กิจกรรมลูกเสือทุกกิจกรรมเมื่อผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจังแล้ว จะเกิดคุณลักษณะที่ดีต่อตัวเองและคนอื่น เป็นบุคคลที่มีความประพฤติอันดีงาม ไม่กระทำความผิดเป็นปัญหาต่อสังคม และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ด้วยความสำคัญของการอยู่ค่ายพักแรมและเดินทางไกลนี้ ครูส่วนใหญ่จึงเห็นว่าควรมีการกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษในหมวดหมู่เกี่ยวกับการผจญภัยและเดินทางไกลไว้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือด้วย

2. การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับ

ประถมศึกษา

1. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญควรมีวัตถุประสงค์หลักสำคัญ เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัย แม้ผลการวิจัยจะพบว่า ครูผู้สอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคคลให้ครอบคลุมในทุกด้านมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ซึ่งมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ มีวัตถุประสงค์สำคัญในการมุ่งพัฒนาบุคคลแบบองค์รวมผ่านการกระตุ้นและการพัฒนาในทุกด้านใช้วิธีการแบบองค์รวมในการศึกษาของเยาวชน การลูกเสือถือว่าเยาวชนแต่ละคนเป็นปัจเจกบุคคลที่มีความซับซ้อนและสร้างความเป็นตัวตนขึ้นเอง โดยส่วนหนึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างมิติของบุคคล อันได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ระหว่างตัวบุคคลและโลกภายนอก และความเป็นจริงเชิงจิตวิญญาณ แต่ถ้าพิจารณาจากประวัติการกำเนิดลูกเสือในประเทศไทยแล้ว จะพบว่าเกิดขึ้นในช่วงที่โลกกำลังเผชิญกับเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 1 ด้วยเหตุนี้การลูกเสือจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการฝึกฝนเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีวินัย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา จึงควรมีวัตถุประสงค์หลักสำคัญเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัย ที่เป็นเช่นนั้นเพราะหากลูกเสือเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย ทักษะต่างๆ และพัฒนาการที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนจะเป็นไปโดย

อัตรานมัติ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเรื่องควมมีระเบียบวินัยเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สิ้นธุ์ รัตนปัญญา (2550) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อสอนให้เด็กเป็นคนดีมีวินัยตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นนั้น ในการศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือควรมุ่งเน้นเรื่องควมมีระเบียบวินัย แล้วทักษะอื่นๆ จะเกิดขึ้นตามมาเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมลูกเสือส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีระเบียบวินัย และยึดมั่นในกฎ คำปฏิญาณ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณได้

2. ครูผู้สอนควรกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรให้เหมาะสมและครบทุกเนื้อหาตามหลักสูตร จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ครูผู้สอนมีการกำหนดเนื้อหาสาระเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือและเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบแถว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 แต่เนื้อหาบังคับตามหลักสูตรในหมวดหมู่อื่นๆ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขบวนการลูกเสือ เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้ง เนื้อหาเกี่ยวกับการรู้จักดูแลตนเอง เนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เนื้อหาเกี่ยวกับทักษะในทางลูกเสือ เนื้อหาเกี่ยวกับงานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ เนื้อหาเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง เนื้อหาเกี่ยวกับการบริการ และเนื้อหาเกี่ยวกับการผจญภัย กลับพบว่าครูผู้สอนไม่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ แต่มีการปฏิบัติในระดับร้อยละ 90.00 ขึ้นไป ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนทุกคนจะต้องกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ดังนั้นในทางที่ควรจะเป็นครูผู้สอนควรต้องมีการกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตร ให้ครบทุกเนื้อหาและมีการปฏิบัติ ร้อยละ 100.00 ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจะต้องเพิ่มการกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรในหมวดหมู่อื่นๆ ให้เท่ากับการกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ และเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบแถว จึงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่จะได้เรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ครบถ้วน

3. หมวดหมู่เนื้อหาที่ควรจัดให้กับผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ ในการศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาต่างๆ ที่ต่างประเทศ กำหนดให้ผู้เรียน มาเป็นข้อคำถามถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ จำนวน 20

หมวดหมู่ ได้แก่ ทักษะทางวิชาลูกเสือ งานช่างและฝีมือ การค้าและธุรกิจ สังคมและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปะและดนตรี ด้านภัยยาเสพติด การทดสอบร่างกาย ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นผู้นำ ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย ภาษาและการสื่อสาร งานอดิเรกและอื่นๆ จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สเต็มและนวัตกรรม ค่ายพักแรมและเดินทางไกล การผจญภัยและทัศนศึกษา อาชีพในอนาคต ซึ่งในการสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดให้ครูผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาถึงหมวดหมู่ที่เหมาะสมในการนำมา กำหนดเป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยกำหนดให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 หมวดหมู่ แต่ไม่เกิน 16 หมวดหมู่ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีการพิจารณาหมวดหมู่ที่เหมาะสม โดยเรียงลำดับ 1 – 20 ได้ดังนี้ 1) ทักษะทางวิชาลูกเสือ 2) ทักษะชีวิต 3) คุณธรรมและจริยธรรม 4) จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ 5) ค่ายพักแรมและเดินทางไกล 6) ความเป็นผู้นำ 7) การผจญภัยและทัศนศึกษา 8) ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย 9) ด้านภัยยาเสพติด 10) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 11) ศิลปะและดนตรี 12) การทดสอบร่างกาย 13) สังคมและวัฒนธรรม 14) ภาษาและการสื่อสาร 15) งานอดิเรกและอื่นๆ 16) งานช่างและงานฝีมือ 17) สเต็มและนวัตกรรม 18) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 19) อาชีพในอนาคต และ 20) การค้าและธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตถึงการพิจารณาของครูผู้สอน พบว่า อันดับ 1 – 5 เป็นหมวดหมู่เกี่ยวกับทักษะทางวิชาลูกเสือ ทักษะชีวิต คุณธรรมและจริยธรรม จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล ตามลำดับ ซึ่งเป็นหมวดหมู่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาลูกเสือ ความเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นคนดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในระดับมาก และการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ในระดับมาก แต่ในอันดับ 16 – 20 ได้แก่ งานช่างและงานฝีมือ สเต็มและนวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาชีพในอนาคต การค้าและธุรกิจ ตามลำดับ เป็นหมวดหมู่ที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนในโลกของศตวรรษที่ 21 นั้น กลับเป็นหมวดหมู่ที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในอันดับ 5 อันดับสุดท้าย ซึ่งแตกต่างจากต่างประเทศ ที่มีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเจริญเติบโตทางด้านธุรกิจและการค้า โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ที่พัฒนาหลักสูตร STEM SCOUT เพิ่มเติมขึ้นมาสำหรับลูกเสือ ถือว่าเป็นการบูรณาการเนื้อหาที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในโลกปัจจุบัน

4. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาควรกำหนดเป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้กิจกรรมลูกเสือสามัญเป็นรายวิชาบังคับตามแนว

ปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.00 ทั้งนี้จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือช่วยพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ทำให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน เกิดการเรียนรู้ไปในตัว เกิดการกล้าคิด กล้าตัดสินใจ และกล้าที่แสดงออกอย่างเหมาะสม ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีเหตุผล มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน มีความสามารถในการสังเกต คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ และรู้จักช่วยเหลือตนเอง มีความสามารถในการวางแผน และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ด้วยความสำคัญและประโยชน์ของกิจกรรมลูกเสื่อดังกล่าวนี้อาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ครูผู้สอนเห็นว่าควรกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นวิชาบังคับสำหรับผู้เรียนทุกคนต่อไป โดยในการจัดเนื้อหาสาระ ควรจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และบุคลิกภาพ ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีความครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน และบูรณาการสอดแทรกทักษะต่างๆ ให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการคิด การลงมือปฏิบัติ และการสื่อสาร โดยกระบวนการจัดเนื้อหาสาระควรเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใกล้เคียงไปไกลตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม อันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมลูกเสือได้ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงต้องส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือในโรงเรียนให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมด้านอื่นๆ เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์ประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยการอยู่ค่ายพักแรมและกิจกรรมต่างๆ ที่เน้นระเบียบวินัย คุณธรรม และระบบหมู่

5. ครูผู้สอนควรมีการปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว ทั้งนี้หากพิจารณาหลักสูตรลูกเสือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันนั้น เป็นหลักสูตรที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งวิไล วิสาพล (2547) กล่าวว่า โครงสร้างของหลักสูตรโดยทั่วไปปรับเปลี่ยนบ้างจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กล่าวคือ โครงสร้างหลักสูตรมวลประสพการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มี 5 กลุ่ม ส่วนกิจกรรมลูกเสือจัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ต่อมามีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้จัดโครงสร้างออกเป็น 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ นับเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และต่อเนื่องมาจนถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่ในด้านของเนื้อหาหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือไม่แตกต่างกันแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับชาติของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่องในเนื้อหาสาระเดิมที่เคยปฏิบัติมา ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีที่

ครูผู้สอนเห็นว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว ด้วยการนำเนื้อหาที่เป็นปัจจุบัน โดยอาจมีการนำหมวดหมู่เนื้อหาสาระต่างๆ อาทิ งานช่าง และงานฝีมือ สเต็มและนวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาชีพในอนาคต การค้าและธุรกิจ เข้ามาสอดแทรกในเนื้อหาหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

6. ลักษณะการจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนจำนวนร้อยละ 83.60 เห็นว่าการเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลายจะเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ Scout Association of Hong Kong (2009) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการในการฝึกอบรมลูกเสือให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลูกเสือโลก คือ การเรียนรู้โดยการกระทำ อันเป็นการพัฒนาที่เป็นผลมาจากประสบการณ์โดยตรงซึ่งตรงข้ามกับการสอนเชิงทฤษฎี การเรียนรู้โดยการกระทำสะท้อนให้เห็นวิธีการที่เยาวชนได้รับความรู้ ทักษะและทัศนคติต่างๆ และยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการศึกษาที่ใช้ได้จริงอันมีพื้นฐานจากการเรียนรู้ผ่านโอกาส การมีประสบการณ์ที่ได้จากการลงมือกระทำตามความสนใจของตนและการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้โดยการกระทำจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เยาวชนพัฒนาตนเองในทุกมิติของบุคลิกภาพ โดยผ่านการสกัดเอาสาระสำคัญส่วนบุคคลออกมาจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เยาวชนได้พบเจอ ดังนั้นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนควรใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลายมีมากมาย อาทิ ใช้กระบวนการกลุ่ม เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การลงมือปฏิบัติจริง การสอนแบบบทบาทสมมติ การสำรวจ การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง การสอนแบบสาธิต ใช้กิจกรรมเผชิญสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภร ศรีแสน (2542) ที่กล่าวว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ สอดคล้องกับวิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ สอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ได้ใช้กระบวนการคิด สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย นั่นคือ ผู้เรียนมีปัญญาธรรม คารวะธรรม และสามัคคีธรรม มากยิ่งขึ้น

7. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือควรมากกว่า 1 คาบต่อสัปดาห์ จากผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือจำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.60 ซึ่งทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือนั้นควรใช้เวลามากกว่า 1 คาบต่อสัปดาห์ เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ครูได้จัดเตรียมไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณาในวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การเปิดประชุมกอง การเล่นเกม – ร้องเพลง การเรียนการสอนตามหลักสูตร การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ และการปิดประชุมกอง ผู้วิจัยเห็นว่าในการเรียนการสอน 1 คาบ ที่มีเวลาเพียง 50 -60 นาที อาจไม่

เพียงพอต่อการเรียนการสอนตามเนื้อหาได้ ดังนั้นเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือควรมากกว่า 1 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับ วีรพล ทองสัมฤทธิ์ (2550) ที่ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนในเขตอำเภอเขาค้อ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสัปดาห์น้อยเกินไป ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา การกำหนดเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแต่ละสัปดาห์น้อยเกินไป ครูผู้สอนลูกเสือนิยมชั่วโมงการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นมากเกินไป ครูผู้จัดกิจกรรมลูกเสือไม่สอนตามเวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอน การจัดกิจกรรมลูกเสือของครูผู้สอนส่วนมากไม่ตรงต่อเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดเวลาในการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือนั้นมีเพียง 1 คาบต่อสัปดาห์ ตามหลักสูตร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่จะฝึกอบรมลูกเสือให้มีคุณสมบัติตามหลักสูตรได้นั้นต้องใช้เวลาเรียนมากกว่านี้ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของต่างประเทศ พบว่าเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือของต่างประเทศใช้ระยะเวลายาวนาน เพราะขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือในแต่ละกิจกรรมนั้น ค่อนข้างใช้เวลานาน เนื่องจากเนื้อหาในแต่ละกิจกรรมมีค่อนข้างมาก รายละเอียดและกิจกรรมที่ครูกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติมีเป็นจำนวนมาก เช่น การต้องลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์ ศึกษาดูงาน ในสถานที่จริง ซึ่งต้องใช้เวลามาก ดังนั้นจึงไม่สามารถใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้ได้

8. การประเมินผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือควรมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่าสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญระดับประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นั้น ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 67.80 ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือนั้น มีทั้งเนื้อหาส่วนที่เป็นทฤษฎีและส่วนที่เป็นปฏิบัติ ดังนั้นในการวัดและประเมินผลเนื้อหาส่วนที่เป็นทฤษฎี ครูผู้สอนอาจใช้วิธีการประเมินจากการทดสอบ การทำแฟ้มสะสมผลงาน การเขียนรายงาน/โครงการ การทำแบบฝึกหัด/ใบงาน ส่วนการประเมินภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนอาจใช้วิธีการประเมินจากการร่วมกิจกรรม การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้ผู้มีส่วนในการประเมินอาจเป็นครู เพื่อนในชั้น ผู้ปกครอง วิทยากรที่ให้การอบรม หรือให้นักเรียนประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ โกศัยยกานนท์ (2545) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี แล้วพบว่าในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือต้องเป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีการจัดทำข้อมูลประเมินผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือประจำปี มีการทดสอบความรู้ทั้ง

ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อสรุปผลสัมฤทธิ์ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือตามหลักสูตรของข้อบังคับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติที่ได้จากงานวิจัย

1. ครูผู้สอนในฐานะที่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ควรนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ ใน 4 ด้าน ไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
2. ครูผู้สอนควรกำหนดเนื้อหาวิชาบังคับตามหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือให้ครบทุกเนื้อหา โดยไม่มุ่งเน้นหรือมีการจัดเนื้อหาในเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ครบตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในระดับอื่น อาทิ กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือที่ทันต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อตอบสนองผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสืออย่างจริงจัง ในทุกโรงเรียน และลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงาน โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน รวมถึงการสนับสนุนศึกษานิเทศก์ที่มีความชำนาญด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือเข้าไปในเขตติดตามการจัดกิจกรรมลูกเสือของครูในโรงเรียนด้วย

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมลูกเสือให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันและกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมาใช้เป็นต้นแบบ และปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของไทย

3. การกำหนดเนื้อหาวิชาพิเศษในกิจกรรมลูกเสือสามัญระดับประถมศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาในส่วนนี้ให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน อาทิ วิชาพิเศษเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ วิชาพิเศษเกี่ยวกับการค้าขายและธุรกิจ วิชาพิเศษเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกวรรณ ศุภสิริโรจน์. (2548). การศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน

สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย: การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนดารา

วิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., กรุงเทพมหานคร.

กมล พันธุ์มีเชาวน์. (2528). **การลูกเสือเพื่อพัฒนาเยาวชน:** เอกสารงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 11 และการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 21.

กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร:

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **การลูกเสือไทย พัฒนาการในยุค 2546 - 2548.** กรุงเทพมหานคร:

องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะลูกเสือแห่งชาติ. (2514). **การลูกเสือไทย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ.

คดี ปรีชา. (2550). **การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง.**

(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.

จงกล เทียมหมอก. (2547). **ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่**

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,

กรุงเทพมหานคร.

จักรี ศรีประนมม. (2552). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกเสือสามัญตามความคิดเห็นของ**

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อุบลราชธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,

อุบลราชธานี.

จารุทัศน์ วงศ์ข้าหลวง. (2548). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สร้างสายสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน.**

Retrieved from www.elib-online.com

ชัยวุฒิ สังข์ขาว. (2557). **แนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต),

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

- ณัฐพงศ์ ปะนาสังข์. (2553). การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด., ร้อยเอ็ด.
- นันทวัน วงษ์ประเสริฐ. (2556). แนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ: กรณีศึกษาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- บุญญฤทธิ์ บัวขำ. (2559, 24 พฤศจิกายน). ได้เวลา “ปฏิรูป” ลูกเสือไทย เร่งสร้างปัญหา “ทุจริต” รีบปรับหลักสูตรให้ตรงใจ “ผู้เรียน-ผู้สอน”. มติชนสุดสัปดาห์.
- ปกครอง สุปัญญา. (2551). สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือวิสามัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- พทาย อมาตยกุล. (2527). คู่มือการอยู่ค่ายพักแรม. กรุงเทพมหานคร.
- ภาขวิญ ทัศนธนากร. (2557). การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้กีฬาโยโดในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2555). แนวการปฏิบัติที่เหมาะสมตามพัฒนาการ (Developmentally Appropriate Practice) ในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น: จากกรอบแนวคิดทฤษฎีสู่กรอบปฏิบัติที่เหมาะสม. วารสารครุศาสตร์, 39(2).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.
- ลิขิต มุขพรหม. (2550). สภาพการนิเทศการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- วารี สนเจริญ. (2547). การนำระบบหมู่ของลูกเสือมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในยุคแห่งการเรียนการสอน ในยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรพล ทองสัมฤทธิ์. (2550). การศึกษาปัญหาการจัดการกิจกรรมลูกเสือของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนในเขตอำเภอเขาค้อ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์.
- ศิริชาติ วงษ์ใหญ่. (2549). สภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ประเภทลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการ

- ที่ 5:** รายงานการวิจัย กลุ่มแผนงานและประสานการตรวจราชการ สำนักผู้ตรวจราชการ
ประจำเขตตรวจราชการที่ 3 (จังหวัดลพบุรี).
- ศุภร ศรีแสน. (2542). เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง การปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียนใน
ทศวรรษหน้า. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมชัย วุฒิปรีชา. (2533). การสอนวิชาลูกเสือตามแนวหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2533:80 ปี ลูกเสือ
ไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ.
- สมพิชญ์ วงษ์ด้วง. (2557). การดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต),
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ภูเก็ต.
- สมยศ พรหมจันทร์. (2551). กิจกรรมลูกเสือกับการปฏิรูปการเรียนรู้. **วารสารข่าวครูศรีสะเกษ**, 21 –
23.
- สมรรถชัย ศรีภักดิ์ และคณะ. (2521). **คู่มือลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนา
พานิช.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2544). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2526). **การลูกเสือไทย**. กรุงเทพมหานคร:
คณะกรรมการฉลองวันพระบรมราชสมภพครบ 8 รอบและ 100 ปี ของพระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2540). **คู่มือการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
สามัญขั้นความรู้เบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือ
แห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)**. กรุงเทพมหานคร: เดอะ บুকส์.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). **พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2559). **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญที่เน้นทักษะชีวิต**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สินธุ์ รัตนปัญญา. (2550). **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต),
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

สุขวิช รังสิตพล. (2540). **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539 – 2550**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สุชาดา โกรศุภมิตร. (2529). **ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนวิชาลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร).

สุทัศน์ เมาสีกุล. (2539). **การลูกเสือและกิจกรรมลูกเสือระหว่างประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำชูสุสภา.

อดุลย์รัตน์ นิมะเจริญ. (2553). **สภาพและปัญหาการบริหารกิจการลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร).

อภิรักษ์ จันทร์วิมล. (2519). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการลูกเสือ**. กรุงเทพมหานคร: ไพบูลย์การช่าง.

ภาษาอังกฤษ

Baden – Powell. (1960). **Scouting for Boys**. C. Arthur Pearson Ltd.

Boy Scout of America. (2012). **Compared to Men Who Where Never in Scouting, Eagle Scouts**. United State of America: Texas.

Boy Scout of America. (2015). **STEM Scout**. United State of America Texas.

Boy Scout of America. (2017). **Guide to Advancement 2017**. United State of America: Texas.

S. A. Montreuk Carbaz. (1975). **Scouting a Round the World**: World Organization of the Scout Movement.

David Royse. (1998). Scouting and Girl Scout Curriculum as Interventions: Effects on Adolescents Self-Esteem. **Adolescence**, 33(129).

Kathleen E. Denny. (2011). Gender in Context, Content, and Approach: Comparing Gender Messages in Girl Scout and Boy Scout Handbooks. **Gender and Society**, 25(1).

Norwegian Guide and Scout Association. (1975). **14th World Jamboree 75: Troop Leader Manual**: The Norway Scout Association.

Rex Hazlewood. (1961). **The Scoutmasters Guide from A to Z**: Carthur Peason.

- Robert J. Mazzuca. (2010). **Presbyterians and Scouting**. United State of America: National Association of Presbyterian Scouters and the Boy Scouts of America.
- Ron Jeffries. (1975). **Scouting** 75: The Scout Association.
- Scout Association of Hong Kong. (1999). **Scout Training Scheme**. Hong Kong: Hong kong Scout Center.
- Scout Association of Hong Kong. (2009). **The Essential Characteristics of Scouting**. Hong Kong: Hong kong Scout Center.
- Scouts Australia. (2016). **Things to Do**. Retrieved from <http://www.nsw.scouts.com.au/scouts/things-to-do>
- Scouts Australia. (2017). **Mission, Purpose and Principles of Scouting**. Retrieved from <http://www.scouts.com.au/about-us/mission-aim-principles>
- Scouts Canada. (2008). **Scout Leader's Handbook**. Canada: Scouts Canada.
- The Scout Association of United Kingdom. (2011). **The Scout Association's Programme Objectives**. London: The Scout Association Gilwell Park.
- The Scout Association of United Kingdom. (2015). **The Scout Association's Annual Report and Account 2015 – 2016**. London: The Scout Association Gilwell Park.
- The Scout Association of United Kingdom. (2017). **Mission Statement**. Retrieved from <http://scouts.org.uk/about-us/organisational-information/mission-statement/>
- The World Scout Conferent. (1993). **Policy on Involvement of Young Members in Decision – Making**. Bangkok.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ดร.สมบัติ เตชบำรุง

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

คุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.)

ผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

3. นายประมาณ จ้อยประเสริฐ

อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนหนองยางชุมพิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

คุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.)

ผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. ดร.สมใจ เดชบำรุง

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
คุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.)
ผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

2. ดร.สมบัติ เดชบำรุง

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
คุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.)
ผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

3. ดร.จามจรี จำเมือง

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม
วิทยากรให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ สังกัดสำนักงานลูกเสือกรุงเทพมหานคร
คุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.)

4. นายวินัย ผลแรก

ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (งามศิริวิทยาการ)
วิทยากรให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ สังกัดสำนักงานลูกเสือกรุงเทพมหานคร
ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
คุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.)

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนะ ติงศภักดิ์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/60-4654

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

11 กันยายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประมาณ จุ้ยประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุทธิ สีพิกา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยศวีร์ สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 088 - 211 - 7771 email: sutthi-ssk@hotmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/60 - 4901

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 กันยายน 2560

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุทธิ สีพิกา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยศวีร์ สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 088 – 211 - 7771 email: sutthi-ssk@hotmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.10)/60 - 5215

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

18 ตุลาคม 2560

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน ดร.สมใจ เดชบำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุทธิ สีพิกา นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยศวีร์ สายฟ้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560 เวลา 10.00 - 12.00 น. ณ ห้อง 823 ชั้น 8 อาคารพระมิ่งขวัญ การศึกษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 088 - 211 - 7771 email: sutthi-ssk@hotmail.com

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
สำหรับครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา
เรื่อง
แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสรุปและนำไปสู่แนวทางการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ต่อไป โดยข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการทำวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อสภาพการปฏิบัติงานและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอความกรุณาครูผู้สอนในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกคำถาม เพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด เพื่อแสดงข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี มากกว่า 50 ปี
3. หน้าที่รับผิดชอบประจำ ครูประจำชั้น ครูประจำรายวิชา
 ครูผู้สนับสนุนการสอน อื่นๆ (ระบุ).....
4. ระดับชั้นที่ทำการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ลูกเสือตรี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4)
 ลูกเสือโท (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)
 ลูกเสือเอก (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)
5. ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ น้อยกว่า 10 ปี 11 – 20 ปี
 21 – 30 ปี มากกว่า 30 ปี

6. วุฒิทางการศึกษา

- ป.กศ. สูง หรือเทียบเท่า ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

7. การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ต่อสัปดาห์

- 1 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง
 3 ชั่วโมง 4 ชั่วโมง

8. วุฒิทางลูกเสือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือใดๆ
 หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้เบื้องต้น (C.B.T.C.)
 หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ชั้นความรู้ขั้นสูง (C.A.T.C.)
 หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น (S.B.T.C.)
 หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้ขั้นสูง (S.A.T.C.)
 หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้เบื้องต้น (S.S.B.T.C.)
 หลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ชั้นความรู้ขั้นสูง (S.S.A.T.C.)
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือสามัญ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับลูกเสือสามัญ
 เคยเข้ารับการอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ
 เคยสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ
 เคยเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับลูกเสือสามัญ
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตามระดับสภาพจริงที่เกิดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรลูกเสือ					
2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย					
3. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของการจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม ให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ					
4. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักสูตรลูกเสือที่เสริมสร้างทักษะชีวิต					
5. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ					
6. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง					

2.2 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดเนื้อหาสาระวิชาบังคับและวิชาพิเศษ กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ท่านกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้และมีการปฏิบัติหรือไม่

2.2.1 เนื้อหาสาระบังคับตามหลักสูตร

เนื้อหาสาระ	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในขบวนการลูกเสือ		
2. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ		
3. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมกลางแจ้ง		
4. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบแถว		
5. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการรู้จักดูแลตนเอง		
6. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ		
7. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะในทางลูกเสือ		
8. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับงานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ		
9. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง		
10. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการบริการ		
11. กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการผจญภัย		

2.2.2 เนื้อหาสาระวิชาพิเศษตามหลักสูตร

เนื้อหาสาระ	การปฏิบัติ	
	มี	ไม่มี
1. หมวดหมู่งานช่างฝีมือและอาชีพ เช่น นักจักสาน ช่างไม้ ช่างหนัง ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ฯลฯ		
2. หมวดหมู่การกีฬาและนันทนาการ เช่น นักว่ายน้ำ นักพายเรือ นักกระเชียงเรือ นักกรีฑา มวยสากลเบื้องต้น ฯลฯ		
3. หมวดหมู่จิตอาสาและการบริการ เช่น ผู้ช่วยคนดับเพลิง ผู้ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผู้ให้การปฐมพยาบาล ฯลฯ		
4. หมวดหมู่การผจญภัยและค่ายพักแรม เช่น นักสังเกตและจดจำ การพราง ชาวค่าย นักสำรวจ นักผจญภัยในป่า ฯลฯ		
5. หมวดหมู่ภาษาและศิลปะ เช่น ล่าม นักดนตรี มัคคุเทศก์ ฯลฯ		
6. หมวดหมู่วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี เช่น นักดาราศาสตร์เบื้องต้น นักอตุณิยมวิทยาเบื้องต้น ฯลฯ		
7. หมวดหมู่ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การอนุรักษ์ธรรมชาติ นิเวศวิทยา การใช้พลังงานทดแทน นักรธรรมชาติศึกษา ฯลฯ		
8. หมวดหมู่มนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การหามิตร การพัฒนาชุมชน มารยาทในสังคม ฯลฯ		
9. หมวดหมู่ทักษะทางวิชาลูกเสือ เช่น ลูกเสือโทพระมงกุฎเกล้า ลูกเสือเอกพระมงกุฎเกล้า ฯลฯ		

2.3 ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ท่านใช้รูปแบบการสอนต่อไปนี้และมีการปฏิบัติกับสิ่งต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. การประชุม ปฐกษาหารือ และทำความเข้าใจในเรื่องหลักการ วิธีการของลูกเสือ แนวการสอน และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ					

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
2. การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือมุ่งเน้นการทำงานเป็นระบบหมู่หรือกระบวนการกลุ่ม					
3. การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหามากกว่าการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
4. การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง					
5. การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการดำรงชีวิต					
6. การจัดกิจกรรมที่เน้นการคิดวิเคราะห์ และคิดอย่างเป็นระบบ					
7. การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบอบประชาธิปไตย					
8. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการตามวัยของลูกเสือ					
9. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม					
10. การจัดกิจกรรมที่สร้างควมมีระเบียบวินัย และการเคารพในกฎระเบียบ					
11. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์					
12. การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม					
13. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์					
14. การจัดกิจกรรมที่ทำให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย					
15. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี					
16. การจัดให้ลูกเสือได้เข้าค่ายพักแรมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
17. การจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการฝึกอบรมลูกเสือ 10 วิธี ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน					
18. การจัดการเรียนการสอนที่ยึดหยุ่นกับเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น และความสนใจของผู้เรียน					

2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. การประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ					
2. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
3. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือมีเกณฑ์การวัดผลที่แน่นอน					
4. การนำผลการประเมินไปวิเคราะห์หาจุดที่จะพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนลูกเสือ					
5. ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือและประเมินผล					
6. ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย					
7. ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
8. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ กิจกรรม และเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนให้ลูกเสือก่อนทำการเรียนการสอน					
9. ครูมีการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพ					
10. ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลความรู้ของลูกเสือก่อนและหลังทำการสอน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสารการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของต่างประเทศ พบว่ามีลักษณะการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ที่มีความแตกต่างจากประเทศไทย ในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ ท่านคิดว่า **สภาพที่ควรจะเป็น** ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ของไทย ควรเป็นอย่างไร โดยพิจารณาว่าข้อความใดมีความสอดคล้องกับความเห็นของท่านที่สุด

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงตาม
ความเห็นของท่าน

1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ท่านคิดว่าควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรม
ลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา อย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ บุคลิกภาพ
- มุ่งเน้นการพัฒนาระเบียบวินัย มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ
- มุ่งเน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย
- มุ่งเน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย
- มุ่งเน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.1 ท่านคิดว่าเนื้อหาสาระการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ควร
ประกอบด้วยหมวดหมู่ใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 หมวดหมู่ แต่ไม่เกิน 16 หมวดหมู่)

☐ ทักษะทางวิชาลูกเสือ	☐ งานช่างและฝีมือ
☐ การค้าและธุรกิจ	☐ สังคมและวัฒนธรรม
☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	☐ ศิลปะและดนตรี
☐ ด้านภัยยาเสพติด	☐ การทดสอบร่างกายและกีฬา
☐ ทักษะชีวิต	☐ คุณธรรมและจริยธรรม
☐ ความเป็นผู้นำ	☐ ความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตย
☐ ภาษาและการสื่อสาร	☐ งานอดิเรกและอื่นๆ
☐ จิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์	☐ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
☐ สเต็มและนวัตกรรม	☐ ค่ายพักแรมและเดินทางไกล
☐ การผจญภัยและทัศนศึกษา	☐ อาชีพในอนาคต

2.2 ท่านคิดว่าหมวดหมู่เนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามข้อ 2.1 ควรมีรูปแบบการจัดการเรียนการ
สอนเป็นแบบใด

- จัดทำเป็นรายวิชาบังคับตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ
- จัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ
- จัดทำเป็นรายวิชาเลือกให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ

- นำเนื้อหากิจกรรมลูกเสือไปสอดแทรกหรือบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ
- นำไปบูรณาการกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้น
- จัดทำเป็นกิจกรรมลดเวลาเรียน/เพิ่มเวลารู้
- จัดทำเป็นกิจกรรมชมรม ชุมนุม ตามความสนใจ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3 ท่านคิดว่าการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่เหมาะสม ควรเป็นอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.3.1 ด้านเนื้อหาสาระ

- จัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน
- จัดเนื้อหาสาระมุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- จัดเนื้อหาสาระที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจด้านอาชีพในอนาคต
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3.2 ด้านกระบวนการ

- จัดเนื้อหาสาระโดยกำหนดเป็นแนวคิดหลัก(Theme) และนำเนื้อหาที่สอดคล้องเข้ามาบูรณาการ
- จัดเนื้อหาสาระโดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใกล้เคียงไปไกลตัว รูปธรรมไปสู่นามธรรม
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.4 ท่านคิดว่าควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของกิจกรรมลูกเสือหรือไม่ อย่างไร

- ควรตัดเนื้อหาของกิจกรรมลูกเสือออกบางส่วน เช่น เรื่อง.....
- ควรเพิ่มเนื้อหาของกิจกรรมลูกเสือบางส่วน เช่น เรื่อง.....
- ควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับกิจกรรมลูกเสือที่สอนอยู่แล้ว
- ไม่ควรแก้ไขปรับปรุงเนื้อหากิจกรรมลูกเสือ เพราะมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

3. ด้านวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 ท่านคิดว่าลักษณะการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานที่จริง
- ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านวิธีการที่หลากหลาย

- ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ด้วยการอภิปรายกับครูที่ปรึกษากิจกรรมหรือผู้ปกครอง
- เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมควรใช้ระยะเวลายาวนาน
- ครูใช้วิธีการให้นักเรียนอธิบายและให้เหตุผล
- การจัดกิจกรรมเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจสู่การประกอบอาชีพ
- การจัดกิจกรรมเน้นการวิเคราะห์และแยกแยะองค์ความรู้ต่างๆ
- จัดกิจกรรมให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ที่บ้าน ผ่านความร่วมมือของคนใน

ครอบครัว

- จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม

เป็นสิ่งสำคัญ

- นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.2 ท่านคิดว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ใช้กิจกรรมเผชิญสถานการณ์	☐ ใช้กระบวนการกลุ่ม
☐ เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง	☐ การอภิปราย
☐ การสอบถาม – สัมภาษณ์	☐ การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง
☐ การสอนแบบสาธิต	☐ การศึกษาจากใบความรู้
☐ การสอนแบบบรรยาย	☐ การสอนแบบบทบาทสมมติ
☐ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์	☐ การสำรวจ
☐ การสร้างสรรค์ผลงาน	☐ การลงมือปฏิบัติจริง
☐ การสร้างความตระหนัก	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3.3 ท่านคิดว่า กิจกรรมลูกเสือ ควรมีการจัดการเรียนการสอนจำนวนกี่คาบต่อสัปดาห์ และแบ่งอย่างไร

- จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์
- จำนวน 2 คาบต่อสัปดาห์ แบบเป็นคาบติดกัน
- จำนวน 3 คาบต่อสัปดาห์ แบบเป็นคาบติดกัน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4.1 ท่านคิดว่าลักษณะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลควรมีความชัดเจน
- มีการประชุมครูผู้สอนเพื่อหาแนวทางการวัดและประเมินผลร่วมกัน
- จัดทำเป็นสมุดบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้ประเมิน
- มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
- มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

4.2 ท่านคิดว่าวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญ ระดับประถมศึกษา ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ครูเป็นผู้ประเมินเป็นหลัก
- นักเรียนประเมินตนเอง
- เพื่อนร่วมชั้นประเมิน
- ประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน
- ประเมินจากรายงาน/โครงงาน
- ประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน
- ประเมินจากการร่วมกิจกรรม
- ประเมินจากการทดสอบ
- ประเมินจากสอบถามผู้ปกครอง
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน
- ใช้แบบประเมินผลงาน
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสุทธิ สีพิกา เกิดวันที่ 2 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2534 อายุ 26 ปี ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดอุดรธานี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย – สังคมศึกษา เมื่อปีการศึกษา 2557 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2558 ปัจจุบัน รัับราชการครู ตำแหน่งครู โรงเรียนบริหารภูมิเขตต์ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

